

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

2015-16

Πάτρα, Σεπτέμβριος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4	
ΙΔΡΥΣΗ, ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ		
Ίδρυση και διοίκηση	5	
Εργαστήρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης	6	
Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Πατρών	6	
Διδακτικές και Εξεταστικές Περιόδους.....	7	
ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		8
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ Π.Τ.Δ.Ε.	9	
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ Π.Τ.Δ.Ε.		
Προπτυχιακές σπουδές	10	
Μαθήματα	10	
Δήλωση μαθημάτων	11	
Δικαιολογητικά για την απόκτηση πτυχίου	13	
Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών Ακαδημαϊκού έτους 2015-16.....	14	
Πρακτικές ασκήσεις.....	19	
Ακαδημαϊκή ταυτότητα.....	19	
Συγγράμματα	20	
Υποτροφίες	21	
Στεγαστικό/φοιτητικό επίδομα.....	21	
ΑΠΟΣΤΟΛΗ Π.Τ.Δ.Ε.	23	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	27	
ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	127	
Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ		
Κανονισμός λειτουργίας της Βιβλιοθήκης	128	
Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών	131	
Μουσείο Παιδείας Πανεπιστημίου Πατρών.....	133	
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	134	
ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	135	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα μέλη Δ.Ε.Π., το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό,
το Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και τα μέλη Ειδικού
Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού του Τμήματος 137

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών αποσκοπεί στην ενημέρωση των φοιτητών του Τμήματος για τα βασικά θέματα που αφορούν τις σπουδές τους στο Πανεπιστήμιο. Περιέχει πληροφορίες για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία του Πανεπιστημίου, καθώς και του Π.Τ.Δ.Ε. Συγκεκριμένα, περιέχει πληροφορίες για τα Εργαστήρια του Π.Τ.Δ.Ε., το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.), το Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Ε.ΔΙ.Π.), το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.) και το Διοικητικό Προσωπικό. Επίσης, περιλαμβάνει στοιχεία για την εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα κάθε Εργαστηρίου ξεχωριστά, καθώς και το πρόγραμμα και το περιεχόμενο μαθημάτων όλων των εξαμήνων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους. Πληροφορίες για τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, τη στέγαση, τη σίτιση και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των φοιτητών, τη συγκοινωνία της Πανεπιστημιούπολης και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο Πανεπιστήμιο και στην Πάτρα περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, ο οποίος διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση www.upatras.gr. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν για περαιτέρω πληροφορίες στο Κέντρο Προσανατολισμού και Συμβουλευτικής των φοιτητών (Πρυτανεία, Κτίριο Α), καθώς και στη Γραμματεία του Τμήματος.

Οι ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ έχουν στόχο να προετοιμάσουν νέους επιστήμονες για την απασχόλησή τους σε κάποιον τομέα της επαγγελματικής ζωής, όπου απαιτείται αυτόνομη αλλά και συλλογική επαγγελματική και επιστημονική δράση. Παράλληλα, οι σπουδές συμβάλλουν στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της κοινωνικής ένταξης των φοιτητών στην πανεπιστημιακή κοινότητα και τους προετοιμάζουν για τη μελλοντική ένταξή τους στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα και γενικότερα στην κοινωνία.

Στο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ενός πανεπιστημιακού Τμήματος περιλαμβάνονται όλες οι εκπαιδευτικές, ερευνητικές και κοινωνικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στο να προετοιμάσουν κατάλληλα τους φοιτητές ώστε να ανταποκριθούν στις επαγγελματικές και κοινωνικές απαιτήσεις της ειδικότητας που έχουν επιλέξει. Το Πρόγραμμα Σπουδών αντανάκλα την επιστημονική και επαγγελματική πραγματικότητα όπως αυτή διαγράφεται από τις σύγχρονες επιστημονικές απόψεις και εξελίξεις και όπως διαμορφώνεται από τις ιδιαιτερότητες, τους στόχους και τις ανάγκες κάθε κοινωνίας.

Η αντίληψη για τη μελλοντική επιστημονική και επαγγελματική απασχόληση των φοιτητών και για τους ιδιαίτερους στόχους της κοινωνίας μας για την παιδεία αποτελεί συνειδητή επιστημονική και κοινωνική επιλογή του Τμήματος. Η αντίληψη αυτή συνδέεται με τους στόχους και τη συγκρότηση του Τμήματος, με το Πανεπιστήμιο στο οποίο εντάσσεται το Τμήμα και με την εκπαιδευτική και επιστημονική δυναμική που έχουν αναπτύξει τα μέλη Δ.Ε.Π. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος καθορίζεται με βάση τους παραπάνω παράγοντες, καθώς και τις αντιλήψεις των μελών του για την έννοια και αποστολή του σχολείου ως παιδαγωγικού θεσμού.

Ιστότοπος του Τμήματος

<http://www.elemedu.upatras.gr>

Ηλεκτρονική Διεύθυνση Γραμματείας Τμήματος

secptde@upatras.gr

Ίδρυση, διάρθρωση και λειτουργία του Πανεπιστημίου Πατρών

Ίδρυση και διοίκηση

- Το Πανεπιστήμιο Πατρών ιδρύθηκε στις 11/11/1964 ως αυτοδιοικούμενο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου υπό την εποπτεία του κράτους. Τα εγκαίνια της λειτουργίας του έγιναν στις 30 Νοεμβρίου 1966, οπότε και αφιερώθηκε στον προστάτη της πόλεως των Πατρών άγιο Ανδρέα.
- Το Πανεπιστήμιο διοικείται από το Συμβούλιο, τον Πρύτανη, ο οποίος επικουρείται από τρεις Αναπληρωτές Πρύτανη και τη Σύγκλητο.
Πρύτανης και Αναπληρωτές Πρύτανη που εξελέγησαν το 2014 (οι εκλογές επαναλήφθηκαν στις 24/9/2015):
 - Πρύτανης: Βενετσάνα Ε. Κυριαζοπούλου, Καθηγήτρια του Τμήματος Ιατρικής
 - Αναπληρωτής Πρύτανη Ακαδημαϊκών και Διεθνών Θεμάτων: Νικόλαος Καραμάνος, Καθηγητής Τμήματος Χημείας·
 - Αναπληρωτής Πρύτανη Έρευνας και Ανάπτυξης: Δημοσθένης Πολύζος, Καθηγητής Τμήματος Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών·
 - Αναπληρωτής Πρύτανη Οικονομικών Υποθέσεων: Δημήτριος Ψαλτόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών·
 - Αναπληρωτή Πρύτανη Υποδομών και Αειφορίας: Γεώργιος Αγγελόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Χημικών Μηχανικών·
 - Αναπληρωτής Πρύτανη Πληροφοριακών Συστημάτων και Δικτύων: Χρήστος Παναγιωτακόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
- Το Πανεπιστήμιο αποτελείται από πέντε Σχολές, καθεμία από τις οποίες καλύπτει ένα σύνολο συγγενών επιστημών. Κάθε Σχολή διαιρείται σε Τμήματα. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σε ενιαίο πτυχίο.
- Όργανα της Σχολής είναι ο Κοσμήτορας, η Κοσμητεία και η Γενική Συνέλευση. Η Κοσμητεία της Σχολής απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών της Σχολής (χωρίς δικαίωμα ψήφου). Ο Κοσμήτορας εκλέγεται για τετραετή θητεία από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της Σχολής με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και διορίζεται από τον Πρύτανη.
- Όργανα του Τμήματος είναι ο Πρόεδρος, η Γενική Συνέλευση και η Γενική Συνέλευση υπό Ειδική Σύνοψη.
- Ορισμένα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών διαιρούνται σε Τομείς. Ο Τομέας συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε ένα συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Στους Τομείς ή στα Τμήματα ανήκουν Εργαστήρια, των οποίων η λειτουργία διέπεται από εσωτερικό κανονισμό.
- Όργανα του Τομέα, όπου υπάρχουν Τομείς, είναι ο Διευθυντής και η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.). Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών, από έναν εκπρόσωπο του Ε.Ε.ΔΙ.Π. και έναν του Ε.Τ.Ε.Π. Κάθε Εργαστήριο έχει Διευθυντή, ο οποίος εκλέγεται από τη Γ.Σ. του Τμήματος με τριετή θητεία.

Εργαστήρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης λειτουργούν δέκα (10) Εργαστήρια:

- 1) Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας
- 2) Εργαστήριο Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής και Συμβουλευτικής
- 3) Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης
- 4) Εργαστήριο Γνωστικής Ανάλυσης της Μάθησης, Γλώσσας και Δυσλεξίας
- 5) Εργαστήριο Βασικής και Εφαρμοσμένης Ψυχολογικής Έρευνας
- 6) Εργαστήριο Ανάλυσης και Σχεδιασμού Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Κοινωνιολογικής Ανάλυσης Δεδομένων της Εκπαίδευσης, Τεκμηρίωσης
- 7) Εργαστήριο Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
- 8) Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
- 9) Εργαστήριο Θετικών Επιστημών και
- 10) Εργαστήριο Θεωρητικών Επιστημών.

Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Πατρών

Για την προαγωγή της παιδαγωγικής έρευνας και την άσκηση των μελλόντων και των εν ενεργεία εκπαιδευτικών έχει ιδρυθεί και λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Πειραματικό Σχολείο (Υπ. Απόφ. 8/852 του 1972). Η οργάνωση και λειτουργία του διέπεται από τον Ν. 3966/2011 (Φ.Ε.Κ. 118, τ. Α'). Το Πειραματικό Σχολείο εποπτεύεται απευθείας από τον υπουργό Παιδείας μέσω του Επόπτη.

Διδακτικές και Εξεταστικές Περιόδοι

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών και εξεταστικών περιόδων ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών και είναι κοινές για όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου.

Το Ακαδημαϊκό Έτος αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει στις 31 Αυγούστου του επόμενου έτους. Οι εξετάσεις διεξάγονται κατά τους μήνες Ιανουάριο, Ιούνιο και Σεπτέμβριο. Η διδασκαλία των μαθημάτων είναι οργανωμένη σε εξαμηνιαία βάση και τα εξάμηνα διακρίνονται σε χειμερινά και εαρινά. Το σύνολο των εξαμήνων για την απόκτηση του πτυχίου ανέρχεται τουλάχιστον σε οκτώ.

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα διδασκαλίας μαθημάτων συντάσσεται πριν από την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους και είναι αναρτημένο από τη Γραμματεία στους πίνακες ανακοινώσεων, καθώς και στον ιστότοπο του Τμήματος.

Ημερομηνίες έναρξης και λήξης

των μαθημάτων και των εξεταστικών περιόδων του ακαδημαϊκού έτους 2015-16

Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου:	27/8/2015 – 23/9/2015
Έναρξη μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου:	28/9/2015
Λήξη μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου:	8/1/2016
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου:	18/1/2016 – 5/2/2016
Έναρξη μαθημάτων εαρινού εξαμήνου:	15/2/2016
Λήξη μαθημάτων εαρινού εξαμήνου:	27/5/2016
Εξετάσεις εαρινού εξαμήνου:	6/6/2016 – 24/6/2016

**Σύντομο ιστορικό της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών
Επιστημών και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής
Εκπαίδευσης**

α. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών είναι η τέταρτη κατά σειρά ιδρύσεως Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών.

2013-2017: Κοσμήτορας: Χρήστος Τερέζης, Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας
τηλ. 2610 – 997 903

Γραμματέας Κοσμητείας: Παναγιώτα Παπακωνσταντίνου
τηλ. 2610 969-604.

β. Π.Τ.Δ.Ε.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης άρχισε τη λειτουργία του τον Οκτώβριο 1986, οπότε εισήχθησαν οι πρώτοι 80 φοιτητές. Τα πρώτα επτά μέλη Δ.Ε.Π. που εξελέγησαν στο Τμήμα ήταν οι εξής: αν. καθ. Κ. Πόρποδας, αν. καθ. Μ. Κυριαζοπούλου-Μιράσγεζη (-2014), επίκ. καθ. Θ. Μυλωνάς, επίκ. καθ. Ι. Μπουζάκης, επίκ. καθ. Γ. Ιωαννίδης, λέκτ. Σ. Παντελής (-1990), λέκτ. Π. Γεωργογιάννης.

Διατελέσαντες Πρόεδροι του Π.Τ.Δ.Ε.

1987-91: Κων/νος Πόρποδας
1991-95: Ιωσήφ Μπουζάκης
1995-99: Αλέξανδρος Κοσμόπουλος
1999-01: Ιωάννης Κατσίλλης
2001-03: Παντελής Γεωργογιάννης
2003-04: Αλέξανδρος Κοσμόπουλος
2004-05: Ιωάννης Κατσίλλης
2005-07: Βενέττα Λαμπροπούλου
2007-09: Σπυρίδων Κρίβας
2009-11: Βενέττα Λαμπροπούλου
2010-12: Ιωάννης Κατσίλλης
2013- : Ιωάννης Κατσίλλης

Ακαδημαϊκό, ερευνητικό και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος

Το ακαδημαϊκό προσωπικό αποτελείται από διακεκριμένα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, με διακρίσεις και διεθνή εμπειρία. Τα ονόματά τους αναφέρονται στο Παράρτημα.

Διοίκηση του Π.Τ.Δ.Ε.

Πρόεδρος: Ιωάννης Κατσίλλης, Καθηγητής
jkats@upatras.gr , τηλ. 2610 – 969 731

Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν:

- όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- ένας (1) εκπρόσωπος των προπτυχιακών φοιτητών
- ένας (1) εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών
- ένας (1) εκπρόσωπος του Ε.Τ.Ε.Π.
- ένας (1) εκπρόσωπος του Ε.Ε.ΔΙ.Π.

Στοιχεία επικοινωνίας με Γραμματεία:

τηλ.: 2610 – 969700-4, secptde@upatras.gr

Γραμματέας Τμήματος: Γεωργία Παπασπύρου

τηλ.: 2610 – 969704, gpapaspi@upatras.gr

Στελέχη Γραμματείας:

Ευαγγελία Λαζανά

τηλ.: 2610 – 969 701, lazanaev@upatras.gr

Μαρία Θωμοπούλου

τηλ.: 2610 – 969 703, mthomopoulou@upatras.gr

Νικόλαος Κουτσάγγελος

τηλ.: 2610 969700, nikoanti@upatras.gr

Νίκη Πολυχρονοπούλου

τηλ.: 2610 969702, npolychr@upatras.gr

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Τ.Δ.Ε.

Προπτυχιακές Σπουδές

Με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους οι δηλώσεις μαθημάτων υπάγονται στις ρυθμίσεις του Οδηγού Σπουδών. Τυχόν δυσκολίες αντιμετωπίζονται με αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Προϋποθέσεις απόκτησης πτυχίου: επιτυχής εξέταση σε σαράντα πέντε (45) αυτοτελή εξαμηνιαία μαθήματα, υποχρεωτικά και επιλογής, συμπεριλαμβανομένων των σχετιζόμενων με αυτά σεμιναρίων, εργαστηρίων ή ασκήσεων, ή σε σαράντα δύο (42) μαθήματα, συμπεριλαμβανομένων των σχετιζόμενων με αυτά σεμιναρίων, εργαστηρίων ή ασκήσεων, και προβιβάσιμης επίδοσης Πτυχιακή Εργασία.

ΕΤΟΣ ΣΠ.	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ			ΕΑΡΙΝΟ			Σ. Δ.Μ.
	ΥΠ	ΕΠ	Δ.Μ.	ΥΠ	ΕΠ	Δ.Μ.	
1	4	2 από 12	30	4	2 από 9	30	60
2	4	2 από 11	30	4	2 από 15	30	60
3	4	2 από 10	30	4	2 από 12	30	60
4	0	6 από 14	30	Π. ΑΣΚ.	2 από 12	30	60
	Υ: 12	Ε: 12 (από 47)		Υ: 13	Ε: 8 (από 48)		240

Μαθήματα

Οι προπτυχιακές σπουδές στο Π.Τ.Δ.Ε. έχουν διάρκεια οκτώ (8) εξαμήνων. Για την απόκτηση πτυχίου ο φοιτητής υποχρεούται να συμπληρώσει 240 διδακτικές μονάδες:

24 Υποχ/κά μαθήματα X 5 δ.μ. = 120 δ.μ.
Πρακτικές Ασκήσεις X 20 δ.μ. = 20 δ.μ.
20 Επιλογής μαθήματα X 5 δ.μ. = 100 δ.μ.
Σύνολο: 240 δ.μ.

Ή:

24 Υποχ/κά μαθήματα X 5 δ.μ. = 120 δ.μ.
Πρακτικές Ασκήσεις X 2 δ.μ. = 20 δ.μ.
17 Επιλογής μαθήματα X 5 δ.μ. = 85 δ.μ.
Πτυχιακή Εργασία X 15 δ.μ. = 15 δ.μ.
Σύνολο: 240 δ.μ.

Δήλωση μαθημάτων

Με την έναρξη κάθε εξαμήνου, κάθε φοιτητής δηλώνει **υποχρεωτικά** (και εντός των ημερομηνιών που ορίζει η Κοσμητεία της Σχολής) στη Γραμματεία του Τμήματος τα μαθήματα που θα παρακολουθήσει.

Οι φοιτητές δηλώνουν τα μαθήματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://progress.upatras.gr/> και επιλέγουν αντίστοιχα συγγράμματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.eudoxus.gr

Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να πραγματοποιήσουν και τις δύο παραπάνω διαδικασίες, καθότι η επιλογή συγγραμμάτων δε συνεπάγεται και δήλωση μαθημάτων ή το αντίστροφο.

Ο μέγιστος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να δηλώσει και να παρακολουθήσει ένας φοιτητής ανά εξάμηνο είναι **ΕΞΙ (6)**, με εξαίρεση **το 8ο εξάμηνο**, κατά το οποίο ο φοιτητής δηλώνει έως **ΤΡΙΑ (3)** μαθήματα. Εάν κάποιος φοιτητής δηλώσει περισσότερα, τα επιπλέον μαθήματα **διαγράφονται αυτόματα** από τη Γραμματεία του Τμήματος.

Ο ανώτερος αριθμός φοιτητών που αντιστοιχεί σε κάθε μάθημα επιλογής ανέρχεται στους πενήντα (50).

Η επιτυχημένη διεκπεραίωση των πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων που γίνονται στο Πανεπιστήμιο και σε σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της περιοχής Πατρών αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου.

Στο 7ο και 8ο εξάμηνο σπουδών ο φοιτητής μπορεί να αναλάβει Πτυχιακή Εργασία (στη θέση τριών μαθημάτων επιλογής), η επιτυχημένη ολοκλήρωση της οποίας χρεώνεται με δεκαπέντε (15) δ. μ.

Όταν ένας φοιτητής έχει δηλώσει ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα το οποίο στο μέλλον καταργείται ή δε συμπεριλαμβάνεται στα υποχρεωτικά μαθήματα, τότε, αν έχει επιτύχει στο μάθημα, χρεώνεται με τις αντίστοιχες υποχρεωτικές διδακτικές μονάδες και θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ως προς ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα.

Αν ένας φοιτητής έχει επιτύχει σε μάθημα το οποίο στη συνέχεια καταργήθηκε, θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει την υποχρέωσή του. Επίσης, αν έχει επιτύχει σε υποχρεωτικό μάθημα το οποίο στη συνέχεια έγινε μάθημα επιλογής, πάλι θεωρείται ότι έχει καλύψει την υποχρέωσή του ως προς το υποχρεωτικό μάθημα. Οι υποχρεώσεις των φοιτητών δε μεταβάλλονται στην πορεία των σπουδών τους.

Θέματα που δεν περιλαμβάνονται σ' αυτό το πλαίσιο του προγράμματος σπουδών και σχετίζονται με την έναρξη και λήξη διδασκαλίας, τις εξετάσεις μαθημάτων, το ωρολόγιο πρόγραμμα, την παρακολούθηση μαθημάτων, τους βαθμούς, το πτυχίο, τον βαθμό πτυχίου και άλλα σχετικά διέπονται από τους ισχύοντες νόμους και διατάγματα, τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Προϋπόθεση για καταχώριση βαθμολογίας μαθήματος είναι η δήλωση του μαθήματος κατά τις ημερομηνίες ανανέωσης εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων που ορίζεται από την Κοσμητεία της Σχολής στις αρχές κάθε εξαμήνου.

Η ανανέωση εγγραφής στα εξάμηνα και οι δηλώσεις των μαθημάτων για όλα τα μαθήματα υποβάλλονται, μετά από ανακοίνωση, στον χώρο της Γραμματείας, αλλά και στον ιστότοπο του Τμήματος, από τους φοιτητές ηλεκτρονικά στη διεύθυνση

<https://progress.upatras.gr/>

Τρόπος υπολογισμού βαθμού πτυχίου

$$\frac{\text{Σβαθμός μαθήματος} + \text{βαθμός Πρακτικής Άσκησης} \times 4}{48}$$

Ή

$$\frac{\text{Σβαθμός μαθήματος} \times 5 + \text{βαθμός Πρακτικής Άσκησης} \times 20}{240}$$

Δικαιολογητικά για λήψη πτυχίου

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς τον κύκλο των μαθημάτων υποχρεούνται να καταθέσουν στη Γραμματεία του Τμήματος:

- την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα
- βεβαίωση Φοιτητικής Λέσχης περί διακοπής φοιτήσεως
- βεβαίωση Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης
- Βιβλιάριο Υγειονομικής Περίθαλψης (εάν έχει χορηγηθεί)

Τα μαθήματα Μουσικής, Φυσικής Αγωγής, Αισθητικής Αγωγής αποτελούν ανεξάρτητο κύκλο μαθημάτων (Αισθητικής Παιδείας). Από αυτή την ομάδα οι φοιτητές πρέπει να επιλέξουν υποχρεωτικά τουλάχιστον 3 μαθήματα –ένα Μουσικής, ένα Φυσικής Αγωγής και ένα Αισθητικής Αγωγής– με ανώτατο όριο επιλογής 5 μαθήματα.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015-16**

**Α΄ ΕΤΟΣ
1^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_101	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Ά. Ασημάκη	5	5
2	PED_102	Αναπτυξιακή Ψυχολογία I: γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη	Κ. Διακογιώργη	5	5
3	PED_103	Νεοελληνική γλώσσα I: Μορφολογία-κλίση	Ά. Ιορδανίδου	5	5
4	PED_104	Νεοελληνική Λογοτεχνία I (Τμήματα Α΄ και Β΄)	Θ. Νιφτανίδου	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_201	Ιστορία της Τέχνης – Εικαστική ανάλυση των έργων τέχνης	Π. Αραπάκη	5	5
2	PED_202	Μεθοδολογία έρευνας στην Ψυχολογία	Ι. Δημάκος	5	5
3	PED_203	Κοινωνιολογία – Κοινωνιολογική θεωρία	Ι. Καμαριανός	5	5
4	PED_204	Ανθρώπινα δικαιώματα και Εκπαίδευση	Γ. Νικολάου	5	5
5	PED_205	Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης	ΑΝΑΘΕΣΗ	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας και Ξένων Γλωσσών					
6	PED_206	Μουσική: θεωρία και πράξη	Ε. Βικάτου	5	5
7	PED_207	Δημιουργική μέθοδος ρυθμικού και θεατρικού παιχνιδιού	Μ. Γαλάνη	5	5
8	PED_208	Στοιχεία πλαστικής	Ν. Πρέσσας	5	5
9	PED_278	Αγγλικά I	Α. Χρυσανθοπούλου	5	5
10	PED_279	Γαλλικά I	ΑΝΑΘΕΣΗ	5	5
11	PED_280	Γερμανικά I	Φ. Σάββα	5	5
12	PED_281	Ρώσικα I	Ν. Ιωαννίδου	5	5

**Α΄ ΕΤΟΣ
2^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕ Σ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_105	Εισαγωγή στα Μαθηματικά: Αριθμητική – Άλγεβρα – Γεωμετρία	ΠΔ 407/80	5	5
2	PED_106	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης	Σ. Βασιλόπουλος	5	5
3	PED_107	Φιλοσοφία και θρησκεία	Ι. Δημητρακόπουλος	5	5
4	PED_108	Εργαστήριο Η/Υ	Χ. Παναγιωτακόπουλος	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_209	Κοινωνικοποίηση – Ταυτότητες εκπαιδευτικών	Ι. Καμαριανός	5	5
2	PED_211	Γνωστική ανάλυση της μάθησης στην Εκπαίδευση	Σ. Τσεσμελή	5	5

Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας και Ξένων Γλωσσών					
3	PED_212	Διδακτική της μουσικής	Ε. Βικάτου	5	5
4	PED_210	Σύγχρονος χορός: ιστορία, εκπαίδευση, σύνθεση και χορογραφία	Μ. Γαλάνη	5	5
5	PED_213	Στοιχεία γενικού σχεδίου	Ν. Πρέσσας	5	5
6	PED_282	Αγγλικά ΙΙ	Α. Χρυσανθοπούλου	5	5
7	PED_283	Γαλλικά ΙΙ	Ανάθεση	5	5
8	PED_284	Γερμανικά ΙΙ	Φ. Σάββα	5	5
9	PDE_285	Ρώσικα ΙΙ	Ν. Ιωαννίδου	5	5

**Β' ΕΤΟΣ
3^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_109	Σχολική Ψυχολογία	Ι. Δημάκος	5	5
2	PED_110	Κοινωνιολογία του εκπαιδευτικού θεσμού – εκπαιδευτικές πρακτικές	Ι. Καμαριανός	5	5
3	PED_111	Εκπαίδευση και ετερότητα: πολυπολιτισμικότητα και διαπολιτισμική επικοινωνία	Γ. Νικολάου	5	5
4	PED_112	Θεωρία, ανάπτυξη και εφαρμογές Αναλυτικών Προγραμμάτων	Α. Σπινθουράκη	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_214	Κοινωνιολογική ανάλυση των εκπαιδευτικών πρακτικών	Α. Ασημάκη	5	5
2	PED_215	Σχολική Συμβουλευτική	Σ. Βασιλόπουλος	5	5
3	PED_216	Ψυχολογολογία Ι: ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων επεξεργασίας της γλώσσας	Κ. Διακογιώργη	5	5
4	PED_217	Σχολική αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση	Ε. Καρατζιά	5	5
5	PED_218	Εκπαιδευτικό λογισμικό	Χ. Παναγιωτακόπουλος	5	5
6	PED_219	Γλώσσα, πολιτισμός/κουλτούρα και πολυπολιτισμικότητα	Α. Σπινθουράκη	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας και Ξένων Γλωσσών					
7	PED_220	Ρυθμός και χορός στην εκπαίδευση	Μ. Γαλάνη	5	5
8	PED_286	Αγγλικά ΙΙΙ	Α. Χρυσανθοπούλου	5	5
9	PED_287	Γαλλικά ΙΙΙ	ΑΝΑΘΕΣΗ	5	5
10	PED_288	Γερμανικά ΙΙΙ	Φ. Σάββα	5	5
11	PED_289	Ρώσικα ΙΙΙ	Ν. Ιωαννίδου	5	5

**Β' ΕΤΟΣ
4^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_113	Εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική και διά βίου εκπαίδευση (Τμήματα Α' και Β')	Δ. Βεργίδης	5	5
2	PED_114	Εισαγωγή στη Φυσική	Γ. Ιωαννίδης	5	5
3	PED_115	Μαθητική αξιολόγηση	Ε. Καρατζιά	5	5
4	PED_116	Ψυχολογία της ανάγνωσης και γραφής	Σ. Τσεσμελή	5	5

Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_221	Κοινωνικός και εκπαιδευτικός αποκλεισμός	Ά. Ασημάκη	5	5
2	PED_222	Σχολική Ψυχολογία II	Ι. Δημάκος	5	5
3	PED_223	Αναπτυξιακή Ψυχολογία II: συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη	Κ. Διακογιώργη	5	5
4	PED_224	Νεοελληνική Γλώσσα II: Σύνταξη και Λεξιλόγιο	Α. Ιορδανίδου	5	5
5	PED_225	Σύγχρονη Φυσική	Γ. Ιωαννίδης	5	5
6	PED_226	Εκπαίδευση και κοινωνική διαστρωμάτωση	Ι. Κατσιλλης	5	5
7	PED_227	Τα μαθηματικά στη ζωή και στην τέχνη	Ε. Κολέζα	5	5
8	PED_228	Εισαγωγή στην επιστήμη των Η/Υ	Χ. Παναγιωτακόπουλος	5	5
9	PED_229	Συγκριτική Παιδαγωγική	κατ' ανάθεση	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας και Ξένων Γλωσσών					
10	PED_230	Διδακτική εκπαιδευτικού δράματος – Τεχνικές θεάτρου στην εκπαίδευση	Μ. Γαλάνη	5	5
11	PED_277	Μεικτές τεχνικές και εφαρμοσμένες τέχνες	Ν. Πρέσσας	5	5
12	PED_290	Αγγλικά IV	Α. Χρυσανθοπούλου	5	5
13	PED_291	Γαλλικά IV	κατ' ανάθεση	5	5
14	PED_292	Γερμανικά IV	Φ. Σάββα	5	5
15	PED_293	Ρώσικα IV	Ν. Ιωαννίδου	5	5

**Γ' ΕΤΟΣ
5^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_117	Εφαρμοσμένη Στατιστική (Τμήματα Α' και Β')	Ι. Κατσιλλης	5	5
2	PED_118	Διδακτική Μαθηματικών: Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των Μαθηματικών	Ε. Κολέζα	5	5
3	PED_119	Κοινωνική Ψυχολογία: Το άτομο ως μέλος ομάδας	Π. Παναγιωτοπούλου	5	5
4	PED_120	Διδακτική της νεοελληνικής γλώσσας	Α. Φτερνιάτη	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_231	Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά	Σ. Βασιλόπουλος	5	5
2	PED_232	Εκπαίδευση Τσιγγανοπαίδων και Πολιτικές Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας	Δ. Βεργίδης	5	5
3	PED_233	Φιλοσοφία της Παιδείας	Ι. Δημητρακόπουλος	5	5
4	PED_234	Εισαγωγή στη Φυσική II	Γ. Ιωαννίδης	5	5
5	PED_235	Μαθησιακές δυσκολίες και αναπτυξιακή δυσλεξία: αξιολόγηση και εκπαιδευτική παρέμβαση	Σ. Τσεσμελή	5	5
6	PED_236	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών	ΑΝΑΘΕΣΗ	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας					
7	PED_237	Ιστορία της μουσικής	Ε. Βικάτου	5	5

8	PED_238	Παιχνίδι: άσκηση, κίνηση, έκφραση	Μ. Γαλάνη	5	5
9	PED_239	Γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία	Ν. Πρέσσας	5	5
10	PED_240	Επεξεργασία λαϊκών μοτίβων	Ν. Πρέσσας	5	5

**Γ' ΕΤΟΣ
6^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_121	Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών	Π. Αραπάκη	5	5
2	PED_122	Ειδική Αγωγή	Διδάσκων 407	5	5
3	PED_123	Εκπαιδευτικός σχεδιασμός και ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων	Χ. Λαμπρόπουλος	5	5
4	PED_124	Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική	Γ. Σταμέλος	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_241	Εκπαίδευση και φύλο	Ά. Ασημάκη	5	5
2	PED_242	Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική	Σ. Βασιλόπουλος	5	5
3	PED_243	Ψυχολογία γραπτής έκφρασης	Ι. Δημάκος	5	5
4	PED_244	Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία: Διδασκαλία της γλώσσας και Λεξικογραφία	Ά. Ιορδανίδου	5	5
5	PED_245	Έρευνες επισκόπησης και χρήσης των Η/Υ	Ι. Κατσίλλης	5	5
6	PED_246	Σχεδιασμός του μαθήματος των Μαθηματικών	Ε. Κολέζα	5	5
7	PED_247	Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες	Κατ' ανάθεση – Μητσάκου	5	5
8	PED_248	Μειονότητες και Εκπαίδευση	Γ. Νικολάου	5	5
9	PED_249	Νεοελληνική Λογοτεχνία ΙΙ	Θ. Νιφτανίδου	5	5
10	PED_250	Διαπολιτισμική Ψυχολογία : Το άτομο στον κόσμο	Π. Παναγιωτοπούλου	5	5
11	PED_251	Χημεία	Κατ' ανάθεση	5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή Δισθητικής Παιδείας					
12	PED_252	Ιστορία της Μουσικής ΙΙ	Ε. Βικάτου	5	5

**Δ' ΕΤΟΣ
7^ο ΕΞΑΜΗΝΟ**

Μαθήματα κατ' επιλογή					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_253	Ειδικά θέματα Διδακτικής Εικαστικών Τεχνών	Π. Αραπάκη	5	5
2	PED_254	Εκπαίδευση ενηλίκων – Πολιτικές διά βίου εκπαίδευσης	Δ. Βεργίδης	5	5
3	PED_255	Ψυχολογολογία ΙΙ: Ειδικά θέματα γλωσσικής επεξεργασίας και αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές	Κ. Διακογιώργη	5	5
4	PED_256	Οργάνωση-Διοίκηση με Η/Υ	Γ. Ιωαννίδης	5	5
5	PED_257	Εκπαιδευτική αξιολόγηση	Ε. Καρατζιά	5	5
6	PED_258	Οικονομία της Εκπαίδευσης	Χ. Λαμπρόπουλος	5	5
7	PED_259	Εκπαίδευση και εργασία	Χ. Λαμπρόπουλος	5	5
8	PED_260	Υπολογιστές και Εκπαίδευση	Χ.	5	5

			Παναγιωτακόπουλος		
9	PED_261	Αποτελεσματική επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις	Π. Παναγιωτοπούλου	5	5
10	PED_262	Ταυτότητα, εκπαίδευση και δημοκρατία	Α. Σπινθουράκη	5	5
11	PED_263	Ελληνική Εκπαιδευτική Πολιτική	Γ. Σταμέλος	5	5
12	PED_264	Ειδικά θέματα στη μελέτη των μαθησιακών δυσκολιών	Σ. Τσεσμελή	5	5
13	PED_294	Πτυχιακή Εργασία (Α)		10	10
Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας					
13	PED_265	Το τραγούδι: έκφραση και δημιουργία	Ε. Βικάτου	5	5

Δ' ΕΤΟΣ
8^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά μαθήματα					
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
1	PED_125	Πρακτικές ασκήσεις στο σχολείο	Ά. Φτερνιάτη	20	20
Μαθήματα κατ' επιλογή					
1	PED_266	Διδακτική της κεραμικής τέχνης	Π. Αραπάκη	5	5
2	PED_267	Θρησκευτική εκπαίδευση	Ι. Δημητρακόπουλος	5	5
3	PED_268	Κοινωνιολογική ανάλυση των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση (Σεμινάριο)	Ι. Καμαριανός	5	5
4	PED_269	Διαπολιτισμική Διδακτική	Γ. Νικολάου	5	5
5	PED_270	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας	Θ. Νιφτανίδου	5	5
6	PED_271	Σκέψη και συναίσθημα: άξονες της συμπεριφοράς	Π. Παναγιωτοπούλου	5	5
7	PED_272	Ειδικά θέματα στην εκπαίδευση αλλοδαπών και μεταναστών	Α. Σπινθουράκη	5	5
8	PED_273	Μεταπτυχιακές σπουδές: αναζήτηση, προεπιλογή, σύνταξη ερευνητικής πρότασης και προβληματική έρευνας	Γ. Σταμέλος	5	5
9	PED_295	Πτυχιακή εργασία (Β)		5	5
Μαθήματα κατ' επιλογή Αισθητικής Παιδείας					
9	PED_274	Μουσική και συγγενείς τέχνες	Ε. Βικάτου	5	5
10	PED_275	Γνώση των λειτουργιών του σώματος μέσα από τη βιωματική κινησιολογία και τις τέχνες	Μ. Γαλάνη	5	5
11	PED_276	Σκηνογραφία στον σχολικό χώρο	Ν. Πρέσσας	5	5

Πρακτικές Ασκήσεις

Οι πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών χωρίζονται σε **δύο επίπεδα**.

- Στο πρώτο επίπεδο ανήκουν οι πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται στο 3^ο έτος σπουδών (5^ο εξάμηνο), οι οποίες συνδέονται με τις Διδακτικές των επιμέρους μαθημάτων, δηλαδή: Διδακτική των Γλωσσικών Μαθημάτων, Διδακτική των Φυσικών Επιστημών, Διδακτική των Μαθηματικών και Διδακτική των υπολοίπων μαθημάτων του Δημοτικού. Η παρακολούθηση των πρακτικών ασκήσεων του 1^{ου} επιπέδου θεωρείται **Εργαστηριακή Άσκηση υποχρεωτική**, προκειμένου ο φοιτητής να περάσει το αντίστοιχο μάθημα.
- Στο δεύτερο επίπεδο ανήκουν οι πρακτικές του 8^{ου} εξαμήνου, που αποτελούν **αυτοδύναμο υποχρεωτικό μάθημα**. Ο φοιτητής βαθμολογείται με βάση την επίδοσή του στη διδασκαλία στο σχολείο και τη σύνταξη σχεδίων μαθήματος/διδασκαλίας (πλάνων), καθώς και με βάση αυτοαξιολογήσεις και ετεροαξιολογήσεις που συντάσσει. Αναλυτικά:

Πρακτικές 1^{ου} Επιπέδου

5ο Εξάμηνο

Η Εργαστηριακή Άσκηση διαρκεί δεκατρείς εβδομάδες. Κάθε φοιτητής παρακολουθεί 5 εργαστηριακά μαθήματα και διδάσκει ή παρακολουθεί μαθήματα στη σχολική τάξη για 8 ημέρες για τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες την ημέρα.

Στην αρχή του εξαμήνου και για ένα πρωινό την εβδομάδα, οι φοιτητές παρακολουθούν πέντε τρίωρα εργαστηριακά μαθήματα, όπου γίνεται προετοιμασία των παρακολουθήσεων και διδασκαλιών που θα πραγματοποιηθούν στο σχολείο), προβολή και ανάλυση βιντεοσκοπημένων δειγματικών διδασκαλιών κ.ά.

Στη συνέχεια, παρακολουθούν μαθήματα στη σχολική τάξη για πέντε ημέρες για τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες ανά ημέρα, ένα πρωινό την εβδομάδα. Τέλος, διδάσκουν για άλλες τρεις ημέρες τα μαθήματα της Γλώσσας και των Μαθηματικών και παρακολουθούν τα υπόλοιπα, ένα πρωινό την εβδομάδα.

Πρακτικές 2^{ου} Επιπέδου

8^ο Εξάμηνο (αυτοτελές υποχρεωτικό μάθημα)

Σχετικά με την οργάνωση, το περιεχόμενο, την ενδεικτική βιβλιογραφία, τη μέθοδο αξιολόγησης βλ. το μάθημα: **Πρακτικές Ασκήσεις στο Σχολείο** (8^ο εξάμ.).

Υπεύθυνη Πρακτικών Ασκήσεων: Επίκουρη καθηγήτρια κα Άννα Φτερνιατή.

Ακαδημαϊκή ταυτότητα

Στους φοιτητές παρέχεται έκπτωση στην τιμή εισιτηρίου όταν μετακινούνται στο εσωτερικό της χώρας για όλο το ακαδημαϊκό έτος με την επίδειξη της νέας ακαδημαϊκής ταυτότητας. Η νέα ακαδημαϊκή ταυτότητα (έναρξη εφαρμογής από ακαδ. έτος 2012-13) αφορά όλους τους φοιτητές (προπτυχιακούς - μεταπτυχιακούς - υποψήφιους διδάκτορες). Η ισχύς της είναι για όσα έτη υφίσταται η φοιτητική ιδιότητα. Οι νεοεισαγόμενοι προπτυχιακοί φοιτητές υποβάλλουν την αίτησή τους

ηλεκτρονικά, ακολουθώντας τις οδηγίες, στον δικτυακό τόπο <http://academicid.minedu.gov.gr>, αφού εγγραφούν στο Τμήμα και πάρουν τους αντίστοιχους κωδικούς από αυτό.

Η άσκηση του δικαιώματος υποβολής αίτησης για την έκδοση της νέας ακαδημαϊκής ταυτότητας γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, ηλεκτρονικά μόνον από τον ίδιο τον φοιτητή. Οι φοιτητικές ταυτότητες παραλαμβάνονται από το σημείο παράδοσης που επιλέγει ο κάθε φοιτητής χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής της ακαδημαϊκής ταυτότητας, η αίτηση επανεκτύπωσης γίνεται μόνο από την οικεία Γραμματεία, με τη συνυποβολή από τον φοιτητή της σχετικής επίσημης βεβαίωσης απώλειας από Δημόσια Αρχή.

- Δικαιούχοι του Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου (Πάσο) είναι οι προπτυχιακοί φοιτητές πλήρους φοίτησης, εφόσον δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ/ΤΕΙ και για όσα έτη απαιτούνται για λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξημένα κατά δύο (2) έτη.
- Δικαιούχοι είναι επίσης οι φοιτητές – πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων κρατών οι οποίοι σπουδάζουν σε ημεδαπό ΑΕΙ στα πλαίσια του προγράμματος κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης “Erasmus” για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η φοίτησή τους σε ημεδαπό ΑΕΙ.
- Στην περίπτωση που ο φοιτητής είναι δικαιούχος του Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου (Πάσο), στην ταυτότητα αναγράφεται η ακριβής περίοδος ισχύος του δικαιώματος Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου (Πάσο), ενώ σε διαφορετική περίπτωση (π.χ. φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα με κατατακτήριες εξετάσεις) το Δελτίο Ειδικού Εισιτηρίου (Πάσο) έχει θέση μόνο απλής Ταυτότητας.

Συγγράμματα

- ✓ Οι δηλώσεις των συγγραμμάτων για όλα τα μαθήματα γίνονται μέσω της **Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων ΕΥΔΟΞΟΣ** του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας & Θρησκευμάτων.
- ✓ Όλοι οι ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές που εγγράφονται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης έχουν δικαίωμα παραλαβής δωρεάν πανεπιστημιακών συγγραμμάτων για τα μαθήματα που προβλέπονται από το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών τους.
- ✓ Από το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 δεν χορηγούνται δωρεάν έντυπα διδακτικά συγγράμματα:
 - α) σε φοιτητές που παρακολουθούν προγράμματα σπουδών για την απόκτηση δευτέρου πτυχίου και
 - β) για μαθήματα που παρακολουθούν για δεύτερη φορά, για τα οποία τους έχει ήδη χορηγηθεί δωρεάν σύγγραμμα.
- ✓ Οι φοιτητές έχουν δικαίωμα δωρεάν προμήθειας και επιλογής αριθμού συγγραμμάτων ίσου με τον αριθμό των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για λήψη πτυχίου.
- ✓ Η δωρεάν προμήθεια και επιλογή διδακτικών συγγραμμάτων από τους φοιτητές πραγματοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων «Εύδοξος» στον ιστότοπο <http://www.eudoxus.gr>. Η διαδικασία είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και προσφέρει:
 - (α) Πλήρη ενημέρωση στους φοιτητές για τα παρεχόμενα συγγράμματα σε κάθε μάθημα και

(β) Δυνατότητα άμεσης παραλαβής των συγγραμμάτων.

✓ Ο φοιτητής εισέρχεται σε κεντρικό ιστότοπο του Κεντρικού Πληροφοριακού Συστήματος (από όπου γίνεται η πιστοποίηση). Εκεί ενημερώνεται για τα εγκεκριμένα συγγράμματα των μαθημάτων του Τμήματός του και επιλέγει τα συγγράμματα που δικαιούται.

✓ Οι προπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται να επιλέξουν από τον συνολικό κατάλογο προτεινομένων διδακτικών συγγραμμάτων του «Ευδόξου» ένα διδακτικό σύγγραμμα για κάθε υποχρεωτικό και επιλεγόμενο μάθημα του προγράμματος σπουδών.

✓ Μετά το πέρας της διαδικασίας επιλογής συγγράμματος κάθε φοιτητής λαμβάνει αμέσως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω σύντομου γραπτού μηνύματος έναν κωδικό (PIN), με την προσκόμιση του οποίου παραλαμβάνει από τα σημεία διανομής τα διδακτικά συγγράμματα που επέλεξε.

✓ Σε περίπτωση που ο φοιτητής παραλείψει να παραλάβει τα συγγράμματα εντός των προθεσμιών που ανακοινώνονται στο πληροφοριακό σύστημα «Ευδόξος» και εξεταστεί επιτυχώς στα αντίστοιχα μαθήματα, χάνει το δικαίωμα αυτό παραλαβής συγγράμματος.

Το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών το ακολουθούν οι φοιτητές που εισήχθησαν το ακαδημαϊκό έτος 2015-16. Ισχύει και για τα τέσσερα (4) χρόνια φοίτησής τους, εκτός αν συντρέξουν τεχνικοί ή διοικητικοί λόγοι, οπότε το Τμήμα διατηρεί το δικαίωμα να επιφέρει αλλαγές.

Υποτροφίες

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές προβλέπονται υποτροφίες επίδοσης χορηγούμενες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.). Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με κριτήριο την πανεπιστημιακή επίδοση του φοιτητή, εφόσον η οικονομική κατάστασή του, καθώς και των γονέων του, το επιτρέπει. Υποτροφίες χορηγούνται και από οργανισμούς, κληροδοτήματα και ιδρύματα, συνήθως σε φοιτητές με υψηλές επιδόσεις και περιορισμένους οικονομικούς πόρους.

Στεγαστικό/φοιτητικό επίδομα

Στους προπτυχιακούς φοιτητές των Ανώτατων και Ανώτερων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και των Σχολών της Κύπρου που περιλαμβάνονται στο σύστημα Πανελλαδικών Εξετάσεων, Έλληνες υπηκόους ή υπηκόους άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χορηγείται ετήσιο στεγαστικό επίδομα ίσο με χίλια (1.000) ευρώ. Δεν δικαιούνται το επίδομα αυτό όσοι φοιτούν για την απόκτηση δεύτερου πτυχίου.

Προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος αυτού αθροιστικά είναι οι εξής:

α) Ο φοιτητής να διαμένει σε μισθωμένη οικία λόγω των σπουδών του σε πόλη άλλη της κύριας κατοικίας του, στην οποία οι γονείς του ή ο ίδιος δεν έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία άλλης κατοικίας, με εξαίρεση τον Νομό Αττικής και το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης, που θεωρούνται ως μία πόλη.

β) Να αποδεικνύεται η φοίτηση με πιστοποιητικό της Σχολής ή του Τμήματος, στο οποίο να βεβαιώνεται ότι ο φοιτητής είχε επιτυχία στις εξετάσεις τουλάχιστον

στα μισά του συνολικού αριθμού των μαθημάτων του που προβλέπεται στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών του προηγούμενου έτους ή των αντίστοιχων δύο εξαμήνων, εκτός του πρώτου έτους για το οποίο απαιτείται μόνο πιστοποιητικό εγγραφής.

γ) Το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα του προηγούμενου έτους να μην υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, προσαυξανόμενο κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε προστατευόμενο παιδί πέραν του ενός. Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα θεωρείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του φορολογούμενου, της συζύγου του και των ανήλικων τέκνων του, από οποιαδήποτε πηγή. Η εν λόγω εισοδηματική ενίσχυση δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με βάση το οποίο χορηγείται.

δ) Οι γονείς του φοιτητή ή ο ίδιος να μην είναι κύριοι ή επικαρπωτές κατοικιών (ιδιοχρησιμοποιουμένων ή εκμισθωμένων) που υπερβαίνουν τα διακόσια (200) τ.μ., με εξαίρεση κατοικίες ή διαμερίσματα που βρίσκονται σε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό λιγότερο των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων, όπως οι οργανισμοί αυτοί τοπικής αυτοδιοίκησης προβλέπονταν πριν την ισχύ του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α').

Οι δικαιούχοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση χορήγησης του εν λόγω επιδόματος οποτεδήποτε μέχρι την παραγραφή της κατά του Δημοσίου απαίτησής του, προσκομίζοντας το απαιτούμενο εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος του οικονομικού έτους για το οποίο ζητείται η εισοδηματική ενίσχυση (εισοδήματα προηγούμενου έτους).

Το Τμήμα καλλιεργεί τον κορμό των Επιστημών της Εκπαίδευσης, δηλαδή:

- τις επιστήμες που μελετούν τα «μακροπαιδαγωγικά» φαινόμενα (δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά, θεσμικά ή πολιτιστικά)
- τις επιστήμες που μελετούν τα «μικροπαιδαγωγικά» φαινόμενα (π.χ. βιολογικά και ψυχολογικά) που από την ατομική ιστορία μέχρι τις γνωστικές και κοινωνικοσυναισθηματικές διεργασίες σχετίζονται άμεσα με το έργο της εκπαίδευσης
- τη Διδακτική των διαφόρων μαθημάτων, η οποία προσφέρει γνώσεις που στηρίζουν τις μεθόδους εκπαίδευσης και τους μηχανισμούς μετάδοσής τους.

Ειδικοί στόχοι του είναι να βοηθήσει τους μελλοντικούς δασκάλους:

- να κατανοούν τη γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική, πνευματική και σωματική ανάπτυξη των παιδιών και να δημιουργούν ευκαιρίες που θα διευκολύνουν τη σχολική πρόοδο των μαθητών τους
- να αναγνωρίζουν την αξία της διαφορετικότητας και τους διαφορετικούς τρόπους μάθησης των μαθητών τους, ώστε να τους παρέχουν διδασκαλία σύμφωνη με τις ανάγκες τους
- να αναπτύσσουν σχέδια διδασκαλίας με βάση τις ανάγκες των μαθητών τους, τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος του συγκεκριμένου μαθήματος και της κοινωνίας
- να αποκτήσουν παιδαγωγική γνώση και δεξιότητες και να τις χρησιμοποιούν για να βοηθήσουν τους μαθητές τους ν' αναπτύξουν κριτική σκέψη και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων
- να αναπτύξουν λεκτικές, μη λεκτικές, γραπτές, τεχνολογικές, κοινωνικές δεξιότητες και να τις χρησιμοποιούν αποτελεσματικά
- να κατανοούν τον ρόλο της αξιολόγησης και να χρησιμοποιούν τυπικές και μη τυπικές δοκιμασίες για να αξιολογούν την πρόοδο των μαθητών
- να αναπτύξουν δεξιότητες αναστοχασμού, ώστε να βελτιώνονται συνεχώς
- να μπορούν να συνεργάζονται με τους μαθητές, τους γονείς, τους συναδέλφους και την κοινότητα ώστε να στηρίζουν
- να αποκτήσουν επαγγελματικό προφίλ και ενδιαφέρον για το αντικείμενο της εργασίας τους και τη διά βίου επιμόρφωσή τους.

Ειδικότερα επιδιώκεται η εκπαίδευση και έρευνα στις περιοχές:

- της Συστηματικής, Ιστορικής και Συγκριτικής Διάστασης των Παιδαγωγικών Επιστημών και της Εκπαίδευσης
- της Φιλοσοφίας της Παιδείας και της δεοντολογίας του παιδαγωγικού έργου
- της Μεθοδολογίας των Επιστημών της Αγωγής και της Εκπαίδευσης
- της ανάλυσης του θεσμού του σχολείου διαχρονικά, εσωτερικά και εξωτερικά, του παιδαγωγικού σχεδιασμού της οργάνωσης, της διοίκησης και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού μηχανισμού του σχολείου, καθώς και του έργου του εκπαιδευτικού λειτουργού

- των νέων παιδαγωγικών ρευμάτων και σχετικών πειραματικών εφαρμογών σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο,
- της Οδηγητικής και Μαθησιακής παρέμβασης από τους ενδοσχολικούς παράγοντες της αγωγής
- της Ειδικής Αγωγής μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που είναι απαραίτητη για τη γνώση και την αγωγή όλων των μαθητών γενικά
- της μελέτης της προσωπικότητας και των προβλημάτων που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός ρόλος τόσο στο δάσκαλο όσο και στο μαθητή, καθώς και η επίτευξη της μεταξύ τους παιδαγωγικής σχέσης, του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών και της ανάπτυξης της σταδιοδρομίας του ατόμου,
- της μελέτης των πολυπολιτισμικών-πολυγλωσσικών πληθυσμών του σχολείου, της παροχής ευκαιριών δίγλωσσης και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας
- της μελέτης για την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού και την ψυχική του υγεία, για τα ψυχολογικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά στοιχεία που επηρεάζουν την προσωπικότητά του, για τα προβλήματα που συναντά κατά την άσκηση του έργου του και για τη μόρφωση και επιμόρφωσή του
- της πολυπρισματικής εκπαίδευσης στη διδακτική μεθοδολογία και στην αντίστοιχη αξιολόγηση του διδακτικού έργου
- της μελέτης του παιδαγωγικού περιεχομένου και της μεθοδολογίας σύγχρονων εξωσχολικών παιδαγωγικών δραστηριοτήτων και
- της ευρωπαϊκής προοπτικής και διάστασης του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και κάθε νέας προβληματικής και προοπτικής που δημιουργείται και επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα το ελληνικό σχολείο.

Στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχολογίας εντάσσεται η διδασκαλία και η έρευνα της επιστήμης της Ψυχολογίας, με έμφαση στους τομείς που έχουν σχέση με την εκπαίδευση και το έργο του δασκάλου στο σχολείο. Στη σύγχρονη εποχή ο δάσκαλος, προκειμένου να ανταποκριθεί στον ρόλο του, έχει μεγαλύτερη ανάγκη απ' όσο άλλοτε να γνωρίζει, μεταξύ των άλλων, κυρίως ποιον διδάσκει (δηλαδή τον μαθητή). Η επιστήμη της Ψυχολογίας (ως επιστήμη μελέτης του ανθρώπου) αποβλέπει να δώσει στους φοιτητές τις γνώσεις εκείνες που θα τους βοηθήσουν να γνωρίσουν τον άνθρωπο (τον εαυτό τους, τον μαθητή τους, το παιδί τους, τον/τη σύζυγό τους κ.ά.). Το άτομο (ως γονέας, ως δάσκαλος κ.ά.) θα κατανοήσει και θα βοηθήσει καλύτερα και αποτελεσματικότερα το παιδί του ή τον μαθητή του, όταν τον γνωρίζει. Στο Τμήμα καλλιεργούνται οι κλάδοι της Ψυχολογίας που σχετίζονται με την εκπαίδευση και το έργο του δασκάλου. Ειδικότερα, η διδασκαλία και έρευνα αποσκοπούν στην ανάλυση, μετάδοση, παραγωγή και αξιοποίηση των γνώσεων που αφορούν:

- τον προσδιορισμό και την ανάλυση των θεωρητικών, μεθοδολογικών και ερευνητικών προβλημάτων της επιστήμης της Ψυχολογίας και τη γνώση των κριτηρίων και μεθόδων ανάλυσης, μελέτης και έρευνας των θεμάτων της Ψυχολογίας
- την ανάλυση, μελέτη και έρευνα των γνωστικών λειτουργιών του ανθρώπου διά των οποίων συντελείται η διαδικασία της μάθησης και η απόκτηση της γνώσης (δηλ. της αντίληψης, της μνήμης, της λύσης προβλημάτων κ.τ.λ.)

- τη διερεύνηση των λειτουργιών που συμβάλλουν στην απόκτηση και στη λειτουργία της γλωσσικής ικανότητας
- την ανάλυση, μελέτη και έρευνα των γνωστικών λειτουργιών της ανάγνωσης και γραφής, η απρόσκοπτη μάθηση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση επιτυχημένης σχολικής πορείας
- τη διάγνωση και τον προσδιορισμό των δυσλειτουργούντων γνωστικών, συναισθηματικών και άλλων ψυχολογικών μηχανισμών σε περιπτώσεις μαθησιακών δυσκολιών
- τη μελέτη, ανάλυση και διερεύνηση του ειδικού μαθησιακού προβλήματος της Δυσλεξίας στην ελληνική γλώσσα
- τη μελέτη της εξελικτικής πορείας όλων των παραμέτρων του ανθρώπινου ψυχισμού
- την ανάλυση και μελέτη της συγκρότησης και ανάπτυξης της προσωπικότητας του ανθρώπου και όλων των σχετικών θεμάτων που συνδέονται με αυτήν
- την ανάλυση του ρόλου του ατόμου στην κοινωνική ομάδα (μέσα σε ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον) και όλων των παραμέτρων που συμβάλλουν στην προσαρμογή του και στην ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των ατόμων
- τη μελέτη και έρευνα των θεμάτων που αναφέρονται στον άνθρωπο ως άτομο που αναπτύσσεται, ως άτομο που μαθαίνει, σκέφτεται, δραστηριοποιείται, κοινωνικοποιείται, επιθυμεί, αισθάνεται, συγκινείται και που από άνθρωπος γίνεται Άνθρωπος.

Στα αντικείμενα της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και της Εκπαιδευτικής Πολιτικής στόχος είναι να αναδεικνύεται ο κοινωνικός ρόλος της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών θεσμών, ο κοινωνικός ρόλος του εκπαιδευτικού και η κοινωνική προέλευση της σχολικής γνώσης. Η διδασκαλία και η έρευνα στοχεύουν στην παραγωγή, μετάδοση και αξιοποίηση των γνώσεων που αφορούν:

- την κοινωνική διαμεσολάβηση, η οποία παρεμβάλλεται ανάμεσα στο παιδί και στο γνωστικό αντικείμενο κατά τη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης, όπως η γλώσσα της διδασκαλίας, οι κοινωνικές σημασίες του περιεχομένου της διδασκαλίας, οι κοινωνικές σχέσεις διδασκόντων και διδασκομένων, ο κοινωνικός χαρακτήρας της αξιολόγησης και της βαθμολογίας των μαθητών, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού και η ένταξή του στο άμεσο και ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
- τις επιστημονικές περιοχές που εξετάζουν και αναλύουν κριτικά τις κοινωνικές σχέσεις στο σχολείο και τον τρόπο ένταξής του στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, όπως τα κυρίαρχα πολιτισμικά πρότυπα και οι κοινωνικές σχέσεις του άμεσου κοινωνικού περιβάλλοντος, η σχέση οικογένειας και σχολείου, η ένταξη των διδασκομένων στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον
- τις ρυθμίσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής που διέπουν τη λειτουργία του σχολείου, σε σχέση με τις κυριότερες εκπαιδευτικές πολιτικές (Υπουργείο Παιδείας, κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις κ.ά.)
- τους κοινωνικούς παράγοντες που συσχετίζονται με τη μαθητική επίδοση στα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, την κυρίαρχη αντίληψη για τον ρόλο και τη σημασία της εκπαίδευσης στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, σε σχέση με τις ειδικές ανάγκες κοινωνικών και ηλικιακών ομάδων και με την αντίληψη που κυριαρχεί στην οικογένεια
- τις επιστημονικές περιοχές που εξετάζουν τον κοινωνικό ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος, σε σχέση με τη δομή της ελληνικής κοινωνίας (ισότητα ευκαιριών, κοινωνική στρωμάτωση, κοινωνική αναπαραγωγή, κοινωνικό αποκλεισμό), τις κοινωνικές επιπτώσεις της αξιολόγησης της μαθητικής επίδοσης, τον ρόλο της

- στην πρόσβαση στις διαφορετικές εκπαιδευτικές βαθμίδες και επομένως στην κοινωνική στρωμάτωση και την κοινωνική αναπαραγωγή
- τις επιστημονικές περιοχές που εξετάζουν το θεσμικό πλαίσιο και τη διοίκηση και οργάνωση που διέπουν την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επιμόρφωση σε όλα τα επίπεδα, τη σχέση του θεσμικού, του διοικητικού και του οργανωτικού πλαισίου με την εκπαιδευτική πολιτική του κράτους, και τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές επιπτώσεις της πρακτικής εφαρμογής τους
 - τις επιστημονικές γνώσεις που αναλύουν τον ρόλο της εκπαίδευσης και της αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, τη σχέση της με την οικονομία και τους περιορισμούς από το οικονομικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας
 - τις επιστημονικές γνώσεις που αναλύουν την ευρωπαϊκή πολιτική για την εκπαίδευση και την αρχική και συνεχιζόμενη κατάρτιση, καθώς και τα ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας, εκπαίδευσης και αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης, ώστε να κατανοούνται οι διασυνδέσεις της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πρακτικής, και των αποτελεσμάτων της σε σχέση με ένα κοινωνικό πλαίσιο ευρύτερο από το ελληνικό, που περιλαμβάνει και την εκπαίδευση των Ελλήνων μεταναστών και την εκπαίδευση των μειονοτήτων στην Ελλάδα
 - τις θεωρίες, τις μεθοδολογίες και τις τεχνικές της συστηματικής μελέτης και της έρευνας σε σχέση με τις διαφορετικές επιστημολογικές προσεγγίσεις και στα πλαίσια αντίστοιχων κοσμοθεωρήσεων για την εκπαίδευση και την ιστορική εξέλιξή της.

Στο Τμήμα παρέχονται επαρκείς γνώσεις σχετικά με τις επιστημονικές ειδικότητες οι οποίες αποτελούν το υπόβαθρο των μαθημάτων που διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή πρωτευνόντως σχετικά με τις (κατ' αλφαβητική σειρά αναφερόμενες) ειδικότητες:

- α) Γεωγραφία (για το ομώνυμο μάθημα)·
- β) Γλώσσα (για το ομώνυμο μάθημα)·
- γ) Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές (για το ομώνυμο μάθημα)·
- δ) Θεολογία και Φιλοσοφία (για τα μαθήματα των Θρησκευτικών και της Ιστορίας)·
- ε) Ιστορία (για το ομώνυμο μάθημα και για το μάθημα των Θρησκευτικών)·
- ζ) Μαθηματικά (για το ομώνυμο μάθημα)·
- στ) Πολιτική Θεωρία (για το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και το μάθημα της Ιστορίας)·
- η) Φυσική (για το ομώνυμο μάθημα και το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος)·
- θ) Χημεία (για τα μαθήματα της Μελέτης Περιβάλλοντος και των Φυσικών).

Στόχος είναι να καθίστανται εμφανείς στους φοιτητές:

- α) η ιστορική εξέλιξη των περιοχών στις οποίες ανήκουν οι γνώσεις που διδάσκονται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και
- β) η σχέση των ψυχολογικών, παιδαγωγικών και κοινωνιολογικών θεωριών με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, προκειμένου ως μελλοντικοί δάσκαλοι να χρησιμοποιήσουν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις ώστε να βοηθούν τα παιδιά να ανακαλύπτουν τη γνώση.

Παράλληλα, επιδιώκεται να εξοικειωθεί ο μελλοντικός δάσκαλος με την Πληροφορική και την εκπαιδευτική τεχνολογία, ώστε να καταστεί ικανός αφενός μεν να τη χρησιμοποιεί ο ίδιος για την προσωπική του γενική κατάρτιση και ειδική προετοιμασία σε όλα τα αντικείμενα διδασκαλίας και αφετέρου να αποκτήσει τη δεξιότητα να εισαγάγει τους μαθητές του στη χρήση αυτής της τεχνολογίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ξ. ΑΡΑΠΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ – ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να γνωρίσουν οι φοιτητές με τη χρήση των νέων τεχνολογιών τη δομή και τα μορφολογικά στοιχεία ευρωπαϊκών και ελληνικών εικαστικών έργων τέχνης, με έμφαση στα έργα ζωγραφικής, ώστε να είναι εις θέση να αναγνωρίζουν αυτά τα έργα και να τα συγκρίνουν με τη δομή και τα μορφολογικά στοιχεία παιδικών εικαστικών έργων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: ορισμένες έννοιες εικαστικών τεχνών και ιστορίας της τέχνης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μελέτη της υποκρυπτόμενης δομής και των μορφολογικών στοιχείων (Bouleau) ευρωπαϊκών και ελληνικών εικαστικών έργων τέχνης με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού (αβάκιο) και εξειδικευμένων διαδικτυακών τόπων. Θεματολογική ανάλυση των έργων τέχνης με τη μέθοδο Panofsky. Παρουσίαση των μορφολογικών στοιχείων που συναποτελούν το εμφανές μέρος του έργου τέχνης και εις βάθος ανάλυση, σχεδιασμός και δημιουργία έργων ζωγραφικής από τους φοιτητές με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού και εξειδικευμένων διαδικτυακών τόπων. Δημιουργία προσωπικής εικαστικής βιβλιοθήκης και εμπλουτισμού της από εξειδικευμένους διαδικτυακούς τόπους. Σύγκριση δομής και μορφολογικών στοιχείων ευρωπαϊκών και ελληνικών έργων τέχνης της ζωγραφικής με παιδικά έργα ζωγραφικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Arnheim, R. (1999). *Τέχνη και Οπτική Αντίληψη*. Εκδόσεις Θεμέλιο

Bouleau C. (2002). *Η Κρυφή γεωμετρία των ζωγράφων*. Ένωση Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων.

Chauvet, F. (1996). “Teaching color: Designing and evaluation of a sequence”, *European Journal of Teacher Education*, 19, 2, 121-136.

Davis, J. & Gardner, H. (1993). “The arts and early childhood education: A cognitive developmental portrait of the young child as artist”. In B. Spodek (Ed.) *Handbook of research on the education of young children*. McMillan, 191-206.

Gombrich, E.H. (1998). *Το χρονικό της τέχνης*. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Gombrich, E.H. (1999). *Σκιαί ερριμμένοι. Η απόδοση της σκιάς στη δυτική τέχνη*. Εκδόσεις Άγρα.

Itten, J. (1998). *Τέχνη του χρώματος*. Ένωση Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων.

Jansen & Jansen, (2010). *Ιστορία της Τέχνης, Των, Αθήνα*

Kandinsky, W. (1981). *Για το πνευματικό στην τέχνη*. Εκδόσεις Νεφέλη.

Matisse, H. (1999). *Γραπτά και ρήσεις για την τέχνη*. Εκδόσεις Νεφέλη.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: προφορική εξέταση, εργασία.

Ξ. ΑΡΑΠΑΚΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και κυρίως πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Οι φοιτητές αποκτώντας στοιχεία διδακτικής και συγκροτώντας τεκμηριωμένες αντιλήψεις για τη διδασκαλία των θεμάτων της κεραμικής τέχνης όπως είναι η ανάπτυξη κεραμικών αντικειμένων –κεραμική φόρμα- με τεχνικές χρήσεως του πηλού, αλλά και των μεθόδων ζωγραφικής τους, θα είναι σε θέση να αναλύουν, σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν αναλυτικά προγράμματα κεραμικής τέχνης, τα οποία θεωρούνται βασικά στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικά στοιχεία της διδακτικής των εικαστικών και των εφαρμοσμένων τεχνών.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων του γνωστικού αντικείμενου δίνονται θεωρητικά στοιχεία των Πλαστικών Τεχνών (Κεραμικής). Παρουσιάζονται τα μέσα και οι μέθοδοι διδασκαλίας της κεραμικής τέχνης. Αναλύεται η έννοια της φόρμας και των εννοιών που αφορούν στο νόημα και στην ανάπτυξη του κεραμικού έργου. Δίδονται τα χρώματα της κεραμικής τέχνης, αναφέρονται οι ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα (σμάλτο, χρώματα κ.ά). Παρουσιάζονται οι τρόποι χρήσεις και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του καμινιού της κεραμικής τέχνης καθώς και οι δυνατότητες που παρέχονται για πειραματισμούς.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αραπάκη Ξ. (2002). «Οι διαφορετικές σημασίες της Διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών», *Εικαστική Παιδεία*, 18, 43-48.

Αραπάκη, Ξ., (επιμ.) (2014). *Η Κεραμική Τέχνη στην Εκπαίδευση*, Αθήνα: Ιων.

Αραπάκη, Ξ., (2014) *Διδακτική των εικαστικών τεχνών*, Ιων, Αθήνα.

Βογιαντζόγλου, Μ., (1985). *Βασικά στοιχεία Κεραμικής*, Αθήνα: Υ.Π.Π.Ε.

Gaillot, B.-A. (2002). *Plastic Arts. Elements of a critical teaching*. Athens: Nefeli. (Original: Bernard-André Gaillot, *Arts plastiques, Eléments d'une didactique critique*, Paris: PUF, 1997)

Gardner, H. (1982). *Art, mind and brain: A cognitive approach to creativity*. New York: Basic Books.

Luquet, G. (1991). *Le dessin enfantin*. Delachaux et Niestle.

Smith, N. (1982). "The Visual Arts in Early Childhood Education: Development and the Creation of Meaning". In B. Spodek (ed.) *Handbook of Research in Early Childhood Education*. New York: The Free Press.

Wallon P., Cambier A. & Engelhart D. (1990). *Le dessin de l'enfant*. Presses Universitaires de France.

Wright, S. (1991). *The Arts in Early Childhood*. Sydney: Prentice Hall.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση και εργαστηριακή-πρακτική εφαρμογή.

Μέθοδοι αξιολόγησης: προφορικές εξετάσεις, παρουσίαση των αναπτυχθέντων προϊόντων και υποχρεωτική εργασία.

Ξ. ΑΡΑΠΑΚΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να γνωρίσουν οι φοιτητές τις σύγχρονες θεωρητικές αντιλήψεις της Διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών και, παράλληλα, να πειραματιστούν στα Μέσα και τις Μεθόδους Διδασκαλίας του συγκεκριμένου γνωστικού αντικειμένου. να είναι σε θέση να αναλύουν, σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν αναλυτικά προγράμματα εικαστικής αγωγής, τα οποία θεωρούνται βασικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: μορφολογικά στοιχεία ζωγραφικών έργων τέχνης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων παρουσιάζονται οι θεμελιώδεις διαφορές ανάμεσα στη Διδακτική και τη Διδασκαλία των Εικαστικών Τεχνών. Γίνεται αναφορά σε δύο διδακτικές προσεγγίσεις όπως είναι η Ελεύθερη και η Καθοδηγούμενη διδακτική προσέγγιση για να γνωρίσουν οι φοιτητές τις τάσεις που επικρατούν στο χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης. Επίσης αναλύονται τα στάδια εξέλιξης του παιδικού σχεδίου (Luquet, 1991), τονίζονται τα Μορφολογικά στοιχεία του παιδικού σχεδίου και οι επιπτώσεις τους στη διδασκαλία. Εισαγωγή στη χρωματολογία (Itten, 1998), στις τεχνικές χρήσεως των χρωμάτων και η σύνδεση αυτών με την ιστορία της τέχνης και των δημιουργών της. Πρακτική εφαρμογή.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αραπάκη, Ξ., (2013). *Η Διδακτική των εικαστικών*, Ιων, Αθήνα.

Ardouin, I. (2000). *Η καλλιτεχνική αγωγή στο σχολείο*. Εκδόσεις Νεφέλη.

Arnheim, R. (1999). *Τέχνη και Οπτική Αντίληψη*. Εκδόσεις Θεμέλιο

Boissel, J. (1990). Quand les enfants se mirent à dessiner. 1880-1914: un fragment de l'histoire des idées. *Les Cahiers du Musée National d'Art Moderne*, 31, 15-43.

Bouleau, C. (2002). *Η κρυφή γεωμετρία των ζωγράφων*. Ένωση Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων.

Caillet, E. (1989), *L'Art comme jubilation critique*, ASTER, 9, 43-67.

Gaillot, M-A (2002). *Πλαστικές τέχνες. Στοιχεία μιας διδακτικής-κριτικής*. Εκδόσεις Νεφέλη.

Gardner, H. (1982). *Art, mind and brain: A cognitive approach to creativity*. Basic Books.

Itten, J. (1998). *Τέχνη του χρώματος*. Ένωση Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων.

Κολιόπουλος, Δ. & Αραπάκη, Ξ. (2004). Απόπειρες συνενύρεσης τέχνης, επιστήμης και τεχνολογίας στην προσχολική εκπαίδευση: Σχεδιάζοντας ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για το χρώμα. *Εικαστική Παιδεία*, 20, 156-162.

Luquet, G. (1991). *Le dessin enfantin*. Delachaux et Niestle.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση και εργαστηριακές ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: εργασία, προφορικές εξετάσεις και φάκελος εργασιών.

Ξ. ΑΡΑΠΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού αλλά και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Οι φοιτητές, αποκτώντας στοιχεία διδακτικής και συγκροτώντας τεκμηριωμένες αντιλήψεις για τη διδασκαλία των ειδικών θεμάτων των εικαστικών τεχνών όπως είναι η εικονογράφησης κειμένων με τεχνικές χρήσεως των χρωμάτων, θα είναι σε θέση να αναλύουν, σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν αναλυτικά προγράμματα εικαστικής αγωγής, τα οποία θεωρούνται βασικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικά στοιχεία της διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γίνεται Εισαγωγή στην Αισθητική Αγωγή. Δίνονται στοιχεία χρωματολογίας. Μελετώνται οι σχέσεις χρώματος – σκιάς. Αναλύεται η έννοια της σύνθεσης. Παρουσιάζονται τα Μέσα και οι Μέθοδοι Διδασκαλίας εικονογράφησης κειμένων (όπως λογοτεχνία, ποίηση, φυσικές επιστήμες κτλ.). Πραγματοποιείται α) Μελέτη προτάσεις ολόγλυφων μορφών και β) Μελέτη και προτάσεις ανάγλυφων –έκτυπα και πρόστυπα– παραστάσεων. Αναλύεται η έννοια του χώρου στις εικαστικές τέχνες και γίνεται σύνδεση με την ιστορία της τέχνης. Δίνονται και αναλύονται στοιχεία Χρωματολογίας. Αναφέρονται τα μέσα και Μέθοδοι Διδασκαλίας των χρωματικών υλικών. Παρουσιάζονται τα μέσα και μέθοδοι του τυπώματος. Παρουσιάζονται τα μέσα και μέθοδοι του κολάζ και του ψηφιδωτού.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αραπάκη, Ξ., (2013). *Η Διδακτική των εικαστικών*, Ίων, Αθήνα.

Αραπάκη, Ξ. (1992β). «Η εικονογράφηση λογοτεχνικών κειμένων στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό σχολείο». *Εικαστική Παιδεία*, 8, 118 - 122.

Arapaki, X. & Koliopoulos, D. (2011). “Popularization and teaching of the relationship between visual arts and natural sciences: historical, philosophical and didactical dimensions of the problem”. *Science & Education*, 20 (7-8), 797-803.

Αραπάκη, Ξ. (2002). Οι διαφορετικές σημασίες της Διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών, *Εικαστική Παιδεία*, 18, 43-48.

Arapaki, X. & Zafrana M., (2004). “The artistic expression of kindergarten children after a 'guided' teaching approach”. *European Early Childhood Education Research Journal*, 12 (2), 43-58.

Luquet, G. (1991). *Le dessin enfantin*. Delachaux et Niestle.

Smith, N. (1982). The Visual Arts in Early Childhood Education: Development and the Creation of Meaning. In B. Spodek (ed.) *Handbook of Research in Early Childhood Education*. New York: The Free Press.

Wallon P., Cambier A. & Engelhart D. (1990). *Le dessin de l'enfant*. Presses Universitaires de France.

Wright, S. (1991). *The Arts in Early Childhood*. Sydney: Prentice Hall.

Arapaki, X. & Koliopoulos, D. (2011). “Popularization and teaching of the relationship between visual arts and natural sciences: historical, philosophical and didactical dimensions of the problem”. *Science & Education*, 20 (7-8), 797-803.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση και εργαστηριακή άσκηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: προφορικές εξετάσεις, εργασία και φάκελος εργασιών.

A. ΑΣΗΜΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση, και κατανόηση των σημαντικότερων αρχών, θέσεων, προτάσεων, εννοιών, ορισμών, αλλά και επιχειρημάτων των θεωρητικών προσεγγίσεων που έχουν αναπτυχθεί στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.

- Συστηματική ανάλυση, εμβάθυνση, σύγκριση, αλλά και κριτική των θεωρητικών προσεγγίσεων που έχουν αναπτυχθεί στο εν λόγω επιστημονικό πεδίο.
- Επίσης η συμβολή της κατανόησης της σχέσης, εκπαίδευσης και κοινωνίας, αποτελεί σημαντικό στόχο του μαθήματος για σκοπούς επιστημονικούς, ερευνητικούς, αλλά και διδακτικούς.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Ικανότητα διαχείρισης των βασικών κοινωνιολογικών προσεγγίσεων, καθώς και των βασικών αρχών, θέσεων, εννοιών και ορισμών τους.
- Σύγκριση και κριτική προσέγγιση των βασικών αρχών και θέσεων των θεωρητικών κοινωνιολογικών προσεγγίσεων.
- Ανάπτυξη ικανότητας σύνδεσης και εφαρμογής θεωρητικών γνώσεων στο επιστημονικό, ερευνητικό και διδακτικό πεδίο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γνώση των βασικών κοινωνιολογικών εννοιών.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- Ιστορική προσέγγιση και ανάλυση του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνιολογίας και της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.
- Μέθοδος, θεωρία και έρευνα στην Κοινωνιολογία και στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.
- Διασαφήσεις θεμελιωδών εννοιών στην Κοινωνιολογία και στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.
- Ο θεσμός της Εκπαίδευσης και οι λειτουργίες του στο πλαίσιο των μακροκοινωνιολογικών, ερμηνευτικών, αλλά και των συνδυαστικών θεωρητικών προσεγγίσεων της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Blackedge, D., & Hunt, B. (2004). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Gewirtz, S., & Cribb, C. (2010). *Κατανοώντας την Εκπαίδευση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Λάμνιαν Κ., (2001). *Κοινωνιολογική Θεωρία και Εκπαίδευση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Μυλωνάς Θ., (1998). *Κοινωνιολογία της Ελληνικής Εκπαίδευσης – Συμβολές*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Νόβα Χ., (2010). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις της διδάσκουσας
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα, (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνει η διδάσκουσα κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.
- Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω ασκήσεων εργαστηριακού χαρακτήρα με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών εννοιών του μαθήματος.
- Αξιολόγηση εβδομαδιαίου φακέλου.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Α. ΑΣΗΜΑΚΗ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

- κατανόηση και κοινωνιολογική ερμηνεία της λογικής των μηχανισμών που προσδιορίζουν την πορεία των γυναικών στην εκπαίδευση και τη θέση τους στην κοινωνία
- αποσαφήνιση της ιστορικής-κοινωνιολογικής διάστασης της θέσπισης, ανάπτυξης και εξέλιξης της εκπαίδευσης των γυναικών στην Ελλάδα (η ανάλυση πραγματοποιείται με την υποστήριξη ερευνητικών δεδομένων)
- κριτική προσέγγιση και ανάλυση του σχετικού με το φύλο σύγχρονου προβληματισμού, έτσι ώστε να διαφανεί η συμβολή της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση των σχετικών στερεοτύπων μέσα στον χώρο και στον χρόνο

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- εμπέδωση βασικών εννοιολογικών-κοινωνιολογικών γνώσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση των διακρίσεων που εξακολουθούν να υφίστανται οι γυναίκες σήμερα.
- κατανόηση και κριτική προσέγγιση των θεωρητικών προτάσεων
- θεωρητικές γνώσεις και πρακτική εφαρμογή τους με στόχο την τροποποίηση των σχετικών κοινωνικών στερεοτύπων των μαθητών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές κοινωνιολογικές έννοιες, χρήσιμες για την κατανόηση των ιστορικών δεδομένων της εκπαίδευσης των γυναικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- εισαγωγικές έννοιες (κοινωνικό φύλο, βιολογικό φύλο, έμφυλη ταυτότητα, έμφυλος ρόλος, σεξισμός, πατριαρχία)
- οι φεμινιστικές θεωρίες
- οι θεωρίες για τις διαφορές των δύο φύλων
- οι απαρχές της εκπαίδευσης των γυναικών στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση).
- ο θεσμός της συνεκπαίδευσης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Arnot M. (2004). *Διαδικασίες αναπαραγωγής και φύλου. Εκπαιδευτική θεωρία και φεμινιστικές πολιτικές*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Bryson V. (2005). *Φεμινιστική πολιτική θεωρία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Δεληγιάννη, Β. και Ζιώγου, Σ. (επιμ.) (1999). *Εκπαίδευση και φύλο*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη.

Eyans M. (2004). *Φύλο και κοινωνική θεωρία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

- διαλέξεις
- ανάλυση και κριτική εικονικών κειμένων
- δημιουργική συμμετοχή των φοιτητών (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών εννοιών του μαθήματος.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Ασκήσεις εργαστηριακού χαρακτήρα μέσω της επεξεργασίας κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων.
- Εβδομαδιαίος φάκελος
- Εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Α. ΑΣΗΜΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

- ανάλυση των διαστάσεων της έννοιας του «κοινωνικού αποκλεισμού», ώστε να αναδειχθεί η πολυπλοκότητα του φαινομένου και η δυσκολία διατύπωσης ενός κοινά αποδεκτού ορισμού
- ανάδειξη των παραγόντων του φαινομένου καθώς και της σχέσης του κοινωνικού και εκπαιδευτικού αποκλεισμού
- παρουσίαση και ανάλυση των χαρακτηριστικών των ευπαθών κοινωνικών κατηγοριών (Τσιγγάνοι, Πόντιοι κ.ά.), ειδικότερα της εκπαιδευτικής τους κατάστασης, καθώς και των συναφών εκπαιδευτικών και κοινωνικών δυσχερειών τους.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- ικανότητα κριτικής προσέγγισης των θεωρητικών γνώσεων σχετικά με την κεντρική έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού
- ικανότητα διαχείρισης των βασικών εννοιολογικών γνώσεων οι οποίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση της ποικιλίας των κοινωνικών και των εκπαιδευτικών καταστάσεων του αποκλεισμού
- σχέση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής εφαρμογής με στόχο τον περιορισμό του εκπαιδευτικού και κοινωνικού αποκλεισμού των ειδικών κοινωνικών ομάδων (Τσιγγάνοι, Πόντιοι κ.ά.) στο πεδίο της εκπαίδευσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας· γνώσεις των κύριων θεωριών της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- εννοιολογική αποσαφήνιση και ορισμός του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού σε σχέση και αναφορά συγγενών εννοιών, όπως: φτώχεια, ρατσισμός, μειονότητα, περιθώριο
- ανάλυση των παραγόντων γένεσης του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού
- παρουσίαση της μορφολογίας των κοινωνικά αποκλεισμένων κατηγοριών, καθώς και της εκπαιδευτικής τους κατάστασης
- παρουσίαση και ανάλυση της έννοιας της φτώχειας και της σχέσης της με τη μαθητική διαρροή
- προσέγγιση των πολιτικών αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κασιμάτη Κ. (επιμ.) (1998). *Κοινωνικός αποκλεισμός: η ελληνική εμπειρία*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Παπαδοπούλου Δ. (επιμ.) (2002). *Κοινωνικός αποκλεισμός, για τους ανθρώπους που παραμερίζουμε...*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Πετμεζίδου, Μ. και Παπαθεοδώρου, Χ. (2004). *Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα.

Paugam S. (1991). *La disqualification sociale. Essai sur la nouvelle pauvreté*, P.U.F., Paris.

Λιδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις
- Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων
- Δημιουργική συμμετοχή των φοιτητών (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων που άπτονται των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Ασκήσεις εργαστηριακού χαρακτήρα μέσω της επεξεργασίας κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων
- Εβδομαδιαίος φάκελος
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Α. ΑΣΗΜΑΚΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα με πρακτικές ασκήσεις.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

- Προσέγγιση και ανάλυση του κοινωνικού χαρακτήρα της επιλογής και της οργάνωσης της σχολικής γνώσης.
- Προσέγγιση του τρόπου διαμόρφωσης των παιδαγωγικών πρακτικών για τη διαχείριση της γνώσης στο πλαίσιο του σχολείου, από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.
- Διασύνδεση των θεωρητικών γνώσεων και των αρχών που διέπουν τις παιδαγωγικές πρακτικές και τη σχολική γνώση στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά εγχειρίδια.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- εγκατάσταση θεωρητικής υποδομής που θα επιτρέπει στον/στη φοιτητή/τρια να αντιλαμβάνεται τη σημασία (αρνητική ή θετική) ορισμένων εκπαιδευτικών πρακτικών
- ανάπτυξη κριτικής ικανότητας εντοπισμού του κοινωνικού ελέγχου της γνώσης
- σύνδεση των εκπαιδευτικών πρακτικών που δεν διευκολύνουν την ομαλή μαθησιακή και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών και προσπάθειες-προτάσεις αλλαγής τους.

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

- Βασικές κοινωνιολογικές έννοιες των θεωριών της πολιτισμικής αναπαραγωγής
- Βασικές γνώσεις της κοινωνιολογικής θεωρίας του Emile Durkheim στις οποίες θεμελιώνει ο Basil Bernstein τη θεωρία του.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι:

- θεωρίες πολιτισμικής αναπαραγωγής (Bourdieu, Altousser)
- βασικό εννοιολογικό πλαίσιο και συνιστώσες της θεωρίας του Bernstein σχετικά με τις εκπαιδευτικές πρακτικές

- προσέγγιση και ανάλυση της διαδικασίας αναπλαισίωσης της σχολικής γνώσης (αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια)
- προτάσεις της «Νέας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης» για τις εκπαιδευτικές πρακτικές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Bernstein B. (1991). *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

Blackledge, D. και Hunt, B. (2000). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Μυλωνάς Θ. (χ.χ.), *Κοινωνική αναπαραγωγή στο σχολείο*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Σολομών, Ι. και Κουζέλης, Γ. (1994). *Πειθαρχία και γνώση – Τοπικά α΄*, εκδ. Εταιρείας Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- διαλέξεις
- ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, την προσέγγιση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω ασκήσεων εργαστηριακού χαρακτήρα με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος
- εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών
- εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Η δημιουργία προβληματισμών αναφορικά με τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τις αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών και εφήβων. Η καλλιέργεια της παιδαγωγικής κρίσης και αίσθησης και η βελτίωση της συμβουλευτικής αποτελεσματικότητας στον φοιτητή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: ορισμένες έννοιες βάσης της Παιδαγωγικής, της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η αναγκαιότητα της σχολικής συμβουλευτικής στον σύγχρονο κόσμο. Δυνατότητες ανάληψης από τον εκπαιδευτικό συμβουλευτικών υποχρεώσεων. Περιοχές συμβουλευτικής δραστηριότητας του εκπαιδευτικού. Χαρακτηριστικά συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού ως λειτουργού της συμβουλευτικής. Άσκηση σε βασικές συμβουλευτικές δεξιότητες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βασιλόπουλος, Σ., Μπρούζος, Α., Μπαούρδα, Β. (υπό έκδοση). *Ψυχοεκπαιδευτικά ομαδικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους*. Εκδόσεις Gutenberg.

Βασιλόπουλος, Σ., Κουτσοπούλου, Ι., & Ρέγκλη, Δ. (2011). *Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά*. Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα.

Axline, V., (1985). *Ντιπς, Ένα Παιδί Αναζητάει τον Εαυτό του*. Εκδ. Ταμασός.

Herbert, Martin (1998). *Ψυχολογικά Προβλήματα της Παιδικής Ηλικίας* (10^η έκδ., τόμος Α και Β). Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

- Κοσμόπουλος, Αλ. & Μουλαδούδης, Γρ. (2003). *Ο Carl Rogers & η Προσωποκεντρική του Θεωρία για την Ψυχοθεραπεία και την Εκπαίδευση*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Κοσμόπουλος Β. Αλέξανδρος (1994). *Ψυχολογία και Οδηγητική της Παιδικής και Νεανικής Ηλικίας* (3^η έκδ.). Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα.
- Μαλικιώση – Λοΐζου, Μ. (2013). *Συμβουλευτική Ψυχολογία*. Εκδ. Πεδίο.
- Μαλικιώση – Λοΐζου, Μ. (2011). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση*. Εκδ. Πεδίο.
- Μέρυ, Τόνυ (2002). *Πρόσκληση στην Προσωποκεντρική Προσέγγιση* (μτφ. Δίπλας Γ.). Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα.
- Μπρούζος Ανδρέας (1998). *Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής και προσανατολισμού*. Εκδόσεις Gutenberg.
- Rogers, C. R. (1961). *On Becoming a Person*. Boston: Houghton-Mifflin.
- Schaffer, R. H. (1996). *Social Development*. Blackwell Publishers.
- Sklare, G. B. (2013). *Βραχεία Συμβουλευτική στην εκπαίδευση που φέρνει αποτελέσματα* (μτφ. Βασιλόπουλος, Κουτσοπούλου, Ρέγκλη). Εκδόσεις Κοντύλι.
- Κατζηχρήστου Χ. (2014). *Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα*. Εκδόσεις Gutenberg.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** σεμιναριακή εισήγηση και βιωματικές ασκήσεις.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** γραπτή εξέταση ή απαλλακτική εργασία πρακτικά προσανατολισμένη.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΕΣΙΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Ο προβληματισμός πάνω στις διανθρώπινες και μάλιστα τις παιδαγωγικές σχέσεις καθώς και ο προσδιορισμός της ποιότητας εκείνης των σχέσεων που αληθινά παιδαγωγούν το *Πρόσωπο* του μαθητή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: ορισμένες έννοιες βάσης της Παιδαγωγικής και της Φιλοσοφίας της Παιδείας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική: Αίτημα των καιρών: Οι διανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Επιπτώσεις των σύγχρονων σχέσεων στο σχολείο. Η Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του προσώπου: Έννοια, περιεχόμενο, μέσα - Στόχοι και μορφή της Σχεσιοδυναμικής Παιδαγωγικής - Ο χαρακτήρας της Παιδαγωγικής - Η μάθηση στη Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική - Το Σχεσιοδυναμικό Μοντέλο Διδακτικής Εργασίας (Σ.ΜΟ.Δ.Ε.). Η παιδαγωγική Σχέση: “Σχέση” - “Επικοινωνία” - “Συνάντηση” - Η Γνήσια Σχέση: Ψυχολογική Αναζήτηση - Η Γνήσια Σχέση: Παιδαγωγική Αναζήτηση. Ψυχολογία και παιδαγωγική της διατομικής, ενδοομαδικής επικοινωνίας, ψυχολογία και παιδαγωγική της εξουσίας, (αυτεξουσίας) και της συμμόρφωσης. Ο ρόλος της αντίληψης, της στάσης στην επικοινωνία και στη σχέση. Η σχεσιοδυναμική κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Buber, M. (1996). *I and Thou*, Touchstone, NY.

Καΐλα, Μ. (2007). *Ο εκπαιδευτικός στα όρια της παιδαγωγικής σχέσης*, αυτοέκδοση, Αθήνα.

- Κοσμόπουλος, Αλ. (2000). *Σχεσιοδυναμική Παιδαγωγική του Προσώπου* (4^η έκδ.), εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Κοσμόπουλος, Αλ. (1990). *Το σχολείο πέθανε. Ζήτω το σχολείο του προσώπου*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Κοσμόπουλος, Αλ. και Μουλαδούδης, Γρ. (2003). *Ο Carl Rogers και η προσωποκεντρική του θεωρία για την ψυχοθεραπεία και την εκπαίδευση*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Μπρούζος, Α. (1998). *Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής και προσανατολισμού*, εκδ. Λύχνος.
- Postic, M. (1995). *Η μορφωτική σχέση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Rogers, C.R. και Freiberg, J. (1994). *Freedom to Learn* (3rd ed.), New York: Merrill.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** σεμιναριακή εισήγηση, ομαδικές θεματικές παρουσιάσεις.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** γραπτή εξέταση και προαιρετική προσθετική εργασία.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, επιλογής.

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος: να καταστεί ο φοιτητής ικανός να κατανοεί, να σχεδιάζει και να φέρνει εις πέρας ένα ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα ομαδικής εργασίας για παιδιά και εφήβους που θα αποσκοπεί στην βελτίωση της κοινωνικοσυναισθηματικής τους κατάστασης, αλλά και την προαγωγή της διαπροσωπικής μάθησης (interpersonal learning).

Προαπαιτούμενες γνώσεις: ορισμένες έννοιες βάσης της Παιδαγωγικής και Σχολικής Συμβουλευτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Lewin και η δυναμική της ομάδας. Rogers και ομάδες συνάντησης. Moreno και το ψυχόγραμμα. Ομάδες για παιδιά και τα πλεονεκτήματα της εργασίας σε ομάδα. Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες παιδιών: ορισμός και διαφορές με άλλους τύπου ομάδας. Σχεδιασμός και λειτουργία ενός προγράμματος ψυχοεκπαιδευτικής ομάδας. Συντονισμός του ομαδικού προγράμματος. Αξιολόγηση της πορείας της ομάδας. Δύσκολες περιπτώσεις μέσα στην ομάδα. Βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες έκφρασης και επικοινωνίας, παιχνιδιών ρόλων και δραματοποίησης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Βασιλόπουλος, Σ., Μπρούζος, Α., Μπαούρδα, Β. (υπό έκδοση) *Ψυχοεκπαιδευτικά ομαδικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους*. Εκδόσεις Gutenberg.
- Βασιλόπουλος, Σ., Κουτσοπούλου, Ι. και Ρέγκλη, Δ. (2010). *Ψυχοεκπαιδευτικές ομάδες για παιδιά: θεωρία και πράξη*, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.
- Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2000). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.
- Μπακιρτζής, Κ. (2002). *Επικοινωνία και αγωγή*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Μπακιρτζής, Κ. (2003). *Η δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- Brown, N.W. (2004). *Psychoeducational Groups: Process and Practice*, NY: Brunner-Routledge.

- Corey, M.S. και Corey, G. (2006). *Groups: Process and Practice*. Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Delucia-Waack, J. L. (2006). *Leading Psychoeducational Groups for Children and Adolescents*. London: Sage Publications.
- Yalom, I. D. (2006). *Θεωρία και πράξη της ομαδικής θεραπείας* (μτφ. Ε. Ανδριτσάνου και Δ. Κακατσάκη). Αθήνα: Άγρα.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** σεμιναριακή εισήγηση και βιωματικές ασκήσεις.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** γραπτή εξέταση ή απαλλακτική εργασία πρακτικά προσανατολισμένη.

Σ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να κατανοήσουν οι φοιτητές την εξέλιξη της Παιδαγωγικής ως ανεξάρτητης επιστήμης υπό ιστορική προοπτική. Να οικειοποιηθούν τις σημαντικότερες θεωρίες της Παιδαγωγικής Επιστήμης και την εφαρμογή τους. Να κατανοήσουν τις διαστάσεις των σύγχρονων παιδαγωγικών προβλημάτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ανθρωπολογικές-βιολογικές προϋποθέσεις της Αγωγής – Ο άνθρωπος ως ον «ανοικτό στον κόσμο». Βασικές έννοιες: Αγωγή, εκπαίδευση, διδασκαλία, μάθηση κτλ. Επιστήμες Αγωγής και η σχέση με τις άλλες επιστήμες. Οι δυνατότητες και τα όρια της αγωγής. Το παιδαγωγικό ζεύγος: Δάσκαλος-Μαθητής. Δάσκαλος: ιδεαλιστικές απόψεις και τυπολογίες, ρεαλιστικές απόψεις και προβλήματα. Μαθητής: προβλήματα σχολικής ένταξης και προσαρμογής. Οι σχέσεις δασκάλου-μαθητή. Ρεφορμιστική Παιδαγωγική – Εναλλακτικά σχολεία Ευρώπης και Λατινικής Αμερικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Houssaye, J. (2000). *Δεκαπέντε παιδαγωγοί: Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης*. Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Καρράς, Γ. Κ. (2014). *Η παιδαγωγική επιστήμη άλλοτε και τώρα. Ιστορία-μεταβάσεις-προκλήσεις*. Αθήνα, Gutenberg.
- Kolesnik, W. (2005). *Μπιχεβιορισμός ή ανθρωπισμός στην εκπαίδευση*. Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Κρίβας, Σ. (2005), *Παιδαγωγική Επιστήμη: Βασική θεματική*, Αθήνα: Εκδ. Gutenberg.
- Ματσαγγούρας, Η. (2006). *Η σχολική τάξη*. Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Ματσαγγούρας, Η., & Χατζηγεωργίου, Γ. (2010). *Εισαγωγή στις Επιστήμες της Παιδαγωγικής*. Αθήνα, Gutenberg.
- Mialaret, G. (2008). *Επιστήμες της Εκπαίδευσης: η διαμόρφωση και η εξέλιξη ενός επιστημονικού πεδίου* (μτφρ. Δ. Καρακατσάνη). Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Mialaret, G. (2011). *Περί Παιδαγωγικής και εκπαίδευσης* (επιμ. Π. Καλογιαννάκη, Κ. Καρράς). Αθήνα, εκδόσεις Gutenberg.
- Ξωχέλλης, Π. (1997). *Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*. Θεσσαλονίκη, Εκδ. Κυριακίδη.
- Πυργιωτάκης, Ι. (2011). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*. Εκδόσεις Πεδίο
- Χατζηδήμου, Δ. (2002), *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, Θεσσαλονίκη: Εκδ. Κυριακίδη.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακή εισήγηση, ομαδικές θεματικές παρουσιάσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση.

Δ. ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού, με υποχρεωτικό εργαστήριο και πρακτική άσκηση πεδίου.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο.

Στόχοι του μαθήματος: να αποκτήσουν οι φοιτητές γνώσεις και ικανότητες για:

i. ανάλυση της κάθε φορά υπάρχουσας πραγματικότητας (κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, τεχνολογικές και πολιτισμικές αλλαγές κτλ.) στα πλαίσια της οποίας εφαρμόζονται προγράμματα και σχέδια δράσης σε εκπαιδευτικές μονάδες

ii. σχεδιασμό προγραμμάτων και σχεδίων δράσης με σκοπό τη βελτίωση της εκπαιδευτικής μονάδας (σκοποί, στόχοι, προβλεπόμενες δραστηριότητες, αναμενόμενα αποτελέσματα, προϋπολογισμός κτλ.)

iii. υλοποίηση του σχεδιασμού (θεσμικό πλαίσιο, στελεχιακό δυναμικό, διαθέσιμη υποδομή, δαπάνες, εκπαιδευτικές μέθοδοι κ.ά.) και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων

iv. συλλογή και ανάλυση ερευνητικών δεδομένων στο πλαίσιο μελετών περίπτωσης. Το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των παρακάτω γενικών ικανοτήτων των φοιτητών:

- ανάλυσης και σύνθεσης εκπαιδευτικών και ερευνητικών δεδομένων
- εφαρμογής γνώσεων στην πράξη
- θεμελίωσης βασικών θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων για τη λειτουργία εκπαιδευτικών μονάδων
- δημιουργικότητας
- πρωτοβουλίας
- επίλυσης προβλημάτων
- ομαδικότητας
- κριτικής ικανότητας
- σχεδιασμού προγραμμάτων και σχεδίων δράσης σε επίπεδο εκπαιδευτικής μονάδας.

Επίσης, το μάθημα αυτό στοχεύει στην ανάπτυξη των παρακάτω ειδικών ικανοτήτων:

- σύνδεσης των γνώσεων με την εφαρμογή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα και σχέδια δράσης,
- διερεύνησης των διαφορετικών πλαισίων μέσα στα οποία πραγματοποιείται η μάθηση,
- κατανόησης των δομών και των στόχων των εκπαιδευτικών συστημάτων,
- ποιοτικής εκπαιδευτικής έρευνας,
- διαχείρισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
- διαχείρισης σχεδίων δράσης για τη βελτίωση/ανάπτυξη του σχολείου,
- ανταπόκρισης στις ανάγκες των μαθητών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις κοινωνιολογίας και κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος. Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρία και πρακτική άσκηση. Η εκπαιδευτική πολιτική αποτελεί στη χώρα μας μια σχετικά καινούρια

επιστημονική και ερευνητική περιοχή. Οι εκπαιδευτικές πολιτικές γίνονται αισθητές, προκαλούν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και πολλές φορές κοινωνικές εντάσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, συνήθως όταν εξαγγέλλονται. Τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων πολιτικών πολλές φορές βρίσκουν ανέτοιμους ή/και ανυποψίαστους τόσο τους εμπνευστές τους, όσο και τους άμεσα ενδιαφερόμενους.

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται ορισμένες από τις εκπαιδευτικές πολιτικές που στη σημερινή συγκυρία έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη βαρύτητα. Οι πολιτικές αυτές αφορούν:

- την εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική (επίπεδο σχολείου)
- την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας και γενικότερα της υποεκπαίδευσης
- την ανάπτυξη της διά βίου εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών
- τη σχολική ένταξη παιδιών από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχεδίων δράσης και
- μελέτες περίπτωσης εκπαιδευτικών μονάδων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βαρνάβα-Σκούρα Γ. και Βεργίδης Δ. (2002), *Προγράμματα για τη σχολική επιτυχία*, Αθήνα, Παπαζήσης.

Βεργίδης Δ. (1995), *Υποεκπαίδευση. Κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές διαστάσεις*, Αθήνα, Ύψιλον/βιβλία.

Βεργίδης Δ. και Υφαντή Α. (2011), *Θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Θεωρητικές αφηρημένες και εκπαιδευτικά προγράμματα για τη βελτίωση του σχολείου*, Αθήνα, Ύψιλον/βιβλία.

Παπαδάκης Ν. (2003), *Εκπαιδευτική πολιτική, Η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χαραλάμπους Δ. (επιμ.) (2007), *Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική. Παρελθόν-παρόν-μέλλον*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

UNESCO (1999), *Εκπαίδευση. Ο θησαυρός που κρύβει μέσα της*. Έκθεση της διεθνούς επιτροπής για την εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα, υπό την προεδρία του Jacques Delors, Αθήνα, Gutenberg.

Κείμενα αναρτημένα στην e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διαλέξεις με ερωτήσεις/απαντήσεις, εργαστήριο σε ομάδες και παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Για τη βαθμολογία συνυπολογίζεται ο βαθμός σε γραπτή εξέταση και ο βαθμός στην εκπόνηση σχεδίου δράσης.

Δ. ΒΕΡΓΙΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ – ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: να αποκτήσουν οι φοιτητές γνώσεις και ικανότητες για:

- i. την ανάλυση της τυπικής σχολικής εκπαίδευσης και της συμβολής της στη ζήτηση των πολιτών –και ιδιαίτερα των νέων– για διά βίου μάθηση και εκπαίδευση
- ii. την αντιμετώπιση του αναλφαριθμητισμού και γενικότερα της υποεκπαίδευσης των ενηλίκων
- iii. την ανάπτυξη δραστηριοτήτων άτυπης εκπαίδευσης στο σχολείο

iv. θέματα διά βίου εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (εφαρμογή των μεθόδων και τεχνικών της εκπαίδευσης ενηλίκων στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών).

Ειδικότερα, το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των ακόλουθων γενικών ικανοτήτων:

- ανάλυσης και σύνθεσης εκπαιδευτικών δεδομένων
- εφαρμογής της γνώσης στην πράξη
- απόκτησης βασικών γνώσεων για την εκπαίδευση ενηλίκων
- προσαρμογής σε νέες συνθήκες
- επίλυσης προβλημάτων
- επικοινωνίας και συνεργασίας με ειδικούς
- σχεδιασμού και χειρισμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- διερεύνησης και διαπραγμάτευση εκπαιδευτικών αναγκών.
- εργασίας με ομάδες.

Επιπλέον, το μάθημα αποβλέπει στην ανάπτυξη των παρακάτω ειδικών ικανοτήτων:

- αναγνώρισης της διαφορετικότητας των εκπαιδευομένων,
- συνειδητοποίησης των διαφορετικών πλαισίων εκπαίδευσης,
- συντονισμού εκπαιδευτικών ομάδων,
- επικοινωνίας σε ομάδες,
- δημιουργίας θετικού εκπαιδευτικού κλίματος
- συλλογικής επίλυσης προβλημάτων

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητική προσέγγιση καθώς και διερεύνηση του πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων σε τοπικό επίπεδο. Εξετάζονται οι επιστημονικές, τεχνολογικές και κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις που είχαν τις τελευταίες δεκαετίες ως αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό και τη ριζική διαφοροποίηση των γνώσεων που είναι αναγκαίες για την επαγγελματική και την κοινωνική ζωή. Αναλύονται οι παράγοντες που καθιστούν την αρχική εκπαίδευση ανεπαρκή για όλη τη διάρκεια της ζωής μας. Οι ανάγκες οι οποίες οδήγησαν στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων σ' ολόκληρο τον κόσμο διαμόρφωσαν και το περιεχόμενό της, με βάση το οποίο γενικά προσδιορίζονται οι εξής κατηγορίες:

- κοινωνική κατάρτιση για την ανάπτυξη της συμμετοχής στα κοινά,
- αλφαριθμητισμός και βασική παιδεία για την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής,
- επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση,
- αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου για την προσωπική ανάπτυξη.

Εξετάζονται ειδικότερα οι μορφές μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα, καθώς και θεσμοί τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βεργίδης Δ. (επιμ.) (2003), *Εκπαίδευση ενηλίκων. Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτών*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Βεργίδης Δ. και Κόκκος Α. (επιμ.) (2010), *Εκπαίδευση ενηλίκων: διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jarvis P. (επιμ.) (2007), *Οι θεμελιωτές της εκπαίδευσης ενηλίκων*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κόκκος Α. (2005), *Εκπαίδευση ενηλίκων: ανιχνεύοντας το πεδίο*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Rogers A. (1999), *Η εκπαίδευση ενηλίκων*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κείμενα αναρτημένα στην e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Προβλέπεται θεωρητική διδασκαλία και μελέτες περίπτωσης τοπικών φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων. Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Για τη βαθμολογία των φοιτητών πραγματοποιείται γραπτή εξέταση. Επίσης, οι φοιτητές εκπονούν περιγραφική εργασία την οποία παρουσιάζουν στη διάρκεια του μαθήματος. Η εργασία και η παρουσίαση συνυπολογίζονται στη βαθμολογία.

Δ. ΒΕΡΓΙΑΔΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΑΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: οι φοιτητές να αποκτήσουν γνώσεις και ικανότητες για:

- την αντιμετώπιση του ενεργητικού αποκλεισμού των Τσιγγανοπαίδων από τα σχολεία, που προκαλείται είτε από δυναμικές κινητοποιήσεις της τοπικής κοινωνίας, με βιαιότητες ή συνθηθέστερα με απειλές, είτε με ήπιους, διοικητικούς τρόπους
- την αποτροπή του παθητικού αποκλεισμού των Τσιγγανοπαίδων στη σχολική τάξη, που προκαλείται με την περιθωριοποίησή τους και την απλή ανοχή της παρουσίας τους
- την υποστήριξη της εκπαιδευτικής ένταξης των Τσιγγανοπαίδων, με δραστηριότητες που απορρέουν από τις αρχές της διά βίου μάθησης και εκπαίδευσης.
- Την εφαρμογή πολιτικών εκπαιδευτικής προτεραιότητας.

Στο πλαίσιο του μαθήματος δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη των παρακάτω γενικών ικανοτήτων:

- ανάλυσης και σύνθεσης
- εφαρμογής της γνώσης στην πράξη
- απόκτησης βασικών γνώσεων για τους Τσιγγάνους
- ανάπτυξης ερευνητικών δεξιοτήτων
- αποδοχής της διαφορετικότητας και της διαπολιτισμικότητας
- κατανόησης διαφορετικών περιεχομένων που αφορούν την εκπαίδευση
- διερεύνησης και πρόβλεψης νέων εκπαιδευτικών αναγκών και αιτημάτων
- διαχείρισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- συνεργασίας για την επίλυση προβλημάτων
- ανταπόκρισης στις διαφορετικές ανάγκες των συμμετεχόντων

Επιπλέον, δίνεται έμφαση στις ακόλουθες ειδικές ικανότητες:

- εφαρμογής των γνώσεων σε εκπαιδευτικές πολιτικές και προγράμματα,
- αναγνώρισης της διαφορετικότητας των εκπαιδευόμενων Τσιγγανοπαίδων
- συνειδητοποίησης των διαφορετικών πλαισίων της εκπαιδευτικής διεργασίας
- διεξαγωγής εκπαιδευτικών ερευνών σε διαφορετικά πλαίσια
- χειρισμού σχεδίων δράσης για τη βελτίωση/ανάπτυξη της σχολικής ένταξης των Τσιγγανοπαίδων
- χειρισμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- διερεύνησης και πρόβλεψης εκπαιδευτικών αναγκών και αιτημάτων
- χρήσης εκπαιδευτικών στρατηγικών
- επικοινωνίας

- συλλογικής επίλυσης προβλημάτων
- βελτίωσης του σχολικού περιβάλλοντος.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρία και διερεύνηση των συνθηκών και των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης Τσιγγανοπαίδων με μελέτες περίπτωσης. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των Τσιγγάνων. Στη μεγάλη τους πλειονότητα είναι αναλφάβητοι και χρησιμοποιούν το παραδοσιακό δίκτυο επικοινωνίας και μάθησης, που στηρίζεται κυρίως στη μίμηση, στη συμμετοχή και στη μη λεκτική επικοινωνία. Εξετάζονται ειδικότερα η αύξηση του αριθμού των Τσιγγανοπαίδων που εγγράφονται και φοιτούν στα σχολεία ή σε τμήματα αλφαριθμητισμού, και οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται, όπως η μόνιμη εγκατάσταση, ο σχετικός περιορισμός της παιδικής εργασίας, ο σχετικός περιορισμός των οικογενειακών μετακινήσεων για τις εποχιακές εργασίες, καθώς και η εφαρμογή κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η εγγραφή και η φοίτηση των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο προκάλεσαν νεορατσιστικές αντιδράσεις, που αποκάλυψαν ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός των Τσιγγάνων δεν είναι δική τους επιλογή, ούτε αποτέλεσμα κάποιας δήθεν πολιτισμικής ασυμβατότητας, αλλά αποτέλεσμα των τοπικών σχέσεων εξουσίας και των προκαταλήψεων, οι οποίες εξετάζονται στο πλαίσιο του μαθήματος. Επίσης, εξετάζονται οι πολιτικές εκπαιδευτικής προτεραιότητας που εφαρμόζονται σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βαξεβάνογλου Α. (2001), *Έλληνες Τσιγγάνοι. Περιθωριακοί και οικογενειάρχες*, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια.

Κάτσικας Χ. και Πολίτου Ε. (2005), *Εκτός «τάξης» το «διαφορετικό». Τσιγγάνοι, μειονοτικοί, παλλινοστούντες και αλλοδαποί στην ελληνική εκπαίδευση*, Αθήνα: Gutenberg.

Λυδάκη Α. (1997), *Μπαλαμέ και Ρομά. Οι Τσιγγάνοι των Άνω Λιοσίων*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Demeuse M., Frandji D.G. και Rochex J. V. (επιμ.) (2014), *Πολιτικές εκπαιδευτικής προτεραιότητας στην Ευρώπη*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Τρομπέτα Σ. (επιμ.) (2008), *Οι Ρομά στο σύγχρονο ελληνικό κράτος. Συμβιώσεις, αναιρέσεις, απουσίες*, Αθήνα: Κριτική.

Κείμενα στην e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία, μελέτες περίπτωσης σε τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή των φοιτητών και περιγραφικές εργασίες. Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές βαθμολογούνται μετά από γραπτή εξέταση και συνυπολογίζεται η παρουσίαση μελέτης περίπτωσης και η περιγραφική εργασία που εκπονούν.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να εισαγάγει τους φοιτητές στις έννοιες και στις διαδικασίες της ψυχολογικής έρευνας παρουσιάζοντας διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις: πειραματική έρευνα, περιγραφική έρευνα, επισκόπηση. Επίσης, το μάθημα στοχεύει

στην παρουσίαση του τρόπου συγγραφής μιας ερευνητικής εργασίας και στην παρουσίαση του κώδικα δεοντολογίας διεξαγωγής μιας έρευνας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: καμία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή των φοιτητών στην έννοια, στους ηθικούς κανόνες και στον κώδικα δεοντολογίας της ψυχολογικής έρευνας και της έρευνας γενικότερα, παρουσίαση των αρχών της ερευνητικής μεθοδολογίας και εξοικείωση των φοιτητών με τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρουσίαση μιας ψυχολογικής έρευνας. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν την ερευνητική διαδικασία όπως τη διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος, τις διαθέσιμες μεθόδους έρευνας και τον τρόπο επιλογής της καταλληλότερης για το ερευνητικό πρόβλημα μεθόδου από τον ερευνητή. Επίσης, θα παρουσιαστεί ο τρόπος συγγραφής μιας ψυχολογικής ερευνητικής αναφοράς με βάση τα διεθνή πρότυπα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του φυσικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Sani, F. και Todman, J. (2009). *Πειραματικός σχεδιασμός και στατιστικές εφαρμογές στην Ψυχολογία*. Αθήνα: Πεδίο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Στο τέλος του εξαμήνου υπάρχει τελικό γραπτό διαγώνισμα με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα εκπόνησης ερευνητικής εργασίας (ατομικής είτε σε μικρές ομάδες) υπό την επίβλεψη του διδάσκοντα. Ο βαθμός της εργασίας προστίθεται στον τελικό βαθμό του μαθήματος.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Εξοικείωση των φοιτητών με τις δραστηριότητες του κλάδου της Σχολικής Ψυχολογίας και τις υπηρεσίες των σχολικών ψυχολόγων στη σχολική κοινότητα. Παρουσίαση του ρόλου του εκπαιδευτικού στην παροχή ψυχολογικών/συμβουλευτικών υπηρεσιών στο σχολείο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση» και «Εξελικτική Ψυχολογία».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστορική πορεία του κλάδου της Σχολικής Ψυχολογίας και το έργο των σχολικών ψυχολόγων στο πλαίσιο του κοινοτικού μοντέλου παροχής υπηρεσιών στη σχολική κοινότητα. Επίσης, παρουσιάζονται οι υπάρχουσες δομές για την παροχή ψυχολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα με έμφαση στους πρόσφατους νόμους ειδικής αγωγής. Επίσης, αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και την έλλειψη στελέχωσης των δημοσίων σχολείων όλων των βαθμίδων με επικουρικό προσωπικό, το μάθημα ασχολείται και με τον ρόλο (ρόλους) που καλείται να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός (πέραν των διδακτικών του καθηκόντων) καθημερινά στο σχολείο (συμβουλευτική, εκπαιδευτική αξιολόγηση, εφαρμογή προγραμμάτων παρέμβασης).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Dowling, J., & Osborne, E. (Επιμ.) (2000). *Η οικογένεια και το σχολείο: Μια συστηματική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα* (μτφ. Ι. Μπίμπου-Νάκου). Αθήνα: Gutenberg.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α., και Ζαφειροπούλου, Μ. (επιμ.) (2004). *Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (2000). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπίμπου-Νάκου, Ι. και Στογιαννίδου, Α. (2006). *Πλαίσιο συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Πρόγραμμα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Αγωγής στο Σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις/δραστηριότητες.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η ύλη θα περιλαμβάνει όσα θέματα έχουν καλυφθεί στις εβδομαδιαίες συναντήσεις με τους φοιτητές έως το τέλος του εξαμήνου. Οι ερωτήσεις θα αφορούν στην κατανόηση των εννοιών που έχουν εξεταστεί θεωρητικά και εμπειρικά καθώς και στην ικανότητα εφαρμογής τους σε βιωματικές καταστάσεις. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα εκπόνησης ερευνητικής εργασίας που συνυπολογίζεται στον τελικό βαθμό του μαθήματος.

Ι. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΙΙ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα καλύπτει συγκεκριμένα θέματα που καλείται τόσο ο σχολικός ψυχολόγος όσο και ο εκπαιδευτικός να αντιμετωπίσουν στα πλαίσια της σχολικής κοινότητας: μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα συμπεριφοράς, παραβατική συμπεριφορά, υπερκινητικότητα, σχολική φοβία.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στην Ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Εξελικτική Ψυχολογία, Σχολική Ψυχολογία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα «Σχολική Ψυχολογία ΙΙ» αποτελεί συνέχεια του υποχρεωτικού μαθήματος «Σχολική Ψυχολογία» (3^ο εξάμ). Έχοντας αναλύσει γενικά τον ρόλο του σχολικού ψυχολόγου εντός της σχολικής κοινότητας ως προς την παροχή ψυχολογικών υπηρεσιών, αλλά και τον ρόλο του εκπαιδευτικού στην παροχή αυτών των υπηρεσιών, το μάθημα εστιάζει σε συγκεκριμένες προβληματικές και θέματα καθημερινής φύσης: το θέμα των μαθησιακών δυσκολιών (θεωρητική τεκμηρίωση, αξιολόγηση, παρέμβαση), προβλήματα συμπεριφοράς και προσαρμογής στη σχολική τάξη (όπως, σχολική παραβατικότητα, εναντιωτική συμπεριφορά, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας), σχολική φοβία. Το πλαίσιο δράσης θα αφορά τον ψυχολόγο, αλλά κυρίως τον εκπαιδευτικό, που θα κληθεί να αξιολογήσει και να παρέμβει στους μαθητές που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα στο σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γεωργίου, Σ. Ν. (2000). *Σχέση σχολείου-οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Dowling, E. και Osborne, E. (eds.). (2001). *Η οικογένεια και το σχολείο: μια συστημική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κάκουρος, Ε. και Μανιαδάκη, Ε. (2003). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Ζαφειροπούλου, Μ. (Επιμ.). (2004). *Προσαρμογή στο σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Μπεζεβέγκης, Η. (επιμ.) (2000α). *Θέματα επιμόρφωσης – ευαισθητοποίησης στελεχών ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Μπεζεβέγκης, Η. (επιμ.) (2000β). *Θέματα ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (2000). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη: Τι και γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Πρόγραμμα προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης: κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις, επισκέψεις σε σχολικές τάξεις.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Ο φοιτητής θα εκπονήσει ερευνητική εργασία η οποία θα είναι υποχρεωτική σε κάποιο θεματικό πεδίο που αφορά το μάθημα. Μετά την ολοκλήρωσή της, θα παρουσιάσει την εργασία ενώπιον της τάξης. Επίσης, υπάρχει τελικό γραπτό διαγώνισμα.

I. ΔΗΜΑΚΟΣ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να παρουσιαστούν τα θεωρητικά μοντέλα που περιγράφουν τη διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου, οι γνωστικές διεργασίες που επιτελεί ο μαθητής κατά τη γραφή ενός κειμένου και τα προβλήματα/δυσκολίες που ανακύπτουν στη διαδικασία αυτή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μεθοδολογία έρευνας στην ψυχολογία, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Εξελικτική Ψυχολογία, Ψυχολογία ανάγνωσης, γραφής, δυσλεξίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αποτελείται από πέντε ενότητες, που αφορούν διαφορετικές πτυχές της μελέτης του γραπτού λόγου. Το μάθημα παρουσιάζει διάφορα θεωρητικά μοντέλα περιγραφής της διαδικασίας γραπτής έκφρασης, μελετά συστηματικά τα συστατικά/φάσεις της διαδικασίας της γραπτής έκφρασης, παρουσιάζει τις μαθησιακές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές κατά την παραγωγή (γραφή) ενός κειμένου, αναφέρεται στους διάφορους τρόπους και μέσα αξιολόγησης της διαδικασίας γραπτής έκφρασης και μελετά τους τρόπους παρέμβασης και τον ρόλο των νέων τεχνολογιών στην ενίσχυση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στον γραπτό λόγο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Bereiter C. και Scardamalia, M (1987). *The Psychology of Written Composition*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Gregg, L. W. και Sternberg, E. R. (eds) (1980). *Cognitive Processes in Writing*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Levy, C. M., & Ransdell, S. (eds) (1996). *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Σπαντιδάκης, Ι. (2004). *Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Φάκελος άρθρων από ξενόγλωσσα περιοδικά λόγω της περιορισμένης ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις, εβδομαδιαίες δραστηριότητες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η τελική βαθμολογία του φοιτητή προκύπτει από τα εξής:

1) Εβδομαδιαίες δραστηριότητες (επισκόπηση άρθρων και υποβολή σύντομων αναφορών),

2) Υποχρεωτική ερευνητική εργασία σε κάποιο από τα θέματα του μαθήματος. Η εργασία είναι ατομική ή και ομαδική (ολιγάριθμες ομάδες) και παρουσιάζεται ενώπιον της τάξης στο τέλος του εξαμήνου.

3) Τελικό γραπτό διαγώνισμα.

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 2^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Α) Γνωστικοί. 1) Εισαγωγή στο θρησκευτικό φαινόμενο και στη διαπλοκή του με τη φιλοσοφία. 2) Εισαγωγή στην ιστορία της χριστιανικής θεολογίας ως θεωρητικής έκφρασης της χριστιανικής θρησκείας και στην ιστορία της διαπλοκής της χριστιανικής θρησκείας με τη φιλοσοφία από τον πρώιμο χριστιανισμό μέχρι σήμερα. 3) Εισαγωγή στις φιλοσοφικές θεωρήσεις του θρησκευτικού φαινομένου από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Β) Δεξιότητων. 1) Ικανότητα διάκρισης μεταξύ των θρησκευτικών και των φιλοσοφικών στοιχείων του χριστιανισμού. 2) Κριτική προσέγγιση της θρησκευτικής κοσμοθεώρησης και της θρησκευτικής ηθικής. 3) Κριτική αποτίμηση της θρησκείας ως μέρους του πολιτισμού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: το μάθημα «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Πολιτισμός, φιλοσοφία και θρησκεία. Το θρησκευτικό συναίσθημα ως υπαρξιακή σχέση ανθρώπου - θείου. Η θεωρία του R. Otto και του M. Eliade για τη θρησκεία. Τυπολογική κατάταξη των θρησκειών. Β) Συνστηματική εξέταση φιλοσοφίας και θρησκείας ως πνευματικών μεγεθών: ομοιότητες και διαφορές. Γ) Εξέταση της ιστορίας των σχέσεων φιλοσοφίας και θρησκείας. Φιλοσοφία και θρησκεία κατά τη μετάβαση από τον “μύθο” στον “λόγο”: κριτική εξέταση της αρχαίας ελληνικής θρησκείας (Προσωκρατικοί). Πλατωνική, αριστοτελική, στωική, επικούρεια και Σκεπτική προσέγγιση της θρησκείας. Χριστιανισμός και φιλοσοφία: Παύλος, πρωτοχριστιανικοί χρόνοι, Βυζάντιο, πρώιμος και ύστερος Δυτικός Μεσαίωνας. Η φιλοσοφία στον μεσαιωνικό εβραϊκό και αραβικό πολιτισμό. Φιλοσοφία και θρησκεία στην Αναγέννηση και τον πρώιμο Διαφωτισμό (Bacon,

Descartes, Spinoza, Locke κ.ά.). Φιλοσοφία και θρησκεία στον ευρωπαϊκό Διαφωτισμό του 18^{ου} αι.: παραδοσιακός θεισμός, ντεϊσμός ή «φυσική θρησκεία», αισιόδοξος και απ αισιόδοξος αθεισμός. Παιδαγωγικές συνέπειες των νέων ιδεών περί «φυσικής θρησκείας». Φιλοσοφία και θρησκεία στον 19^ο αι.: Hegel, Feuerbach, Marx, Conte, Kirkegaard. Φιλοσοφία και θρησκεία στον 20^ο αι.: Αναλυτική φιλοσοφία, υπαρξισμός, νεοθωμισμός. Ηθικές και πολιτικές θεωρίες περί δικαιωμάτων, θρησκευτικής ανεκτικότητας και πολυπολιτισμικότητας. Μεταμοντερνισμός και θρησκεία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Άρμστρονγκ Κ., *Η ιστορία του Θεού: η καταγωγή της ιδέας του Θεού, οι μονοθεϊστικές θρησκείες και το μέλλον τους* (μτφ. Φ. Τερζάκης), Αθήνα: Φιλίστωρ, 2002.

Crawford R., *Τι είναι θρησκεία* (μτφ. Μ. Μπλέτας), Αθήνα: Σαββάλας, 2004.

Μακράκης Μ., *Το πρόβλημα της αλήθειας στη φιλοσοφία της θρησκείας*, Αθήνα: Αρμός, 1992.

Μινουά Ζ., *Η ιστορία της αθείας: η αθεία στο Δυτικό κόσμο* (μτφ. Β. Σερέτη), Αθήνα: Νάρκισσος, 2007.

Nielsen K., *Εισαγωγή στη φιλοσοφία της θρησκείας* (μτφ. Β. Αδραχτάς), Αθήνα: Ψυχογιός, 2002.

Τσάρλσγουορθ Μ., *Φιλοσοφία και θρησκεία: τυπολογία των σχέσεών τους από την Αρχαιότητα έως σήμερα* (μτφ. Χ. Τριανταφυλλόπουλος, επιμ. Γιάννης Α. Δημητράκοπουλος), Αθήνα/Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2014.

Wolterstorff N., *Reason within the Bounds of Religion*, Michigan, 1976.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις μέσω μελέτης μεταφρασμένων πηγών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση.

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: διερεύνηση και εμπέδωση της διαλεκτικής σχέσης των επιστημών της αγωγής με τους πρωτογενείς κλάδους της Φιλοσοφίας, με αναφορά στην ιστορία του φιλοσοφικοπαιδαγωγικού στοχασμού από την Αρχαιότητα ως τον 20^ο αιώνα.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: το μάθημα «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Η Φιλοσοφία της Παιδείας ως δευτερογενής κλάδος της Φιλοσοφίας και μέρος του κλάδου της Φιλοσοφίας των θεσμών. Σχέσεις της Φιλοσοφίας της Παιδείας με άλλους φιλοσοφικούς κλάδους. Η Φιλοσοφία της Παιδείας ως «μεταθεωρία». Β) Συνοπτική ιστορία των φιλοσοφικοπαιδαγωγικών ιδεών της Αρχαιότητας, των Μέσων Χρόνων, των Νέων Χρόνων (Αναγέννηση, Διαφωτισμός, Ρομαντισμός) και του 19^{ου}-20^{ου} αι. Γ) Παιδεία και κοσμοθεωρία. Παιδεία και δημοκρατία. Παιδεία και ιδεολογία. Οι απόψεις του Frankena για τη Φιλοσοφία της Παιδείας. Αναλυτική Φιλοσοφία της Παιδείας. Σκοποί της παιδείας. Ιδεώδη της παιδείας. Σχολές της Φιλοσοφίας της Παιδείας: Νατουραλιστικός Πραγματισμός, Ρομαντικός Νατουραλισμός, Υπαρξισμός, Οργανισμική Φιλοσοφία της Παιδείας, Ορθολογικός ανθρωπισμός, Σχολαστικός ρεαλισμός. Ηθική και παιδεία. Το πρόβλημα του δυνατού της αγωγής: παιδαγωγική αισιοδοξία και απαισιοδοξία. Το πρόβλημα των δεοντικών σχέσεων σχολείου - κοινωνίας: θεωρίες συντήρησης, προόδου και διαχρονικότητας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καζεπίδης Τ., *Φιλοσοφία της παιδείας*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1991.

Μαργου Η.-Ι., *Ιστορία της εκπαίδευσης κατά την Αρχαιότητα* (μτφ. Θ. Φωτεινόπουλος), Αθήνα, 1961.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: (α) γραπτές εξετάσεις, με δυνατότητα εκπόνησης προσθετικής εργασίας· (β) προσθετική εργασία κατόπιν συμμετοχής στο διαρκείας έξι διώρων προαιρετικό σεμινάριο του Εργαστηρίου Θεωρητικών Επιστημών «Νεοελληνικός Διαφωτισμός και παιδεία» (διδάσκοντες: Ι. Α. Δημητρακόπουλος· Ι.Γ. Δελλής, ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών).

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Α) Γνωστικοί. 1) Εισαγωγή στην ιστορία της θρησκευτικής εκπαίδευσης με έμφαση στη νεοελληνική. 2) Εισαγωγή στις νεότερες και σύγχρονες ψυχολογικές προσεγγίσεις της θρησκευτικής εκπαίδευσης. 3) Φιλοσοφικο-παιδαγωγική αποτίμηση της θρησκευτικής εκπαίδευσης. 4) Οικείωση με τον πλούτο της χριστιανικής διανόησης από την πατερική περίοδο μέχρι σήμερα και εμπέδωση της ποικιλομορφίας των χριστιανικών ιδεών. Β) Δεξιότητων. 1) Ικανότητα πραγμάτωσης των μειζόνων διδακτικών στόχων του μαθήματος των Θρησκευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. 2) Ικανότητα (α) διάγνωσης και κριτικής αποτίμησης των μειζόνων διδακτικών στόχων του σημερινού μαθήματος των Θρησκευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και επεξεργασίας εναλλακτικών στόχων και (β) συγκρότησης παράλληλων ή εναλλακτικών στόχων από τον δάσκαλο με βάση την ελληνική και την ευρωπαϊκή χριστιανική παράδοση και με βάση διαθρησκευτικές προκείμενες.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: τα μαθήματα «Φιλοσοφία και θρησκεία» και «Φιλοσοφία της παιδείας».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) Ιστορική προσέγγιση: η θρησκευτική αγωγή από τη χριστιανική Αρχαιότητα έως σήμερα. Β) Ψυχολογική προσέγγιση: θεωρίες ανάπτυξης της θρησκευτικής πίστης (E.H. Erikson, J. Piaget, J.W. Fowler). Γ) Παιδαγωγική προσέγγιση: 1. Η ηθική και παιδαγωγική νομιμότητα της θρησκευτικής αγωγής από τον Διαφωτισμό έως σήμερα· α) αγωγή vs. διαποτισμός (indoctrination)· β) ελεύθερη σκέψη vs. δογματισμός· γ) πολυπολιτισμικότητα vs. κατηχητική μονοφωνία· δ) εθνισμός vs. οικουμενισμός. 2. Τρόποι υπέρβασης των διλημάτων: α) πολυθρησκευτική αγωγή· β) ουδετερόθρησκη θρησκευσιολογία· γ) ηθική. 3. Ο ρόλος του κράτους και των θεσμικών θρησκειών στη διαμόρφωση της θρησκευτικής αγωγής. Δ) Νεοελληνική πραγματικότητα. 1. Ο χαρακτήρας της σημερινής νεοελληνικής θρησκευτικής εκπαίδευσης. α) Συνοπτική επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής θρησκευτικής εκπαίδευσης. β) Περιεχόμενο: i) το πρωτείο του χριστιανισμού έναντι των υπολοίπων θρησκειών· ii) έμφαση στην ελληνική διάσταση του χριστιανισμού· iii) παραμερισμός της ιστορίας και του δόγματος υπέρ της ηθικής· iv) αντινομία μεταξύ θρησκευτικής και κοσμικής ηθικής. 2. Κριτική αποτίμηση της σημερινής νεοελληνικής θρησκευτικής εκπαίδευσης. Ε) Εφαρμογή: κριτική επεξεργασία επιλεγμένων διδακτικών ενοτήτων σχολικών εγχειριδίων Θρησκευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύγχρονων και παλαιότερων (το ηθικό πρόβλημα του ψεύδους· χριστιανισμός και κρατική εξουσία·

ευδαιμονία και υλικά αγαθά· κοινωνική δικαιοσύνη· ισότητα των ανθρώπων· αξία και απαξία της ανθρώπινης ύπαρξης· απόλυτη και σχετική αλήθεια των θρησκευτών και των θρησκευτικών ομολογιών).

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία

Basinger D., *Religious Diversity: A Philosophical Assessment*, Aldershot: Ashgate, 2002.

Βουλγαράκη-Πισίνα Ε., *Νεωτερικότητα και σχολική θρησκευτική αγωγή*, Αθήνα: Μαΐστρος, 2004.

Ντεμπρέ Ρ., *Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο* (μτφ. Γ. Καράμπελας), Αθήνα: Εστία, 2004.

Περσελής Ε.Π., *Θεωρίες θρησκευτικής ανάπτυξης και αγωγής*, Αθήνα: Γρηγόρης, 2000.

Περσελής Ε.Π., *Πίστη και χριστιανική αγωγή: η θεωρία των σταδίων ανάπτυξης της πίστης του James E. Fowler*, Αθήνα: Γρηγόρης, 2005.

Scruton R. / Ellis-Jones A. / O'Keefe D., *Education and Indoctrination: an Attempt at Definition and a Review of Social and Political Implications*, Harrow, Education Research Centre, 1985.

Snook I.A. (ed.), *Indoctrination and Education*, London, 1972.

Weeren, D.J., *Educating Religiously in a Multi-Faith School*, Calgary, 1986.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις με παράλληλη χρήση διδακτικών εγχειριδίων Θρησκευτικών Α'βάθμιας εκπαίδευσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις, με δυνατότητα εκπόνησης προσθετικής ή απαλλακτικής εργασίας.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Αντικείμενο της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας είναι η μελέτη όλων των πτυχών της ανθρώπινης ανάπτυξης στις διαφορετικές περιόδους και τους διαφορετικούς τομείς της, η περιγραφή και η ταυτοποίηση των μεγάλων αλλαγών που την χαρακτηρίζουν και την καθορίζουν. Με δεδομένο ότι οι φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης θα κληθούν μελλοντικά να ασχοληθούν με την εκπαίδευση του παιδιού που πηγαίνει στο δημοτικό σχολείο, χρειάζεται, πριν το εκπαιδεύσουν και για να το εκπαιδεύσουν καλά, να διαθέτουν ένα σύνολο γνώσεων γενικών και πιο εξειδικευμένων πάνω στην ανάπτυξη του παιδιού. Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους φοιτητές αυτού του Τμήματος και μελλοντικούς δασκάλους να κατανοήσουν τις γενικές αρχές που διέπουν την ανθρώπινη ανάπτυξη, τις βασικές παραμέτρους της ανάπτυξης, την αλλαγή και τη σταθερότητα στην ανθρώπινη ανάπτυξη, τα καθολικά χαρακτηριστικά του αναπτυσσόμενου ανθρώπου αλλά και αυτά που κάνουν τον κάθε άνθρωπο μοναδικό. Στόχος του μαθήματος όμως είναι και να προσφέρει στους φοιτητές του Τμήματος την απαραίτητη πιο εξειδικευμένη γνώση σε σχέση με το τυπικό επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού της μέσης παιδικής ηλικίας στους διάφορους τομείς της ανάπτυξης (σωματικής, γνωστικής, γλωσσικής, συναισθηματικής, κοινωνικής). Το παρόν μάθημα θα επικεντρωθεί στη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη ενώ η συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη θα αποτελέσει το αντικείμενο του

μαθήματος «Αναπτυξιακή Ψυχολογία II: Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη». Ο όρος «γνωστική ανάπτυξη» αναφέρεται στην ανάπτυξη των διαδικασιών που επιτρέπουν στο άτομο να σκέφτεται, να καταλαβαίνει και να μαθαίνει. Ο όρος «γλωσσική ανάπτυξη» αναφέρεται στην ανάπτυξη μιας από τις σημαντικότερες γνωστικές λειτουργίες που είναι η γλώσσα.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Παρουσιάζονται οι γενικές αρχές που διέπουν την ανάπτυξη, οι παράγοντες της ανάπτυξης (γενετικοί – περιβαλλοντικοί) και η αλληλεπίδρασή τους, οι περίοδοι της ανάπτυξης, οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης και ζητήματα μεθοδολογίας έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία. Γίνεται μια σύντομη αναφορά στη βιοσωματική ανάπτυξη του παιδιού και στην ανάπτυξη του εγκεφάλου ενώ το μάθημα επικεντρώνεται στη μελέτη της γνωστικής και της γλωσσικής ανάπτυξης του βρέφους, του νηπίου και κυρίως του παιδιού της μέσης παιδικής ηλικίας. Εξετάζονται η θεωρία του Piaget, η θεωρία του Vygotsky, οι νεο-πιαζετικές θεωρίες της γνωστικής ανάπτυξης και οι προσεγγίσεις της επεξεργασίας των πληροφοριών. Σε σχέση με τη γλωσσική ανάπτυξη μελετώνται θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα ενώ η έμφαση δίνεται στην περιγραφή της πορείας της γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού στους βασικούς τομείς της γλωσσικής επεξεργασίας δηλαδή της φωνολογίας, της μορφολογίας, της σύνταξης, της σημασιολογίας και της πραγματολογίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Feldman R. (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία, Διά βίου ανάπτυξη*. Επιστημονική επιμέλεια: Η. Μπεξεβέγκης. Εκδόσεις Gutenberg.

Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης, Παιδική ηλικία και εφηβεία*. Επιστημονική επιμέλεια: Λ. Μπεζέ. Εκδόσεις Πεδίο.

Lightfoot, C., Cole, M & Cole, S. (2014). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Επιμέλεια: Ζ. Μπαμπλέκου. Εκδόσεις Gutenberg.

Siegler, R. (2002). *Πώς σκέφτονται τα παιδιά*. Επιμέλεια: Στέλλα Βοσνιάδου. Εκδόσεις: Gutenberg Ψυχολογία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: εισήγηση και συζήτηση μέσα στο μάθημα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αυτό ασχολείται με τους τομείς της συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης, της ανάπτυξης δηλαδή της ικανότητας των παιδιών να καταλαβαίνουν ποια είναι, τι αισθάνονται, τι ζητούν από τους άλλους. Αυτά είναι τα θεμέλια μιας υγιούς συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών εφόσον συμβάλλουν στη διαμόρφωση της αυτοαντίληψης, της αυτο-αποτελεσματικότητας, της αυτοεκτίμησής τους, στην έκφραση των συναισθημάτων τους, στη ρύθμιση των συναισθημάτων τους, στην κατανόηση των συναισθημάτων των άλλων, στη δημιουργία θετικών σχέσεων με το περιβάλλον τους. Κύριο ενδιαφέρον μας είναι πώς διαμορφώνεται η προσωπικότητα του παιδιού στο πλαίσιο των κοινωνικών του συναλλαγών με το περιβάλλον (οικογένεια, σχολείο). Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος και μελλοντικοί

εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν γνώσεις σε σχέση με αυτές τις πλευρές της ανάπτυξης όχι μόνο για να γνωρίσουν καλύτερα τους μαθητές τους αλλά και για να γίνουν ικανοί να αναγνωρίζουν προβλήματα που σχετίζονται με αυτές τις πλευρές της ανάπτυξης (π.χ. γνωστικές διαταραχές, συναισθηματικές διαταραχές και διαταραχές της προσωπικότητας). Κεντρικός άξονας της προσέγγισης που υιοθετείται στο μάθημα είναι η αλληλεπίδραση γνωστικών και συναισθηματικών διαδικασιών η οποία προσφέρει στους φοιτητές τη δυνατότητα μιας πιο συνθετικής θεώρησης των φαινομένων της ανάπτυξης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Αναπτυξιακή Ψυχολογία I: Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Α) *Συναισθηματική ανάπτυξη:* Θεωρίες της συναισθηματικής ανάπτυξης, η ανάπτυξη της έκφρασης των συναισθημάτων στο παιδί (π.χ. χαράς, θυμού και λύπης, φόβου), ο έλεγχος της έκφρασης των συναισθημάτων απέναντι στους άλλους, η κατανόηση και η ανταπόκριση στα συναισθήματα των άλλων, η ανάπτυξη σχέσεων με την οικογένεια, με τους φίλους και τους συνομηλίκους, προβλήματα στην συναισθηματική ανάπτυξη, συναισθηματικές διαταραχές

Β) *Η ανάπτυξη της προσωπικότητας:* Μοντέλα της ανάπτυξης της προσωπικότητας, μετρήσεις της προσωπικότητας, σταθερότητα της προσωπικότητας, γενετικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις, η προσωπικότητα ως παράγοντας πρόβλεψης της συμπεριφοράς του παιδιού, η διαμόρφωση της έννοιας του εαυτού, η διαμόρφωση της ταυτότητας, η διαμόρφωση της ταυτότητας του φύλου, διαταραχές της προσωπικότητας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Feldman R. (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία, Διά βίου ανάπτυξη*. Επιστημονική επιμέλεια: Η. Μπεζεβέγκης. Εκδόσεις Gutenberg.

Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης, Παιδική ηλικία και εφηβεία* (επιμ. Α. Μπεζέ), εκδ. Πεδίο.

Lightfoot, C., Cole, M & Cole, S. (2014). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Επιμέλεια: Ζ. Μπαμπλέκου. Εκδόσεις Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση και συζήτηση μέσα στο μάθημα, παρουσιάσεις άρθρων και εργασιών των φοιτητών. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού ή και απαλλακτικά αν πληροί συγκεκριμένες προδιαγραφές που έχουν ορισθεί από τη διδάσκουσα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εκπόνηση εργασίας, γραπτές εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ I: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η ανάλυση θεμάτων που αναφέρονται στη γλωσσική κατάκτηση στο παιδί. Η γλώσσα είναι μια από τις σημαντικότερες γνωστικές λειτουργίες, είναι ένα αποκλειστικά ανθρώπινο χαρακτηριστικό και προνόμιο, είναι το κατεξοχήν μέσο επικοινωνίας που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι στις κοινωνικές τους συναλλαγές με το περιβάλλον τους. Για την κατάκτηση της μητρικής του γλώσσας, ένας φυσικός ομιλητής πρέπει να

διαθέτει ένα σύνολο γλωσσικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων: πρώτα πρέπει να διαθέτει την ικανότητα να προσλαμβάνει τους γλωσσικούς ήχους και να επεξεργάζεται το συνδυασμό τους στο πλαίσιο μιας λέξης, μετά την ικανότητα να παράγει γλωσσικούς ήχους και να τους συνδυάζει στην παραγωγή λέξεων, κατόπιν πρέπει να μάθει να διαβάζει και τέλος πρέπει να μάθει να γράφει. Ο τρόπος με τον οποίο αναπτύσσονται αυτές οι ικανότητες και δεξιότητες στο παιδί αποτελεί βασική γνώση για το μελλοντικό εκπαιδευτικό αφού οι δεξιότητες της ανάγνωσης και του γραπτού λόγου οι οποίες συνδέονται άρρηκτα με τις ικανότητες πρόσληψης και παραγωγής του προφορικού λόγου είναι αντικείμενο διδασκαλίας στο δημοτικό σχολείο και θεμέλιο των ποικίλων δραστηριοτήτων που καλείται να διεκπεραιώσει ο μαθητής κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής του πορείας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αρθρώνεται γύρω από τις δύο βασικές διαδικασίες επεξεργασίας της γλώσσας δηλαδή την κατανόηση και την παραγωγή. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κατανόηση και η παραγωγή του προφορικού και γραπτού λόγου και οι μεταξύ τους σχέσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην παραγωγή του γραπτού λόγου εξαιτίας της μεγάλης σημασίας της για την επιτυχημένη ακαδημαϊκή πορεία του μαθητή. Θα μας απασχολήσει ο ρόλος γνωστικών παραγόντων (π.χ. κατανόηση, προσοχή, μνήμη) και γλωσσικών παραγόντων χαμηλού επιπέδου (π.χ. ορθογραφία, μορφολογία, σύνταξη) και υψηλού επιπέδου (κειμενική οργάνωση) στην παραγωγή κειμένου. Θα γίνει αναφορά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές στην παραγωγή κειμένου ενώ θα συζητηθούν και οι παιδαγωγικές προεκτάσεις των παραπάνω ζητημάτων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Feldman R. (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία, Διά βίου ανάπτυξη*. Επιστημονική επιμέλεια: Η. Μπεζεβέγκης. Εκδόσεις Gutenberg.

Lehalle και Mellier (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης, Παιδική ηλικία και εφηβεία*. Επιστημονική επιμέλεια: Λ. Μπεζέ. Εκδόσεις Πεδίο.

Lightfoot, C., Cole, M & Cole, S. (2014). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Επιμέλεια: Ζ. Μπαμπλέκου. Εκδόσεις Gutenberg.

Siegler, R. (2002). *Πώς σκέφτονται τα παιδιά*. Επιμέλεια: Στέλλα Βοσνιάδου. Εκδόσεις: Gutenberg Ψυχολογία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: εισήγηση και συζήτηση μέσα στο μάθημα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις.

Κ. ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ

ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΙΙ: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με ερευνητικές και εκπαιδευτικές προεκτάσεις.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αυτό έχει έναν πιο ερευνητικό προσανατολισμό θέτοντας ως στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές με την έρευνα στον τομέα της επεξεργασίας της γλώσσας. Παρουσιάζονται διάφορες τεχνικές έρευνας σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα που μπορούν κάθε φορά να τεθούν ενώ η ίδια η έρευνα εντάσσεται σε μια διαγλωσσική προοπτική. Επιπλέον έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση των ερευνητικών δεδομένων στην διδακτική πράξη κάτι που απαιτείται

από την ίδια τη φύση του έργου του εκπαιδευτικού. Εκτός από την τυπική γλωσσική ανάπτυξη, μελετώνται και οι περιπτώσεις ατυπικής γλωσσικής ανάπτυξης εξαιτίας των σημαντικών εκπαιδευτικών προεκτάσεων που αυτές μπορεί να έχουν.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: το μάθημα «Ψυχογλωσσολογία Ι: Η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων επεξεργασίας της γλώσσας».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το περιεχόμενο αυτού του μαθήματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το περιεχόμενο του μαθήματος «Ψυχογλωσσολογία Ι: Η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων επεξεργασίας της γλώσσας». Στο παρόν μάθημα δίνεται ιδιαίτερη σημασία στο ρόλο των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων στην επεξεργασία της γλώσσας και στον τρόπο με τον οποίον μπορούν αυτές να καλλιεργηθούν μέσα στην τάξη. Θα συζητηθεί το ζήτημα των ατομικών διαφορών στη γλωσσική ανάπτυξη (διαφορετικός ρυθμός γλωσσικής ανάπτυξης, γλωσσική ανάπτυξη σε ειδικούς πληθυσμούς όπως στα κωφά παιδιά, σε παιδιά με νοητική υστέρηση, σε υπερκινητικά παιδιά και σε παιδιά με αυτισμό) ενώ θα μας απασχολήσουν και οι αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές και ιδιαίτερα η Ειδική Γλωσσική Διαταραχή.

Με σκοπό την εξοικείωση των φοιτητών με τις διαδικασίες διεξαγωγής έρευνας, θα προταθεί στους φοιτητές διεξαγωγή, μικρής κλίμακας, ψυχογλωσσολογικής έρευνας σε μαθητές με και χωρίς διαταραχές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Norbury, C. F., Tomblin, J. B., & Bishop, D. V. M. (2013). *Κατανοώντας τις αναπτυξιακές Γλωσσικές Διαταραχές*. Επιμέλεια: Α. Ράλλη και Ο. Παληκαρά. Εκδόσεις Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Στο μάθημα γίνονται παρουσιάσεις άρθρων και εργασιών των φοιτητών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εκπόνηση εργασίας από τους φοιτητές η οποία μπορεί να βασίζεται στη διεξαγωγή μικρής κλίμακας έρευνας.

Διδάσκων κατ' ανάθεση

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να μάθει ο φοιτητής την ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη των εκπαιδευτικών θεσμών, τους κύριους φορείς που έδρασαν και διαμόρφωσαν την εκπαιδευτική κουλτούρα και τον τρόπο με τον οποίο προσλαμβάνεται η «εκπαίδευση» (ως έννοια και ως περιεχόμενο) από την ελληνική κοινωνία.

Επίσης, στόχο του μαθήματος αποτελεί η ανάπτυξη της δεξιότητας της ερμηνείας ενός συμβάντος με βάση την ιστορική προοπτική του, συνεπώς και η ένταξη ενός γεγονότος στο ιστορικό του πλαίσιο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γνώσεις της ελληνικής ιστορίας θεωρούνται απαραίτητες για την πληρέστερη κατανόηση του μαθήματος.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αναφέρεται στη θεωρητική προσέγγιση της ιστορίας της εκπαίδευσης, στις βασικές θεωρητικές αρχές και στην ιδιαιτερότητα της μεθοδολογίας του αντικειμένου και σε θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση στο νεοελληνικό κράτος, καθώς και σε θεωρίες για την ερμηνεία των κοινωνικών μετασχηματισμών και μεταβολών. Βασική θεματική αποτελεί η ιστορία της εκπαίδευσης από την ίδρυση των νεοελληνικού κράτος

μέχρι σήμερα. Γίνεται εκτενής αναφορά στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και τη σχετική νομοθεσία, στους εμπλεκόμενοι φορείς και τις πολιτικές που εφάρμοσαν, καθώς και στις δομικές σχέσεις της εκπαίδευσης και τα προβλήματα που προέκυψαν από τον τρόπο ενσωμάτωσής της στην ευρύτερη κοινωνική δομή: ανάλυση των μεταρρυθμίσεων στις μεταβλητές τους (αναλυτικά προγράμματα, βιβλία, κτλ.), των στόχων-σκοπών των μεταρρυθμίσεων και την αιτιολόγησή τους. Εξετάζεται η εκπαιδευτική δομή και η σχέση της με τις ευρύτερες κοινωνικές δομές και ανάγκες, τους δομικούς κοινωνικούς μετασχηματισμούς υπό το πλαίσιο των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων. Εξετάζεται, επίσης, η ιστορική προέλευση των προβλημάτων της νεοελληνικής εκπαίδευσης. Μετά από μια σύντομη αναφορά στην εξέλιξη του εκπαιδευτικού θεσμού στην Ευρώπη και την Ελλάδα μέχρι τον 19^ο αιώνα. Ακολουθώντας αναλύονται οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και η εκπαιδευτική πολιτική, ανά περίοδο: τα χρόνια του Καποδίστρια και κατά η βαυαροκρατία, τα οράματα και οι διαψεύσεις στα μέσα-τέλη του 19^{ου} αιώνα, οι δεκαετίες 1910-30, η εκπαίδευση στα χρόνια του πολέμου, της κατοχής και της αντίστασης, η εκπαίδευση στη δεκαετία του 1950, η μεταρρύθμιση του 1959 και του 1964, η εκπαίδευση κατά την περίοδο της δικτατορίας (1967-1974), η μεταρρύθμιση της μεταπολίτευσης (1974-1977), η εκπαίδευση στη δεκαετία του 1980, η εκπαιδευτική πολιτική και οι ευρωπαϊκές προοπτικές από τη δεκαετία του 1990 και μετά. Επίσης, αναλύονται τα ζητήματα που προκύπτουν μετά την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και γίνεται συζήτηση για τον τρόπο με τον οποίο οι ευρωπαϊκές συνθήκες διαμορφώνουν την σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα και επαναπροσδιορίζουν τα προβλήματα της ελληνικής εκπαίδευσης, αλλά και της κοινωνίας.

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία

- Δημαράς, Α. (1973). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*. Αθήνα: Ερμής
- Δημαράς, Α. (1988). Ιστοριογραφία της εκπαίδευσης. *Σύγχρονα Θέματα*, τ. 10, σχ. σελ. 191-197.
- Καζαμιάς, Α. (2002). Για μια νέα ανάγνωση της ιστορικο-συγκριτικής μεθόδου: Προβληματισμοί και σχεδιασμός, *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, τ. 1, σχ.σελ. 9-22.
- Κυπριανός, Π. (2004). *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- Λιάκος, Αντ. (2007). *Πώς το παρελθόν γίνεται Ιστορία*. Αθήνα: Πόλις.
- Μουζέλης, Ν. (1992). *Μεταμαρξιστικές προοπτικές*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Μπουζάκης, Σ., Κουστουράκης, Γ., Μπερδούση, Ε. (2001). *Εκπαιδευτική πολιτική και συγκριτική επιχειρηματολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2000). *Πανόραμα Ιστορίας της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Τερζής, Ν. (επιμ.) (2010). *Μελέτη της εκπαίδευσης του νεοελληνισμού – Πριν από το κράτος – Έξω από το κράτος – Στο κράτος*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Φωτεινός, Δ. (2013). *Ιστορία των αναλυτικών προγραμμάτων της μέσης εκπαίδευσης, 1950-1980*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ψυχοπαίδης, Κ. (1994). *Ιστορία και μέθοδος*. Αθήνα: Σμίλη.
- Anderson, P. (1994). *Θεωρίες για το τέλος της ιστορίας*. Αθήνα: Στάχυ.
- Carr, E. (1999). *Τι είναι ιστορία;* (μτφρ. Παππάς, Α.). Γνώση: Αθήνα.
- Chartier, R., La Capra, D., White, H. (1996). *Διανοητική ιστορία*, (μτφρ. Γαζή, Ε., Κοντογιώργη, Ε., Κόκκινος, Γ.). Αθήνα: Ε.Μ.Ν.Ε. - Μνήμων.
- Collingwood, R.G. (1973) *The idea of history*. London: Oxford University Press

- Dosse, Fr. (1993). *Η ιστορία σε ψίχουλα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
- Duby, G. (1988). Ιστορία των νοοτροπιών, *Encyclopédia de la Pléiade: Ιστορία και μέθοδοί της* (1988) (διευθ. σειράς Charles Samaran), τόμ. Β', Μεθοδική αναζήτηση των μαρτυριών, τευχ. 3 (μτφρ. Στεφανάκη, Ε.). Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Hobsbawm, Er. (1998). *Για την ιστορία*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Löwith, K. (1985). *Το νόημα της ιστορίας*. Αθήνα: Γνώση.
- McCullagh, C.B (2004). *The logic of History –Putting postmodernism in perspective*. London: Routledge.
- Nisbet, R. (1995). *Κοινωνική αλλαγή και ιστορία*. Αθήνα: Γνώση.
- Oakeshott, M. (1999). *On history*. Indianapolis: Liberty Fund.
- Skocpol, Th. (επιμ.) (1999). *Ιστορική κοινωνιολογία – Όραμα και μέθοδος* (μτφρ. Μαρκέτος Σπ.). Κατάρτι: Αθήνα.
- Williams, R. (1994). *Κουλτούρα και ιστορία* (μτφρ. Αποστολίδου, Β.). Αθήνα: Γνώση.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Διάλεξη από τον διδάσκοντα με χρήση πολυμέσων (όταν κρίνεται απαραίτητο).
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η εξέταση εστιάζει στην ανάπτυξη θέματος με κριτική προσέγγιση. Έμφαση δίνεται στην πληρότητα και την τεκμηρίωση της ερμηνείας που δίνει ο εξεταζόμενος για το εξεταζόμενο γεγονός.

Διδάσκων κατ' ανάθεση

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί στο να αποκτήσουν ο φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις γύρω από εκπαιδευτικά θέματα στη συγκριτική τους προσέγγιση και να κατανοήσουν τις εξελίξεις που συμβαίνουν στα εκπαιδευτικά συστήματα αλλά και τις σχέσεις που αναπτύσσονται στην εκπαίδευση αξιοποιώντας τη συγκριτική μέθοδο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Κρίνονται χρήσιμες οι γνώσεις από τα μαθήματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το μάθημα της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι βασικές θεματικές ενότητες του μαθήματος συνοψίζονται στα ακόλουθα: Η έννοια και η δύναμη της σύγκρισης. Το συγκριτικό ενδιαφέρον στην εκπαίδευση. Θεωρητικές προσεγγίσεις στη Συγκριτική Παιδαγωγική. Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα. Εκπαιδευτικές παραδόσεις σε σύγκριση και σπουδή επιλεγμένων εκπαιδευτικών συστημάτων σε σχέση με τις (εκπαιδευτικές) παραδόσεις. Απόψεις και θέσεις για το άτομο, την κοινωνία και τη σχολική γνώση, με αναφορά σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά συστήματα, μέσα από μια συγκριτική και ιστορική προοπτική. Σύγχρονες τάσεις σε εκπαιδευτικά συστήματα διαφόρων χωρών, κυρίως ευρωπαϊκών, και αναφορά σε επιλεγμένες σχολικές πρακτικές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Cowen, R., Kazamias, A.M., Unterhalter, E. (Eds.) (2009). *International Handbook of Comparative Education*. New York: Springer.

- Καζαμιάς, Α.Μ. (2008). *Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής ή προς έναν Προμηθεϊκό Ουμανισμό στη Νέα Κοσμοπολιή*. Αθήνα: Ατραπός (Επιμέλεια: Π. Καλογιαννάκη).
- Καλογιαννάκη, Π. (2011). *Συγκριτική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.
- Καρράς, Κ.Γ. (Επιμ.) (2014). *Η Παιδαγωγική Επιστήμη Άλλοτε και Σήμερα. Ιστορία-Μεταβάσεις- Προκλήσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ. (Επιμ.) (2012). *Συγκριτική Παιδαγωγική. Μεθοδολογικές-Θεωρητικές Προσεγγίσεις, Διεθνής Εκπαίδευση, Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών, Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση, Παγκοσμιοποίηση και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Υφαντή, Α.Α. (2011). *Εκπαιδευτική Πολιτική και Σχεδιασμός για ένα Σύγχρονο Σχολείο*. Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Α.Α. Λιβάνη.
- Υφαντή, Α.Α. (2014). *Επιμόρφωση και Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών. Πολιτικές και Πρακτικές στην Ελλάδα*. Αθήνα: Διάδραση.
- Προτεινόμενα Επιστημονικά Περιοδικά: Επιστήμες Αγωγής, Νέα Παιδεία, Παιδαγωγική Επιθεώρηση, Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση, Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, Compare, Comparative Education, Comparative Education Review, Current Issues in Comparative Education, European Journal of Education, European Journal of Teacher Education, International Journal of Educational Administration and Policy Studies, Teachers and Teaching: Theory and Practice.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

-Διαλέξεις με τη χρήση του power point.

-Εκπόνηση προαιρετικών εργασιών (ομαδικών ή ατομικών) από τους φοιτητές.

Εργαστηριακές δραστηριότητες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τελικές γραπτές εξετάσεις (οι εργασίες θα συνεκτιμηθούν).

Διδάσκων κατ' ανάθεση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: (α) Να γνωρίσουν οι φοιτητές βασικές έννοιες του ερευνητικού πεδίου της διδακτικής των φυσικών επιστημών, (β) Να εξοικειωθούν με την έννοια του διδακτικού μετασχηματισμού της επιστημονικής σε σχολική γνώση, (γ) Να εφαρμόσουν βασικές έννοιες της διδακτικής των φυσικών επιστημών στον σχεδιασμό διδασκαλιών για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η εννοιολογική, μεθοδολογική και πολιτισμική διάσταση της επιστημονικής γνώσης, ο διδακτικός μετασχηματισμός της επιστημονικής γνώσης αναφοράς σε σχολική γνώση, οι αντιλήψεις για το αναλυτικό πρόγραμμα φυσικών επιστημών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και εισαγωγή στο σχεδιασμό διδασκαλιών με βάση πορίσματα της έρευνας στη διδακτική των φυσικών επιστημών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κολλιόπουλος Δ. (2006). *Θέματα Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών. Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης*. Μεταίχιμο

Κουμαράς, Π. (2015). *Μονοπάτια της σκέψης στον κόσμο της Φυσικής*. Εκδόσεις Gutenberg.

Ραβάνης, Κ. (2003). *Εισαγωγή στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών*. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διαλέξεις, συζήτηση, εργασία σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές τελικές εξετάσεις.

Διδάσκων κατ' ανάθεση: Α. ΜΗΤΣΑΚΟΥ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της λειτουργίας του εγκεφάλου και της σχέσης του εγκεφάλου με την συμπεριφορά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γνώσεις βιολογίας του κυττάρου και εισαγωγή στη γνωστική ανάλυση της μάθησης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστορική αναδρομή στις νευροεπιστήμες. Επισκόπηση της λειτουργίας και δομής του εγκεφάλου. Ο νευρώνας: δομή, μεταφορά πληροφορίας, επικοινωνία μεταξύ νευρώνων. Ανάπτυξη του εγκεφάλου και επίδραση του περιβάλλοντος. Σχέση γλώσσας και μουσικής με τον εγκέφαλο. Μνήμη και μάθηση. Νευρωνικά κυκλώματα και συναπτική πλαστικότητα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Kandel, E. R., Schwartz, J. H., Jessel, T. M. (1999). *Νευροεπιστήμη και συμπεριφορά*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Kolb, B. και Whishaw, I.Q. (2009) *Εγκέφαλος και συμπεριφορά*, εκδ. Π.Χ. Πασχαλίδης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εξετάσεις με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Διδάσκων κατ' ανάθεση: Χ. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΧΗΜΕΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού /θετικού προσανατολισμού

Στόχοι του μαθήματος: Οι στόχοι του μαθήματος είναι ο φοιτητής να εξοικειωθεί με απλές έννοιες της Χημείας όπως είναι το άτομο ή το μόριο αλλά και με πιο σύνθετα φαινόμενα όπως είναι η αραίωση διαλυμάτων ή η πρόβλεψη των προϊόντων μιας αντίδρασης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γνώσεις αριθμητικής (πράξεις και δυνάμεις) και άλγεβρας (λογάριθμοι).

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στο μάθημα, Χημεία και Μετρήσεις, Καταστάσεις της ύλης, Φυσικές - Χημικές ιδιότητες, Μείγματα - Ουσίες, Διαχωρισμός συστατικών, Ατομική θεωρία, Δομή του ατόμου, ισότοπα, ατομικά πρότυπα, σθένη, περιοδικός πίνακας, μόρια, ενώσεις, ονοματολογία ανόργανων ενώσεων, χημικοί δεσμοί, Διαλύματα, οξέα, βάσεις, άλατα, pH, αντιδράσεις, ατμόσφαιρα, νερό (σκληρότητα, αποσκλήρυνση, καθαρισμός, ρύπανση), στοιχεία οργανικής χημείας, ονοματολογία, σύνδεση με το έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το δημοτικό.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Darrell D. Ebbing, Steven D. Gammon. *Σύγχρονη γενική χημεία*. Μετάφραση Νικόλαος Δ. Κλούρας

Οποιοδήποτε βιβλίο γενικής ή γενικής και ανόργανης χημείας.

Το βιβλίο της Χημείας της Α΄ Λυκείου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη, ερωτήσεις/απαντήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: τελική εξέταση.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ Π.Δ. 407/80

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ, ΑΛΓΕΒΡΑ ΚΑΙ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να βοηθήσει τους υποψήφιους δασκάλους να αναπτύξουν ένα υψηλό επίπεδο κατανόησης και να αποκτήσουν εννοιολογική γνώση των βασικών μαθηματικών εννοιών, ιδεών και διαδικασιών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε διαδικασίες συλλογισμού και απόδειξης, τόσο σε επίπεδο ατομικής κατασκευής, όσο και αξιολόγησης του τρόπου σκέψης άλλων. Βασικός στόχος, επίσης, είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές την ικανότητα επικοινωνίας μέσω της γλώσσας των μαθηματικών για την έκφραση των σκέψεων και τρόπων λύσης μαθηματικών ή πραγματικών προβλημάτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Μαθηματικά της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέχρι Β΄ Λυκείου.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι βασικές ενότητες που θα αποτελέσουν τον κορμό του μαθήματος είναι: αριθμοί, σύνολα, αριθμητικά συστήματα, μέθοδοι απόδειξης στα Μαθηματικά, στοιχεία θεωρίας αριθμών, μοτίβα και σχέσεις (συναρτήσεις) και Στατιστική, πιθανότητες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Χατζηκυριάκου Κ. (2008). *Μαθηματικά: αριθμοί, σύνολα, σχήματα*. Εκδ. Σοφία.

Harold J. (1982). *Mathematics. A Human Endeavor*. W.H. Freeman and Company.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη και εργασία σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση.

Διδάσκων Π.Δ. 407/80

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με πρακτικό μέρος.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να γνωρίσουν οι φοιτητές την Ειδική Αγωγή και να εξοικειωθούν με τις ποικίλες εκπαιδευτικές προσαρμογές που απαιτούνται σε κάθε σχολικό πλαίσιο, προκειμένου να εκπαιδευτούν κατάλληλα οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και να ευαισθητοποιηθούν γύρω από τα θέματα που αφορούν τους μαθητές με ειδικές ανάγκες, να αποκτήσουν θετική στάση απέναντι τους και να εκτιμήσουν την διαφορετικότητα ως απαραίτητη προϋπόθεση αρμονικής συνύπαρξης και συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Προσδιορισμός διαφόρων όρων. Χαρακτηριστικά πληθυσμού μαθητών με ειδικές ανάγκες-αναπηρίες. Η κοινωνία και τα άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Αναπηρία: ασθένεια ή διαφορά; Κοινωνιολογικές και ιατρικές θεωρήσεις. Κατηγοριοποίηση, αιτιολογία, συχνότητα, διάγνωση, αξιολόγηση. Ιστορική αναδρομή. Έγκαιρη παρέμβαση στην Ειδική Αγωγή. Η οικογένεια και το

παιδί με ειδικές ανάγκες. Εκπαιδευτικές αρχές και προσεγγίσεις στην Ειδική Αγωγή. Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.). Ανάλυση δραστηριοτήτων. Τροποποίηση συμπεριφοράς. σύγχρονες τάσεις και μοντέλα εκπαίδευσης. Νομοθεσία και Ειδική Αγωγή. Εισαγωγή σε διαφορετικές κατηγορίες παιδιών με ειδικές ανάγκες. Η ελληνική πραγματικότητα. Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται επισκέψεις στα ειδικά σχολεία Πατρών για τους φοιτητές που παρακολουθούν ανελλιπώς το μάθημα. Στόχος των επισκέψεων αυτών είναι να δοθεί η ευκαιρία στους φοιτητές να γνωρίσουν τους μαθητές με ειδικές ανάγκες και να αλληλοεπιδράσουν μαζί τους.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Heaward, W. L. (2011). Δαβάζογλου, Α. και Κόκκινος, Κ, (επιμ.), *Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες*, Αθήνα: Τόπος.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (επιμ.), 2000. *Ένταξη: ουτοπία ή πραγματικότητα;* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Oliver, M. (2009). *Αναπηρία και Πολιτική* (πρόλ.-επιμ. Γιώτα Καραγιάννη), Αθήνα: Επίκεντρο.

Wirger, M. Mazurek, K. (ed.) 2000. *Special Education in the 21st Century*, Washington D.C.: Gallaudet University Press.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη, παρατηρήσεις παιδιών και εκπαιδευτικών στα σχολεία ειδικής αγωγής, παρουσιάσεις εργασιών στο μάθημα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: παρακολουθήσεις και εργασίες (έκθεση παρατηρήσεων στα σχολεία) έως 2 βαθμοί. Τελικό διαγώνισμα έως 8 βαθμοί.

A. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι: ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ-ΚΛΙΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Σύγχρονη γλωσσολογική θεώρηση της σχολικής Γραμματικής, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της διδασκαλίας της γλώσσας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Περιγράφονται και αναλύονται τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της νεοελληνικής γλώσσας, κυρίως όσον αφορά τη μορφολογία (ονοματικό και ρηματικό σύστημα, ιδιομορφίες στον τρόπο κλίσης, λόγιοι σχηματισμοί, διπλοτυπίες, φωνές-διαθέσεις, εγκλίσεις, χρόνοι, τρόπος ενέργειας).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ακαδημία Αθηνών, *Χρηστικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας* (2014), Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.

Γραμματική Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού (2009), <http://digitalschool.minedu.gov.gr>.

Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Eι. (1999), *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Ιορδανίδου Α. (επιμ.) (1999), *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, Α΄ τόμος, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. (σε συνεργασία με: Α. Μόζερ, Αι. Μπακάκου-Ορφανού και Σ. Σκοπετέα) (2005), *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, www.komvos.edu.gr/dictionaries.

Mackridge P. (1990), *Νεοελληνική γλώσσα*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.
Μπαμπινιώτης Γ. (1998), *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, Κέντρο Λεξικολογίας.
Τζάρτζανος Α., *Νεοελληνική σύνταξις*, τόμ. Α΄ και Β΄ (1946), Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη, 1989.
Τριανταφυλλίδης Μ. (εισηγ.), *Νεοελληνική γραμματική*, ανατύπωση της έκδοσης του Ο.Ε.Σ.Β. (1941) με διορθώσεις, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1978.
Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παρουσίαση επιλεγμένων θεμάτων, ανάλυση και συζήτηση.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές πρέπει να ανταποκριθούν με επιτυχία σε δοκιμασίες (τεστ) με γλωσσικές ασκήσεις (ορθογραφίας, στίξης, μονοτονικού, συλλαβισμού, κλίσης ονομάτων και ρημάτων) ως προαπαιτούμενο για συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις.

A. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II: ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Σύγχρονη γλωσσολογική θεώρηση της σχολικής Γραμματικής, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της διδασκαλίας της γλώσσας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εξετάζονται τα βασικότερα θέματα σύνταξης και σημασιολογίας που ενδιαφέρουν άμεσα τον χρήστη και τον μελλοντικό δάσκαλο της νεοελληνικής γλώσσας (διάκριση Ονοματικού και Ρηματικού Συνόλου, χωρισμός και χαρακτηρισμός προτάσεων, συντακτικοί μετασχηματισμοί, λειτουργίες των προθέσεων και των συνδέσμων, λόγια στοιχεία στο νεοελληνικό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις, φαινόμενα συνωνυμίας, αντωνυμίας, πολυσημίας κ.ά.).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ακαδημία Αθηνών, *Χρηστικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας* (2014), Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.

Γραμματική Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού (2009), <http://digitalschool.minedu.gov.gr>.

Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Eι. (1999), *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη.

Ιορδανίδου Α. (επιμ.) (2005), *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, β΄ τόμος, Αθήνα: Πατάκης.

Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. (σε συνεργασία με: Α. Μόζερ, Αι. Μπακάκου-Ορφανού, Σ. Σκοπετέα) (2005), *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής (1998), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, www.komvos.edu.gr/dictionaries/

Mackridge P. (1990), *Νεοελληνική γλώσσα*, Αθήνα: Πατάκης.

Μπαμπινιώτης Γ. (1998), *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

Τζάρτζανος Α., *Νεοελληνική σύνταξις*, τόμοι Α΄ και Β΄ (1946), Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη 1989.

Τριανταφυλλίδης Μ. (εισηγ.), *Νεοελληνική γραμματική*, ανατύπωση της έκδοσης του ΟΕΣΒ (1941) με διορθώσεις, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1978.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παρουσίαση επιλεγμένων θεμάτων, ανάλυση και συζήτηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές παραδίδουν γραπτή εργασία (δίνονται ενδεικτικά θέματα εργασιών από τη διδάσκουσα και σχετική βιβλιογραφία) ή παρουσιάζουν προφορικά την εργασία τους στο μάθημα ή προσέρχονται σε γραπτές εξετάσεις.

A. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Ανάδειξη της γλωσσολογικής διάστασης στο γλωσσικό μάθημα στο ελληνικό δημοτικό σχολείο, και ιδιαίτερα της σχέσης κειμένου, συμφραζομένων και γραμματικής. Εισαγωγή στη Λεξικογραφία, με έμφαση στην Παιδαγωγική Λεξικογραφία.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: «Νεοελληνική Γλώσσα Ι» και «ΙΙ».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ανάπτυξη των θέσεων της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας στον τομέα της διδασκαλίας της γλώσσας και της Λεξικογραφίας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στις θεωρίες της Κοινωνιογλωσσολογίας και της Κειμενοκεντρικής Προσέγγισης σε σύνδεση με την εντός συμφραζομένων διδασκαλία της γραμματικής. Αναλύονται συγκεκριμένες προτάσεις εφαρμογής στη διδασκαλία της γλώσσας στο δημοτικό σχολείο, βάσει των νέων βιβλίων (2006). Βασικές αρχές σχεδιασμού και εκπόνησης έντυπων και ηλεκτρονικών λεξικών, με έμφαση στα παιδαγωγικά λεξικά.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ιορδανίδου, Α. (2007), «Κειμενοκεντρικές προσεγγίσεις του σχολικού εγγραμματισμού: κείμενο – συμφραζόμενα – γραμματική», στο Η. Γ. Ματσαγγούρας (επιμ.), *Σχολικός γραμματισμός*, Αθήνα: Γρηγόρης.

Ιορδανίδου, Α. & Έ. Μάντζαρη (2004). «Προτάσεις σχεδιασμού παιδαγωγικών λεξικών». 6^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, 18-21 Σεπτεμβρίου 2003, Εργαστήριο Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Καραντζόλα, Ε. (2000), «Γραμματική, γλωσσικό μάθημα και προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα», *Γλωσσικός Υπολογιστής* (τόμος 2), Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (διαθέσιμο στο: www.komvos.edu.gr).

Κωστούλη, Τ. (2000), «Κειμενοκεντρική προσέγγιση και γλωσσικό μάθημα», στο Α. Φ. Χρηστίδης (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (διαθέσιμο στο: www.komvos.edu.gr/odigos).

Ευδόπουλος, Γ. (2008). *Λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Χατζηλουκά-Μαυρή, Ει. και Ιορδανίδου, Α. (2009), «Ζητήματα διδασκαλίας του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο», *Νέα Παιδεία*, 131.

Χατζηλουκά-Μαυρή, Ει. και Ιορδανίδου, Α. (2010). «Η κειμενοκεντρική διάσταση της διδασκαλίας της γραμματικής στο δημοτικό σχολείο: προτάσεις και προβληματισμοί», *Πρακτικά 30ής Συνάντησης Εργασίας, Τομέας Γλωσσολογίας – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παρουσίαση επιλεγμένων θεμάτων, ανάλυση και συζήτηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές παραδίδουν γραπτή εργασία (δίνονται ενδεικτικά θέματα εργασιών από τη διδάσκουσα και σχετική βιβλιογραφία) ή παρουσιάζουν προφορικά την εργασία τους στο μάθημα.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ Ι

α) Γενική Φυσική: Ορισμοί, ανύσματα, νόμοι κίνησης, έργο και ενέργεια, κρούση, κυκλική κίνηση, υδροστατική, αρμονική κίνηση, κύματα, ήχος και ακουστική βαρύτητα, κινήσεις πλανητών, απλές μηχανές, ροή ρευστών.

β) Θερμότητα: Θερμομετρία, διαστολή σε στερεά, υγρά και αέρια, θερμότητα και έργο, θερμικές μηχανές, υγροποίηση αερίων και χαμηλές θερμοκρασίες, θερμότητα και ατμοσφαιρικά φαινόμενα, μετεωρολογικά φαινόμενα και εποχές, εντροπία.

γ) Φυσική και σχολείο. Φυσική και άλλα μαθήματα. Φυσική και καθημερινή ζωή.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΙΙ

Ηλεκτρικό φορτίο και ηλεκτρικό πεδίο. Αγωγοί και μονωτές. Νόμος του Coulomb. Ηλεκτρικές δυνάμεις. Ηλεκτρική ροή. Νόμος του Gauss. Ηλεκτρική δυναμική ενέργεια. Πείραμα του Millikan. Καθοδικός σωλήνας. Πυκνωτές. Σύνδεση πυκνωτών σε σειρά και παράλληλα. Ηλεκτρικό ρεύμα. Ειδική αντίσταση και αντίσταση αγωγού. Σύνδεση αντιστάσεων σε σειρά και παράλληλα. Κανόνες του Kirchhoff. Μαγνητισμός, μαγνητικό πεδίο της γης. Μαγνητικό πεδίο κινουμένου φορτίου. Νόμος του Ampere. Ηλεκτρομαγνητική επαγωγή. Επαγόμενα ηλεκτρικά πεδία. Νόμος του Faraday. Νόμος του Lenz. Εξισώσεις του Maxwell. Αυτεπαγωγή. Αμοιβαία επαγωγή. Εναλλασσόμενο ρεύμα. Ηλεκτρομαγνητικά κύματα. Ακτινοβολία ηλεκτρομαγνητικού φάσματος. Φύση και διάδοση του φωτός. Ανάκλαση. Γεωμετρική οπτική. Φωτογραφική μηχανική. Ανθρώπινο μάτι. Μεγεθυντικός φακός. Μικροσκόπιο. Τηλεσκόπιο. Φωτόνια.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΥΣΙΚΗ

Τα πολύ μικρά – Εκκενώσεις σε αέρια, Φάσματα, Πιθανολογική Φυσική, αρχή απροσδιοριστίας, κύματα και σωματίδια. Σχετικότητα, χωροχρόνος, βαρύτητα. Ατομική Φυσική. Πυρηνική Φυσική. Φυσική στοιχειωδών σωματιδίων. Κοσμολογία: δημιουργία του σύμπαντος. Χρήση εννοιών της σύγχρονης φυσικής για εξήγηση καθημερινών φαινομένων στο σχολείο.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ Η/Υ

Αρχές της μηχανογράφησης. Μελέτη σκοπιμότητας. Ανάλυση Συστήματος Η/Υ. Διοικώντας με Η/Υ. Διοικώντας τον Η/Υ. Οργάνωση σκληρού δίσκου. Λεπτομέρειες τύπων Η/Υ, με έμφαση σε μικροϋπολογιστές. Οι 4 τύποι λογισμικού απαραίτητοι για κάθε διοικητική μονάδα. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Εκπαίδευση σε λογισμικό Η/Υ. Οργανωτικά κριτήρια σε μηχανοργάνωση – Προσωπικό-Σχέσεις. Εργονομία Η/Υ. Αξιολόγηση προσφορών: παράμετροι και μέθοδοι. Επικοινωνία Η/Υ. LAN και WAN. Πρωτόκολλο επικοινωνίας. Χρήση Η/Υ σε σχολεία για διοικητικούς

σκοπούς και αύξηση παραγωγικότητας. Μηχανοργάνωση σε επιθεωρήσεις εκπαίδευσης για διοικητικούς και εκπαιδευτικούς-ερευνητικούς σκοπούς.

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με έρευνες πεδίου.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

α. εισαγωγή και αρχική εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες της κοινωνιολογικής ανάλυσης και της κοινωνιολογικής θεωρίας.

β. η παρουσίαση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών στη συστηματική μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, των διαδικασιών συγκρότησης και μεταβολής της κοινωνικής δομής, της υιοθέτησης και διαφοροποίησης των πολιτισμικών πρακτικών.

γ. στην επικέντρωση πάνω στην ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και διαδικασιών με τη χρήση κοινωνιολογικών θεωριών και ανάλογων μεθοδολογιών.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών της εκπαίδευσης.

β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των εφαρμογών τους στο κοινωνικό πεδίο.

γ. Θεμελίωση της ικανότητας για ανάπτυξη γνώσεων στο πεδίο της κοινωνιολογίας και της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.

Δεξιότητες που προάγει:

Γενικές δεξιότητες: α. ανάλυση και σύνθεση

β. βασικές γνώσεις για την κοινωνία και τη σχέση της με την εκπαίδευση.

γ. καλλιέργεια κριτικής ικανότητας

Ειδικές δεξιότητες: α. ανάλυση κοινωνικών φαινομένων και θεωρητικών εννοιών με συστηματικό τρόπο.

β. αναγνώριση διασυνδέσεων θεωρητικών σχημάτων και ανάλυσης της κοινωνικής πραγματικότητας.

γ. θεώρηση των νέων κοινωνικών αναγκών.

Προσπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- Εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας Παρουσίαση και ανάλυση των σημαντικότερων θεωρητικών «παραδειγμάτων» της Κοινωνιολογίας.
- Παρουσίαση και ανάλυση ειδικών θεμάτων της Κοινωνιολογίας και συσχετίσή τους με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα στο ελληνικό σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Giddens A. (2009). *Κοινωνιολογία*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Hughes M., Kroehlerc (2007). *Κοινωνιολογία. Οι βασικές έννοιες*, εκδ. Κριτική, Αθήνα.

Johnson A., *The Blackwell Dictionary of Sociology: A User's Guide*, Malden, Blackwell Publishers, 1999.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις των διδασκόντων. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό

επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή σε σεμιναριακά πρότυπα, εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) μονάδες:

- α. τρεις μονάδες για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ – ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με έρευνες πεδίου.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

α. εισαγωγή και αρχική εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες της κοινωνικοποίησης και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών στη συστηματική μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, των διαδικασιών συγκρότησης και μεταβολής της ταυτότητας, της υιοθέτησης και διαφοροποίησης των πολιτισμικών πρακτικών.

γ. επικέντρωση στην ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και διαδικασιών με τη χρήση θεωριών κοινωνικοποίησης.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων για την κοινωνικοποιητική διαδικασία.

β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των εφαρμογών τους στο πεδίο της κοινωνικοποίησης.

γ. Θεμελίωση της ικανότητας για ανάπτυξη γνώσεων στο πεδίο της κοινωνικοποίησης και παγίωση κοινωνικών ταυτοτήτων.

Δεξιότητες που προάγει:

Γενικές δεξιότητες: α. ανάλυση και σύνθεση· β. βασικές γνώσεις για την κοινωνία και τη σχέση της με την εκπαίδευση· γ. καλλιέργεια κριτικής ικανότητας. *Ειδικές δεξιότητες:* α. ανάλυση κοινωνικοποιητικών διαδικασιών και σχετικών θεωρητικών εννοιών με συστηματικό τρόπο· β. αναγνώριση διασυνδέσεων θεωρητικών σχημάτων και ανάλυσης της κοινωνικοποιητικής διαδικασίας· γ. θεώρηση των νέων αναγκών για την κοινωνικοποίηση και των δυναμικών διαδικασιών σχηματισμού ταυτοτήτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνικοποίησης, της κατασκευής ταυτοτήτων και της ετερότητας. Παρουσίαση και ανάλυση των σημαντικότερων θεωρητικών «συζητήσεων» της Κοινωνικοποίησης. Παρουσίαση και ανάλυση ειδικών θεμάτων της Κοινωνικοποίησης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Μπάλιας Σ. (2008). *Ενεργός πολίτης και εκπαίδευση*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Νικολάου Σ. Μ. (2009). *Κοινωνικοποίηση στο σχολείο*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Τερλεξής Π. (1999). *Πολιτική κοινωνικοποίηση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη

διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή σε σεμιναριακά πρότυπα, εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) μονάδες:

- α. τρεις για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΘΕΣΜΟΥ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού με υποχρεωτικό εργαστήριο.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος:

- α. η εισαγωγή και η αρχική εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες που αφορούν την Κοινωνιολογία και την Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης σε άμεση σύνδεση με τις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και την εκπαιδευτική πολιτική. Πιο συγκεκριμένα, στόχο αποτελεί η ευαισθητοποίηση των φοιτητών στις δομικές μεταλλαγές αλλά και στις υποκειμενικές δράσεις. Αυτή ακριβώς η αλληλεπίδραση δομικής παγίωσης και υποκειμενικής δράσης θεωρείτε κομβικό σημείο της ανάλυσης καθώς λειτουργεί προσδιοριστικά για το εκπαιδευτικό γίνεσθαι
- β. η επικέντρωση πάνω στην εκπαίδευση ως σημαντικό πυλώνα κοινωνικής πολιτικής με επικέντρωση στις διαδικασίες παραγωγής ή διαχείρισης ανισότητας (κοινωνικές, οικονομικές πολιτιστικές-ετερότητα) με αναφορά στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Ανάπτυξη ικανότητας ανάλυσης στο πεδίο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος με την χρήση κοινωνιολογικών βασικών εννοιολογικών εργαλείων και «παραδειγμάτων». Ακόμη είναι σημαντικό οι φοιτητές είναι να αποκτήσουν γνώσεις και ικανότητες για: i. την ανάλυση των θεσμικών παγίωσεων και μεταλλαγών και την σημασία του κοινωνικού στην κατασκευή τόσο του θεσμικού όσο και της υποκειμενικής δράσης. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα επιχειρηθεί να καλλιεργηθούν οι παρακάτω γενικές ικανότητες: Συλλογή ερευνητικών δεδομένων, ανάλυση και συγγραφή ερευνητικών εργασιών. Μελέτη και ανάλυση για τη λειτουργία εκπαιδευτικών μονάδων από τη σχολική τάξη ως το αμφιθέατρο. Καλλιέργεια ικανότητας μελέτης της συμμετοχής ή και εφαρμογές ανάλυσης εκπαιδευτικής μονάδας.

Έτσι, στοχεύουμε στην ανάπτυξη των παρακάτω ειδικών ικανοτήτων: 1. σύνδεση των γνώσεων με την εφαρμογή τους στο εκπαιδευτικό πεδίο, 2. διερεύνηση των διαφορετικών πλαισίων μέσα στα οποία πραγματοποιείται η εκπαιδευτική πρακτική, 3. κατανόηση των δομών και των στόχων των εκπαιδευτικών συστημάτων και των εκπαιδευτικών πρακτικών, 4. Καλλιέργεια ικανοτήτων ποσοτικής και ποιοτικής εκπαιδευτικής έρευνας και 5. Ανίχνευση και κατανόηση της εκπαιδευτικής σχέσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώση των βασικών αρχών και των κυριότερων θεωριών της Κοινωνιολογίας και της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

α. Αναφορά στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας και της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου.

β. Παρουσίαση και ανάλυση ειδικών θεμάτων με επίκεντρο την κοινωνιολογική ανάλυση της εκπαιδευτικής σχέσης ως αποτέλεσμα δομικής παγίωσης και υποκειμενικής δράσης, από τη σχολική τάξη ως το πανεπιστήμιο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Ασημάκη Α., Καμαριανός Ι., Κουστουράκης Γ. (2011). *Για μια ποιητική του εκπαιδευτικού τοπίου*, Τόμος II, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

Κουλαϊδής Β., Τσατσαρώνη Α. (επιμ.) (2010). *Παιδαγωγικές πρακτικές*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα

Qieiroz J.M. (2000). *Το Σχολείο και οι Κοινωνιολογίες του*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Λάμνιαν Κ., (2001). *Κοινωνιολογική Θεωρία και Εκπαίδευση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Μυλωνάς Θ. (1998). *Κοινωνιολογία της Ελληνικής Εκπαίδευσης – Συμβολές*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Διαλέξεις

2. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται οι κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

3. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: 1. Διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω ασκήσεων εργαστηριακού χαρακτήρα με βάση την επεξεργασία κειμένων, ερωτημάτων, θεμάτων, που άπτονται των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος. 2. Αξιολόγηση εβδομαδιαίου φακέλου. 3. Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) μονάδες:

α. τρεις για παρακολούθηση μαθήματος

β. δύο για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

I. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με έρευνες πεδίου.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

α. εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες της κοινωνιολογικής ανάλυσης της εισαγωγής και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στη σχολική τάξη

β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών στη συστηματική μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς, σε ψηφιακά πλαίσια

γ. επικέντρωση στην ανάλυση των ψηφιακών φαινομένων και διαδικασιών με τη χρήση κοινωνιολογικών θεωριών.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων για την κοινωνιολογική ανάλυση της χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στη σχολική τάξη.

β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των εφαρμογών τους των Τ.Π.Ε. στο κοινωνικό πεδίο.

γ. Θεμελίωση της ικανότητας για ανάπτυξη γνώσεων στο πεδίο της κοινωνικής σημασίας των Τ.Π.Ε.

Δεξιότητες που προάγει:

Γενικές δεξιότητες: α. ανάλυση και σύνθεση· β. βασικές γνώσεις για την κοινωνιολογική ανάλυση των Τ.Π.Ε. και τη σχέση της με την εκπαίδευση· γ. καλλιέργεια κριτικής ικανότητας. *Ειδικές δεξιότητες:* α. ανάλυση των διαδικασιών εισαγωγής και χρήσης των Νέων Τεχνολογιών και των σχετικών θεωρητικών εννοιών με συστηματικό τρόπο· β. αναγνώριση κοινωνικών διασυνδέσεων και κοινωνιολογικών θεωρητικών σχημάτων για την ανάλυση των Τ.Π.Ε.· γ. θεώρηση των νέων αναγκών για την κοινωνική και εκπαιδευτική χρήση των Τ.Π.Ε. και των δυναμικών κοινωνικών διαδικασιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γνώσεις Κοινωνιολογίας και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και του Σχολείου, γνώσεις χρήσης ΤΠΕ και Social Media.

Περιεχόμενο του μαθήματος: ανάλυση της εισαγωγής και της χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στη σύγχρονη σχολική τάξη. Τα κεντρικά ερωτήματα που διατυπώνει η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης και του Σχολείου αναδιατυπώνονται υπό το πρίσμα της κοινωνικής σημασίας των ψηφιακών συνθηκών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Δημαράς Α., Βασιλού-Παπαγεωργίου Β. (2008). *Από το κοντύλι στον υπολογιστή*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Καμαριανός Ι. (2002). *Εξουσία, Μ.Μ.Ε. και εκπαίδευση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Κυρίδης Α., Δρόσος Β., Τσακιρίδου Ε. (2003). *Ποιος φοβάται τις νέες τεχνολογίες;* εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα.

Ειδικό τεύχος: Εκπαίδευση-Νέες Τεχνολογίες-Ανθρωπισμός (2006). *Βήμα Κοινωνικών Επιστημών*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων. Ανάλυση και κριτική συγκεκριμένων εικονικών κειμένων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή σε σεμιναριακά πρότυπα.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) μονάδες:

- α. τρεις για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα με υποχρεωτική εργαστηριακή άσκηση και κατάθεση σχετικής εργασίας.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος:

- ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων στο θέμα της προόδου των μαθητών και στα αποτελέσματα της εκπαίδευσής τους
- παραγωγή, μετάδοση και αξιοποίηση των γνώσεων που αφορούν στη συσχέτιση κοινωνικών παραγόντων και μαθητικής επίδοσης, τον κοινωνικό ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος και τα κυρίαρχα πολιτισμικά πρότυπα στη βάση της ελεύθερης ανάπτυξης του κοσμοειδώλου των μαθητών

- συστηματική παρουσίαση και κριτική ανάλυση της σχέσης Διδασκαλίας-Μάθησης-Αξιολόγησης (Δ-Μ-Α-) και των τρόπων διασύνδεσής τους στο μάθημα.
- αναφορές και αναλύσεις Δ-Μ-Α- με βάση γνωστές θεωρίες μάθησης και με ιδιαίτερη τη βιοπαιδαγωγική θεωρία
- παρουσίαση, ανάλυση και ειδική άσκηση σε εφαρμογές αποτελεσματικής Δ-Μ-Α στην τάξη.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας αξιοποίησης πλήθους στρατηγικών διδασκαλίας/μάθησης/αξιολόγησης
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εκτίμησης και αξιολόγησης της παρουσίας και μάθησης κάθε μαθητή
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εκτίμησης και αξιολόγησης των βασικών δεξιοτήτων των μαθητών στο πλαίσιο της διαθεματικότητας και του βιοπαιδαγωγισμού
- ανάπτυξη της ικανότητας/δεξιότητας επίλυσης προβλημάτων σε θέματα συνεργασίας στο επίπεδο της τάξης και του σχολείου
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας προσαρμογής του αναλυτικού προγράμματος σπουδών σ' ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και με βάση τον επιστημονικό παιδαγωγισμό της βιοπαιδαγωγικής θεωρίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές θεωρίες μάθησης, αρχών διαμόρφωσης αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών και διδασκαλίας/μάθησης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- αποσαφήνιση σχετικών με το επιστημονικό πεδίο όρων και εννοιών όπως λ.χ. επίδοση, ικανότητα, δεξιότητα, διαθεματικότητα-διεπιστημονικότητα, μορφές και τεχνικές αξιολόγησης και επίλυσης προβλήματος
- παρουσίαση και ανάλυση των βασικών θεωρητικών αναζητήσεων στο πεδίο της αξιολόγησης και συσχέτιση τους με τις βασικές θεωρίες μάθησης και τις εφαρμογές τους, με ιδιαίτερη έμφαση στη βιοπαιδαγωγική θεωρία
- παρουσίαση και ανάλυση παραδειγμάτων Δ-Μ-Α και προσομοίωση τους στο μάθημα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αλαχιώτης, Ν.Σ. και Ε. Καρατζιά-Σταυλιώτη (1009). *Διαθεματική και βιοπαιδαγωγική θεώρηση της μάθησης και της αξιολόγησης*, εκδ. Λιβάνη, Αθήνα.

Γεωργούσης, Π. (2003), *Η αξιολόγηση των μαθητών με βάση τον φάκελο υλικού*, εκδ. Δελφοί, Αθήνα.

Ζαβλάνος, Μ. (2003). *Διδακτική και αξιολόγηση*, εκδ. Σταμούλη, Αθήνα.

Κωνσταντίνου, Χ. (2004). *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική*, Gutenberg, Αθήνα.

Κασσωτάκης Μ. και Φλουρής Γ. (2006). *Μάθηση και διδασκαλία: θεωρία, πράξη και αξιολόγηση της διδασκαλίας*, ιδιωτική έκδοση.

Ρέλλος, Ν. (2003). *Έλεγχος Μάθησης και Αξιολόγηση της Μαθητικής Επίδοσης*.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις
- Εργαστήρια/φροντιστηριακές ασκήσεις (υποχρεωτική παρακολούθηση) - διαμορφωτική αξιολόγηση
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία θεμάτων Δ-Μ-Α. που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα
- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα και στα εργαστήρια/ φροντιστήρια.
- Εκπόνηση γραπτής εργασίας- υποχρεωτικής εργαστηριακής άσκησης
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) διδακτικές μονάδες

- α. μία διδακτική μονάδα για παρακολούθηση μαθήματος
- β. δύο μονάδες για την υποχρεωτική παρακολούθηση των εργαστηριακών ασκήσεων και
- γ. δύο μονάδες για την εκπόνηση της εργαστηριακής άσκησης.

Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με πρακτικές ασκήσεις.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος:

- συστηματική παρουσίαση, ανάλυση και κατανόηση εκπαιδευτικών θεμάτων, θεωριών και πρακτικών πολιτικής σχετικών με την αξιολόγηση
- ανάδειξη και κριτική προσέγγιση των πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής που σχετίζονται με την αξιολόγηση
- ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ένα ολιστικό διαθεματικό πλαίσιο και παρουσίαση σχετικών θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας ανάλυσης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών θεμάτων, θεωριών και μεθόδων πολιτικής
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής στο πεδίο της αξιολόγησης
- ανάπτυξη της ικανότητας/δεξιότητας αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ένα ολιστικό διαθεματικό πλαίσιο
 - ο ανάπτυξη των κοινωνικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων των φοιτητών καθώς και η μύησή τους σε θέματα μεθοδολογίας και τεχνικών συστηματικής μελέτης και έρευνας σε σχέση με τις διάφορες επιστημονικές προσεγγίσεις και στο πλαίσιο αντίστοιχων θεωρήσεων για την εκπαίδευση και την ιστορική εξέλιξή της.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές των κυριότερων θεωριών μάθησης, κοινωνιολογίας του σχολείου και εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της εκπαιδευτικής αξιολόγησης
- τα σημαντικότερα θεωρητικά «παραδείγματα» που έχουν εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική αξιολόγηση
- θέματα εφαρμογής της αξιολόγησης στην εκπαίδευση, ειδικά σε σχέση με:

- ο την κοινωνική διαμεσολάβηση, η οποία παρεμβάλλεται ανάμεσα στο παιδί και στο γνωσιακό αντικείμενο κατά τη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης-αξιολόγησης
- ο τις ρυθμίσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής που διέπουν τη λειτουργία του σχολείου, σε σχέση με τις κυριότερες εκπαιδευτικές πολιτικές (ΥΠΕΠΘ, κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις κ.ά.), καθώς και
- ο τις επιστημονικές περιοχές, οι οποίες αφορούν το θεσμικό πλαίσιο και τη διοίκηση και οργάνωση που διέπουν την εκπαίδευση και τον ρόλο της στη σύγχρονη εποχή.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) πιστωτικές μονάδες
 α. δύο διδακτικές μονάδες για παρακολούθηση μαθήματος
 β. τρεις μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Αθανασιάδης Χ., Apple M.W. και Αλεξίου Β. (2002). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση*, Σαββάλας, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων αξιολόγησης στην εκπαίδευση, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω παρουσίασης ζητημάτων σχετικών με την εκπαιδευτική αξιολόγηση στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Ε. ΚΑΡΑΤΖΙΑ-ΣΤΑΥΛΙΩΤΗ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

- περιγραφή και συγκριτική αντιπαραβολή της έννοιας της αποτελεσματικότητας με άλλες συναφείς έννοιες
- παρουσίαση και κριτική ανάλυση των βασικών ερευνητικών ευρημάτων στο πεδίο της σχολικής αποτελεσματικότητας
- επεξεργασία και συγκριτική παρουσίαση των παραγόντων που συνεργούν στην προώθηση της σχολικής αποτελεσματικότητας και την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας ανάλυσης εκπαιδευτικών θεμάτων, θεωριών και μεθόδων πολιτικής με συστηματικό και συνθετικό τρόπο
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής και εκπαιδευτικής πρακτικής

- ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων στο θέμα της προόδου των μαθητών και στα αποτελέσματα της εκπαίδευσής τους
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εκτίμησης και αξιολόγησης της παρουσίας και μάθησης κάθε μαθητή σε ένα ολιστικό, διαθεματικό και βιοπαιδαγωγικό πλαίσιο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές των κυριότερων θεωριών μάθησης, κοινωνιολογίας του σχολείου και εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- εισαγωγή στο πεδίο της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας
- οι σημαντικότεροι ιστορικοί σταθμοί στο πεδίο της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας και η σχέση τους με τις ερευνητικές προσπάθειες ανάδειξης και διερεύνησης της έννοιας της ποιότητας στην εκπαίδευση
- έρευνες στο πεδίο της σχολικής αποτελεσματικότητας και της ποιότητας στην εκπαίδευση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ., *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2006.

MacBeath J. (2001). *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Μπαγάκης Γ. (επιμ.). (2005). *Αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων του πεδίου, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω παρουσίας ζητημάτων σχετικών με την εκπαιδευτική και σχολική αποτελεσματικότητα και ποιότητα στο μάθημα
- εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) πιστωτικές μονάδες

α. δύο διδακτικές μονάδες για παρακολούθηση μαθήματος

β. τρεις μονάδες για τη βιβλιογραφική προετοιμασία.

I. ΚΑΤΣΙΑΛΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί να προσδιορίσουν, επιλέγοντας από διάφορες εναλλακτικές προτάσεις:

A. Παραδείγματα που αντιπροσωπεύουν τις διάφορες κοινωνιολογικές εξηγήσεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

B. Παραδείγματα κοινωνικής κινητικότητας και αναπαραγωγής.

Γ. Τους σπουδαιότερους παράγοντες και διαδικασίες της κοινωνικής αναπαραγωγής.

Δ. Τις διαδικασίες της παραμυθητικής/αποπεμπτικής λειτουργίας του σχολείου.

E. Τα είδη και τα αποτελέσματα του συνδρόμου «Frog-Pond Effect» στην εκπαίδευση.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Αυτό το μάθημα προσφέρει μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες και διαδικασίες της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και του ρόλου του σχολείου στις διαδικασίες αυτές. Θα παρουσιαστούν τα παρακάτω θέματα:

1. Κοινωνιολογικά Παραδείγματα (Ισοζυγίου-Συγκρουσιακό)
2. Δομολειτουργικές θεωρητικές εξηγήσεις της Ανισότητας
3. Μαρξιστικές/Νεομαρξιστικές θεωρητικές εξηγήσεις της Ανισότητας
4. Θεωρία του Ανθρώπινου Κεφαλαίου
5. Κοινωνικοί ρόλοι του σχολείου
6. Κοινωνιολογικά μοντέλα εκπαιδευτικής επίδοσης/επιτυχίας και τα συναφή ευρήματα των εμπειρικών ερευνών
7. Η Παραμυθητική/αποπεμπτική λειτουργία του σχολείου
8. Το σύνδρομο «Frog-Pond Effect» στην εκπαίδευση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Clark, B.R. (1960). The "cooling-out" function in higher education. *American Journal of Sociology* 65: 569-576.
- Collins R. (1971). Functional and Conflict Theories of Educational Stratification. *American Sociological Review*, Vol. 36, No. 6 (Dec., 1971), pp. 1002-1019.
- Davis, K., and W. Moore (1945). Some Principles of Stratification. *American Sociological Review* 10: 242-249.
- Κατσιλλης Ι. (1997). *Κοινωνική διαστρωμάτωση*. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Katsillis J.M. and J.M. Armer (2000). "Education and Mobility". In Borgatta E.F. and R.J.V. Montgomery (eds.), *Encyclopedia of Sociology* (2nd ed.), 755-760, New York: Macmillan Reference USA.
- Katsillis J. and R. Rubinson (1990). "Cultural Capital, Student Achievement, and Educational Reproduction: The Case of Greece", *American Sociological Review* 55: 270-279.
- Sewell, W. H., A.O. Haller, and G.W. Ohlendorf (1970). The Educational and Early Occupational Status Attainment Process: Replications and Revisions. *American Sociological Review* 34:1.014-1.027.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: παραδόσεις/παραουσιάσεις ΠΠ.

Μέθοδοι αξιολόγησης: τελικό διαγώνισμα.

I. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος. Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί:

- A. όταν τους δίνεται μια ερευνητική ερώτηση, να επιλέγουν τις κατάλληλες στατιστικές αναλύσεις που απαιτούνται για να απαντηθεί η ερώτηση αυτή
- B. να κάνουν τις αναλύσεις αυτές με το SPSS
- Γ. να ερμηνεύουν, γραπτά ή προφορικά, τα αποτελέσματα των αναλύσεων αυτών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στις βασικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται στη στατιστική ανάλυση εμπειρικών δεδομένων στις επιστήμες της αγωγής. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται:

1. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται οι κατανομές συχνοτήτων

2. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται τα μέτρα κεντρικής τάσης και διασποράς
3. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται τα μέτρα συνάφειας
4. πότε χρησιμοποιείται, πώς γίνεται και πώς ερμηνεύεται η παλινδρομική ανάλυση
5. πότε χρησιμοποιούνται, πώς γίνονται και πώς ερμηνεύονται οι διάφοροι στατιστικοί έλεγχοι
6. πότε χρησιμοποιούνται, πώς υπολογίζονται και πώς ερμηνεύονται τα διαστήματα εμπιστοσύνης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Κατσιλλης Ι.Μ. (1997). *Περιγραφική Στατιστική εφαρμοσμένη στην εκπαίδευση και τις Κοινωνικές Επιστήμες με έμφαση στην ανάλυση με υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.

Κατσιλλης Ι.Μ. (2004). *Επαγωγική Στατιστική εφαρμοσμένη στην εκπαίδευση και τις Κοινωνικές Επιστήμες με έμφαση στην ανάλυση με υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.

Stockburger, D.W. (1996). *Introductory Statistics: Concepts, Models, and Applications* (αναθεωρημένη έκδ. 1998).

<http://www.psychstat.smsu.edu/introbook/sbk00.htm>.

Walsh A. (1990). *Statistics for the Social Sciences*. New York: Happer & Row Publishers.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διδασκαλία και εργαστήρια.

Μέθοδοι αξιολόγησης: τελικό διαγώνισμα.

I. ΚΑΤΣΙΛΛΗΣ

ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ Η/Υ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί:

- A. Όταν τους δίνεται μια ερευνητική ερώτηση, να παρουσιάζουν γραπτώς μια ερευνητική πρόταση για έρευνα επισκόπησης ακολουθώντας μια βασική δομή με κατάλληλη δομή και περιεχόμενο.
- B. Να επισημαίνουν γραπτά ή προφορικά τα προτερήματα και τις αδυναμίες ενός ερωτηματολογίου ή μιας δομημένης συνέντευξης.
- Γ. Με δεδομένα κάποια συμπληρωμένα ερωτηματολόγια να μπορούν να εισάγουν τα δεδομένα σε αρχείο SPSS και να κάνουν τις βασικές τροποποιήσεις για τη δημιουργία εύχρηστου αρχείου δεδομένων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στο μάθημα αυτό κάθε φοιτητής αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκπονήσει μία ερευνητική εργασία. Η διδασκαλία βασίζεται στα βήματα και στην πρόοδο των εργασιών αυτών (Anchored Instruction). Σ' αυτή τη βάση θα παρουσιαστούν οι παρακάτω ενότητες:

1. Η δομή της ερευνητικής μελέτης (Διατύπωση του Προβλήματος, Σκοπός και Σπουδαιότητα της Μελέτης, Ανασκόπηση της σχετικής Βιβλιογραφίας, Εξειδίκευση των ερευνητικών ερωτημάτων/ υποθέσεων, Μεθοδολογία).
2. Έρευνες επισκόπησης, Ερωτηματολόγιο, Συνέντευξη (είδη, προτερήματα και μειονεκτήματα).
3. Κατασκευή ερωτηματολογίου (δομή, τύποι ερωτήσεων, γλώσσα κτλ.).

4. Συλλογή και εισαγωγή δεδομένων σε αρχείο SPSS.
5. Έλεγχος της εγκυρότητας των δεδομένων, ανακωδικοποίηση μεταβλητών, κατασκευή νέων μεταβλητών με το SPSS.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Κατσίλλης Ι. Μ. (2000). *Οι μικροϋπολογιστές στις Κοινωνικές Επιστήμες: εμπειρική επιστημονική έρευνα και στατιστικές αναλύσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κατσίλλης, Ι. Μ. (2001). «Έρευνα Και Ποιότητα Εκπαίδευσης». Στο: Βρατσάλης Κ. (επιμ.), *Το μέλλον των Παιδαγωγικών Τμημάτων*, Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Παπαγεωργίου Γ. (επιμ.) (1998). *Σύγχρονες μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*, Αθήνα: Gutenberg.
- Bailey, K. D. (1994). *Methods of Social Research* (fourth edition). New York: The Free Press.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Anchored Instruction.
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** ερευνητική εργασία.

Ε. ΚΟΛΕΖΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ:

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με (υποχρεωτικό) εργαστήριο.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης αντίληψης για το τι είναι τα Μαθηματικά ως επιστήμη, τι είναι τα σχολικά Μαθηματικά, και το πώς μαθαίνει κάποιος Μαθηματικά. Η βαθιά γνώση των προηγούμενων ζητημάτων θα επιτρέψει μια κριτική και δημιουργική προσέγγιση του πυρήνα του μαθήματος, που αφορά το πώς διδάσκουμε Μαθηματικά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις στα Μαθηματικά.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Κάθε τρίωρο μάθημα περιλαμβάνει μια δίωρη διάλεξη σχετικά με τα ζητήματα που αναφέρονται παρακάτω (σε παρένθεση αναγράφεται ο αριθμός των απαιτούμενων δώρων) και ένα Εργαστήριο μιας ώρας. Τα θέματα που θα αναλύονται στα Εργαστήρια έχουν ως στόχο την εμβάθυνση στα θεωρητικά ζητήματα, μέσα από την προσωπική και συλλογική διερεύνηση.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ. Με περισσότερες από δυο απουσίες δεν επιτρέπεται η πρόσβαση στις γραπτές εξετάσεις.

Οι Θεματικές Ενότητες που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι:

- Στόχοι της διδασκαλίας των Μαθηματικών (1)
- Βασικές θεωρίες διδασκαλίας και μάθησης των Μαθηματικών (1)
- Διερευνητική μάθηση και διδασκαλία: Ο ρόλος του προβλήματος (1)
- Διεπιστημονικότητα στη διδασκαλία των Μαθηματικών: Η μέθοδος πρότζεκτ (3)
- Οι Ερωτήσεις στο μάθημα των Μαθηματικών: Είδη και στόχος των ερωτήσεων(1)
- Γνώσεις που απαιτούνται από έναν δάσκαλο που διδάσκει Μαθηματικά: Γνώση περιεχομένου – Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου (2)
- Σχεδιασμός του μαθήματος των Μαθηματικών: Διατύπωση στόχων, επιλογή και αξιολόγηση δραστηριοτήτων (2)
- Η Αξιολόγηση της διδασκαλίας και της μάθησης στο μάθημα των Μαθηματικών (1)

- Διαφοροποιημένη διδασκαλία των Μαθηματικών (1)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Κολέζα Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των Μαθηματικών*. Εκδ. Τόπος.
 Streefland L. (επιμ.) (2000). *Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Εκδ. Leader Books.
 Van-Hiele P.M. (2011). *Δομή και διορατικότητα: μια θεωρία για τη μαθηματική εκπαίδευση*. Εκδ. Leader Books.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές με κατάλληλες ερωτήσεις θα παρακινούνται να συμμετέχουν στη συζήτηση στο μάθημα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται

- 1) μέσω των τελικών γραπτών εξετάσεων (60% της βαθμολογίας)
- 2) μέσω μιας εργασίας, η οποία θα αφορά το σχεδιασμό ενός διεπιστημονικού πρότζεκτ (40% της βαθμολογίας) και το θέμα της οποίας πρέπει να δηλωθεί ΤΟ ΑΡΓΟΤΕΡΟ μέχρι το τέλος Νοέμβρη. Στην εργασία μπορούν να συμμετέχουν ΤΟ ΠΟΛΥ μέχρι δυο άτομα. Η εργασία για να ληφθεί υπόψη πρέπει να παραδοθεί σε ηλεκτρονική μορφή το αργότερο μια εβδομάδα πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου.

Ε. ΚΟΛΕΖΑ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας των Μαθηματικών έχει ως πρωταρχικό στόχο –διατηρώντας την ποιότητα του μαθηματικού περιεχομένου (mathematical integrity)-την κατανόηση όχι μόνον αυτού του περιεχομένου, αλλά και γενικότερα την εξοικείωση των φοιτητών με τρόπους σκέψης που αναδείχθηκαν αποτελεσματικοί μέσα από την έρευνα, και στην ιστορική εξέλιξη των Μαθηματικών.

Η βαθιά γνώση των θεωριών και των πρακτικών σχεδιασμού της διδασκαλίας

-Επιτρέπει να θέτουμε προτεραιότητες και να εστιάζουμε στα σημαντικά.

-Επιτρέπει τεκμηριωμένες λήψεις αποφάσεων.

-Διασφαλίζει την καλή διαχείριση του χρόνου.

-Συμβάλλει στην πρόβλεψη παρανοήσεων και δυσκολιών και στην έγκαιρη προετοιμασία για την αντιμετώπισή τους.

-Ενισχύει την αυτοεκτίμηση -μέσω της ασφάλειας που παρέχει-, ιδιαίτερα στους νέους εκπαιδευτικούς.

-Διασφαλίζει μια εκ των προτέρων αξιολόγηση των δραστηριοτήτων -που θα χρησιμοποιηθούν- και κατά συνέπεια μια βέλτιστη «τοποθέτησή τους» στη διδακτική διαδικασία.

-Δίνει ευκαιρία για αναστοχασμό και επανατροφοδότηση και αποτελεί μέσο επικοινωνίας με άλλους εκπαιδευτικούς- ιδιαίτερα στη διαδικτυακή του μορφή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: θεωρητικά ζητήματα Διδακτικής των Μαθηματικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι Θεματικές Ενότητες που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι:

- Βασικές αρχές σχεδιασμού της διδασκαλίας των Μαθηματικών (1)
- Σχολιασμός και σύγκριση σχεδιαστικών μοντέλων (1)

- Διαμεσολάβηση των εργαλείων (χειραπτικών και τεχνολογικών) στο σχεδιασμό της διδασκαλίας (2)
- Σχεδιασμός σε διαδικτυακό περιβάλλον (1)
- Διεπιστημονικός σχεδιασμός-η μέθοδος project (2)
- Κατασκευή και αξιολόγηση διερευνητικών δραστηριοτήτων (2)
- Διαχείριση της (πολυπολιτισμικής) τάξης των Μαθηματικών – Θεωρίες και πρακτικές εφαρμογές (1)
- Μορφές παρατήρησης της διδασκαλίας των Μαθηματικών (1)
- Σχεδιασμός της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών – Κοινότητες Πρακτικής (2)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Κολέζα Ε. (2000). *Γνωσιολογική και Διδακτική Προσέγγιση των Στοιχειωδών Μαθηματικών Έννοιών*. Εκδόσεις Leader Books.

Streeland L. (επιμ.). (2000). *Ρεαλιστικά Μαθηματικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Εκδόσεις Leader Books.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Συνδυασμός διαλέξεων, συζητήσεων και προσωπικών αναστοχασμών. Οι φοιτητές με κατάλληλες ερωτήσεις θα παρακινούνται να συμμετέχουν στη συζήτηση στην τάξη.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται μέσω εργασιών κατά τη διάρκεια όλου του εξαμήνου (40% της βαθμολογίας) και μέσω μιας τελικής εργασίας σχεδιασμού μιας μαθηματικής ενότητας (60% της βαθμολογίας).

Ε. ΚΟΛΕΖΑ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό και πρακτικό.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές γεωμετρικές γνώσεις και ικανότητα αντίληψης του χώρου μέσα από τη μελέτη έργων Τέχνης. Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, τα Μαθηματικά και η Τέχνη συναντώνται στην αυλή της Γεωμετρίας: Οι γραμμές, τα γεωμετρικά σχήματα και οι γεωμετρικές συνθέσεις, τα γεωμετρικά μοτίβα, η συμμετρία, η στροφή, η κλίμακα, και η προοπτική, είναι οι δομικοί λίθοι συγχρόνως της Γεωμετρίας και της Τέχνης. Η ικανότητα αντίληψης του χώρου –ο «χωρικός γραμματισμός»– είναι από τις πλέον βασικές ικανότητες που αναπτύσσονται σταδιακά από τα πρώτα χρόνια της ζωής του ανθρώπου.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις στα Μαθηματικά

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι Θεματικές Ενότητες που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι:

1. Διαχρονική σύνδεση Γεωμετρίας και Τέχνης (1)
2. Σημείο, γραμμή, επίπεδο και χώρος: η ματιά της Τέχνης (1)
3. Χρυσή τομή, χρυσό τρίγωνο, χρυσό ορθογώνιο, χρυσή σπείρα (2)
4. Μετασχηματισμοί στο επίπεδο: στροφές και συμμετρίες (1)
5. Πλακοστρώσεις (1)
6. Προοπτική (1)
7. Γεωμετρία Fractal: η έννοια της διάστασης (1)

8. Η Γεωμετρία στη λαϊκή τέχνη και παράδοση (γεφύρια, εκκλησίες, καμπαναριά, υφαντά...) (2)
9. Η σύνδεση Γεωμετρίας και Τέχνης ως πηγή δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία των Μαθηματικών (3)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: σημειώσεις και σχετικά άρθρα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Οι προηγούμενες θεματικές ενότητες θα αναπτυχθούν με αφορμή έργα τέχνης (πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, αρχιτεκτονικά μνημεία κτλ.), αλλά και δράσεις της καθημερινής ζωής όπου τα Μαθηματικά –και ιδιαίτερα η Γεωμετρία– βρίσκουν άμεση εφαρμογή.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται

- 3) μέσω μιας τελικής προφορικής εξέτασης (30% της βαθμολογίας)
- 4) μέσω επιμέρους εργασιών που θα αναφέρονται σε μια ή περισσότερες από τις θεματικές ενότητες του μαθήματος (70% της βαθμολογίας).

X. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση και κριτική ανάλυση των κυριότερων θεωρητικών αναζητήσεων αλλά και των θεμάτων που εντάσσονται στο πεδίο του «Σχεδιασμού Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων».
- Εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθοδολογίες και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των θεμάτων, ζητημάτων και προβλημάτων στο πεδίο του «Σχεδιασμού Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων».

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου στο οποίο στηρίζεται ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός κι η υποστήριξή του με ερευνητικά δεδομένα από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.
- Παρουσίαση και κριτική ανάλυση των βασικών αρχών του εκπαιδευτικού σχεδιασμού με βάση τη βέλτιστη κατανομή των σπάνιων διαθέσιμων πόρων και την επιλογή της βέλτιστης λύσης από τις διάφορες εναλλακτικές, με βάση κυρίως τα κριτήρια της κοινωνικής δικαιοσύνης, ισότητας ευκαιριών, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας κ.ά.).
- Καλλιέργεια ικανοτήτων/δεξιοτήτων των φοιτητών στην εφαρμογή των τεχνικών και των μεθόδων που υιοθετούνται σχετίζονται με την κοινωνική ζήτηση για εκπαίδευση, την ανάλυση της διάρθρωσης της απασχόλησης, την οικονομική αποδοτικότητα της εκπαίδευσης, την πρόβλεψη αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό, τις διεθνείς συγκρίσεις, καθώς και με τους μηχανισμούς επιλογής, προσανατολισμού και «σχεδιασμού» των ροών του μαθητικού δυναμικού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάλυσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

- Τα κυριότερα θέματα «Σχεδιασμού Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων» στη σύγχρονη βιβλιογραφία: υιοθέτηση της οικονομικής ανάπτυξης, προετοιμασία

για την απασχόληση, μείωση της φτώχειας και της ανεργίας, περιφερειακή ανάπτυξη, δυσλειτουργία της αγοράς εργασίας, ανεργία των πτυχιούχων, τεχνολογική πρόοδος και οι επιπτώσεις της στην απασχόληση και τα τυπικά προσόντα, η μετανάστευση και οι επιπτώσεις από την ανάπτυξη του «άτυπου» τομέα της οικονομίας κ.ά.

- Οι τρόποι με τους οποίους η εφαρμογή ενός ορθολογικού και ποιοτικού εκπαιδευτικού σχεδιασμού είναι δυνατόν να συμβάλει στην αποτελεσματική ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, στη δικαιότερη ανακατανομή του εισοδήματος και στην οικονομική βελτίωση και ανάπτυξη των ατόμων και των κοινωνιών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. και Λαμπρόπουλος Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Ψαχαρόπουλος Γ. (1999). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντος.
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων σχετικών με το πεδίο, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) πιστωτικές μονάδες:

- α. (2) για παρακολούθηση μαθήματος,
- β. (3) για τη βιβλιογραφική προετοιμασία.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα, με σχετικές προαιρετικές εργασίες

Έτος σπουδών: Δ΄

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση, κριτική ανάλυση και κατανόηση της σχέσης οικονομίας και εκπαίδευσης στην εποχή μας, όπου κυριαρχούν έντονοι κοινωνικοί και οικονομικοί προβληματισμοί.
- Ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων σε ζητήματα συσχέτισης οικονομίας και εκπαίδευσης για το άτομο και την κοινωνία.
- Ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου και μελέτη σχετικών ερευνών από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης του πεδίου των Οικονομικών της Εκπαίδευσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής.
- καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας κατανόησης και ανάλυσης όρων και εννοιών που αξιοποιούνται στο πεδίο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάλυσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Αποσαφήνιση σχετικών με το επιστημονικό πεδίο όρων και εννοιών όπως αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, κόστος και χρηματοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επένδυση στον άυλο (ανθρώπινο) παράγοντα της οικονομίας ή στο ανθρώπινο κεφάλαιο.
- Παρουσίαση και ανάλυση των βασικών θεωρητικών αναζητήσεων για τη σχέση οικονομίας και εκπαίδευσης, όπως η θεωρία ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Παρουσίαση και ανάλυση των τρόπων με τους οποίους η συσχέτιση της εκπαίδευσης με την οικονομία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, στην οικονομική ανάπτυξη καθώς και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. και Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Ψαχαρόπουλος, Γ. (1999). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντος.
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων σχετικών με το πεδίο, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) πιστωτικές μονάδες:

- α. (2) για παρακολούθηση μαθήματος,
- β. (3) για τη βιβλιογραφική προετοιμασία.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού χαρακτήρα.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

- Συστηματική παρουσίαση, κριτική ανάλυση και κατανόηση της σχέσης του χώρου της εργασίας και της εκπαίδευσης στην εποχή μας, όπου κυριαρχούν έντονοι κοινωνικοί και οικονομικοί προβληματισμοί. Ειδικότερα καλύπτονται οι ενότητες: Μορφολογικά στοιχεία των αγορών εργασίας. Πληθυσμιακές εξελίξεις και αγορά εργασίας. Μορφολογία και διαχρονικές εξελίξεις της απασχόλησης και της ανεργίας στην Ελλάδα. Συστήματα αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα. Διαρθρωτικές παρεμβάσεις για τη σύνδεση εκπαίδευσης-κατάρτισης-απασχόλησης-παραγωγής. Διαδικασίες επιλογής επαγγέλματος. Εκπαίδευση και κοινωνική κινητικότητα. Εκπαίδευση και διανομή εισοδήματος από απασχόληση. Εκπαίδευση, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός. Μεθοδολογία προσδιορισμού αναγκών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Ευαισθητοποίηση των φοιτητών-μελλοντικών δασκάλων σε ζητήματα συσχέτισης εργασίας, επιχειρηματικότητας και εκπαίδευσης για το άτομο και την κοινωνία.

- Ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου και μελέτη σχετικών ερευνών από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας εντοπισμού πιθανών συνδέσεων μεταξύ στοιχείων της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης του πεδίου των Οικονομικών της Εργασίας και της Εκπαίδευσης και της εφαρμογής τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής.
- Καλλιέργεια της ικανότητας/δεξιότητας κατανόησης και ανάλυσης όρων και εννοιών που αξιοποιούνται στο πεδίο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές αρχές κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ανάλυσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Αποσαφήνιση σχετικών με το επιστημονικό πεδίο όρων και εννοιών όπως αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, κόστος και χρηματοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επένδυση στον άυλο (ανθρώπινο) παράγοντα της οικονομίας ή στο ανθρώπινο κεφάλαιο, αγορά εργασίας, επάγγελμα, απασχόληση, επιχειρηματικότητα.
- Παρουσίαση και ανάλυση των βασικών θεωρητικών αναζητήσεων για τη σχέση της αγοράς εργασίας και οικονομίας και εκπαίδευσης, όπως η θεωρία ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Παρουσίαση και ανάλυση των τρόπων με τους οποίους η συσχέτιση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, στην οικονομική ανάπτυξη καθώς και στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. και Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). *Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα στην εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα.

Ψαχαρόπουλος, Γ. (1999). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις του διδάσκοντος.
- Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα (σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο) με βάση την επεξεργασία κειμένων σχετικών με το πεδίο, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται και επιλέγονται κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- Διαμορφωτική αξιολόγηση της δημιουργικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτικές μονάδες (ECTS): το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) πιστωτικές μονάδες:

- (2) για παρακολούθηση μαθήματος,
- (3) για τη βιβλιογραφική προετοιμασία.

Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Ο σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών με την έννοια των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, καθώς και με τις εκπαιδευτικές προεκτάσεις τους.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Ο Χάρτης των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (1948).
 - 1.1. Η εξέλιξη του Χάρτη κατά τα τελευταία πενήντα έτη.
 - 1.2. Η λειτουργικότητα του Χάρτη.
 - 1.3. Η οικουμενική ισχύς του Χάρτη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.
2. Η παιδεία ως ανθρώπινο δικαίωμα και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην παιδεία.
3. Τα Δικαιώματα του παιδιού.
4. Η Παιδαγωγική των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.
5. Η Παιδαγωγική της Ειρήνης.
6. Η διδακτική των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.
7. Τα θέματα για την Ειρήνη ως διαθεματικές δραστηριότητες στο Αναλυτικό Πρόγραμμα.
8. Η εκπαίδευση του προσωπικού για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την Ειρήνη

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Lenhart, V. (2006). *Παιδαγωγική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων*, Αθήνα, Δαρδανός.
- Μπάλιας, Στ. (2004) *Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην εποχή της Δημοκρατίας*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση.
- Μπάλιας Στ. (2011). *Τα δικαιώματα του παιδιού*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση.
- Πανταζής, Β., Παπαγεωργίου, Ε. (2012), *Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα: Θεωρία – Έρευνα*, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διαλέξεις, έρευνα πηγών.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις.

Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους φοιτητές της έννοιας της μειονότητας, η πληροφόρησή τους σχετικά με τα δικαιώματα των μειονοτήτων, η γνωριμία με τις αναγνωρισμένες μειονότητες στην Ελλάδα, καθώς και η προσέγγιση της διεθνούς και ελληνικής εμπειρίας σχετικά με τη μειονοτική εκπαίδευση.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώσεις πάνω στο αντικείμενο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Η έννοια της μειονότητας
2. Ελληνικό και Διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία των μειονοτήτων
3. Μειονοτικές ομάδες του ελληνικού χώρου
4. Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης.
5. Οι τσιγγάνοι.
6. Άλλες γλωσσικές και εθνοτικές μειονότητες

7. Ανθρώπινα Δικαιώματα και Εκπαίδευση
8. Διγλωσσία Δίγλωσση εκπαίδευση.
9. Μειονοτική εκπαίδευση
10. Η παιδαγωγική της ένταξης
11. Διδακτική Προσέγγιση της πολυπολιτισμικής τάξης.
12. Ομαδοσυνεργατικά μοντέλα - Μέθοδος Project.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Καρακατσάνη Δ. (2004). *Εκπαίδευση και πολιτική διαπαιδαγώγηση*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Νικολάου, Γ. (2010). *Εκπαίδευση & Ταυτότητα στη Διασπορά*, Αθήνα, Πεδίο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διάλεξη, προβολές, εκπαιδευτικές επισκέψεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις και απαλλακτικές εργασίες.

Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ: ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού αλλά και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα προσφέρει την επιστημονική γνώση που είναι απαραίτητη για να ανταποκριθεί κανείς επαρκώς στις απαιτήσεις της σύγχρονης πολυπολιτισμικής πραγματικότητας. Στοχεύει στην κατανόηση και αξιοποίηση της πολυπλοκότητας των κοινωνιών, όπως αυτές έχουν προκύψει μέσα από την ιστορική τους διαδρομή, αλλά και πιο πρόσφατα, μέσα από τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης. Επίσης, εστιάζει στην αποφυγή μηχανισμών αποκλεισμού ατόμων με διαφορετικό κοινωνικοπολιτισμικό υπόβαθρο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Το νέο περιβάλλον – Κοινωνικοί μετασχηματισμοί
2. Θεωρίες τις ετερότητας. Η έννοια τις «ταυτότητας» και τις «διαφοράς».
3. Εθνοτικές – μειονοτικές ομάδες στην Ελλάδα.
4. Η διαχείριση της ετερότητας
5. Διαπολιτισμική επικοινωνία.
6. Διγλωσσία και δίγλωσση εκπαίδευση.
7. Βία – σχολικός εκφοβισμός και εθνοπολιτισμική ετερότητα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Banks J., (2000). *Cultural Diversity and Education*, Allyn and Bacon, Boston

Coelho, E., E. Τρέσσου, & Σ. Μητακίδου, επιμ., (2007). *Διδασκαλία και μάθηση στα πολυπολιτισμικά σχολεία*. Επίκεντρο: Αθήνα.

Cummins, J., (2002). *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση*. Αθήνα: Gutenberg

Δαμανάκης Μιχάλης, (επιμέλεια), (1997). *Η εκπαίδευση των παλιννοστώντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα*. Gutenberg: Αθήνα.

Gundara, J. (2012), *Διαπολιτισμική Ευρώπη*, Αθήνα, Πεδίο.

Modgil Sohan (κ.α.), (1997). *Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση. Προβληματισμοί – Προοπτικές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Νικολάου Γιώργος, (2005). *Διαπολιτισμική Διδακτική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Νικολάου, Γ. (2011), *Ένταξη & εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο*, Αθήνα, Πεδίο.

Παπαδημητρίου Ζ. (2000). *Ο ευρωπαϊκός Ρατσισμός*. Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα

Φραγκουδάκη Ά. – Δραγώνα Θ. (επιμ.), (1997). «Τι είν' η πατρίδα μας;» - Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση. Αλεξάνδρεια: Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις, ανάλυση κινηματογραφικών ταινιών. Τα μαθήματα είναι διαθέσιμα και σε βιντεοδιαλέξεις στον σύνδεσμο: <http://delos.uoi.gr/opendelos/search?st=9d9115c>.

Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτές εξετάσεις.

Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού, με λίγα στοιχεία θεωρίας.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την πραγματικότητα της πολυπολιτισμικής σχολικής τάξης, καθώς και με τις διδακτικές μεθόδους και τεχνικές που ενδείκνυνται στο πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώσεις διαπολιτισμικής-πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης και διδακτικής μεθοδολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Γενικό προφίλ των μεταναστών μαθητών (Συναισθηματικό-ψυχολογικό, κοινωνικό)
2. Προβλήματα των αλλόγλωσσων μαθητών στο σχολείο.
3. Το παιδαγωγικό κλίμα της πολυπολιτισμικής τάξης.
4. Διερεύνηση των προβλημάτων της πολυπολιτισμικής τάξης
5. κατά ηλικία και επίπεδο.
6. Σκοποί και στόχοι της διαπολιτισμικής διδακτικής.
7. Η διδασκαλία με διαπολιτισμικούς προσανατολισμούς.
8. Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.
9. Η μέθοδος Project.
10. Η αλληλοδιδασκτική μέθοδος.
11. Η εξατομικευμένη διδασκαλία .
12. Η εργασία στο ολιγοθέσιο σχολείο.
13. Οι οργανωμένες ομαδικές δραστηριότητες.
14. Καινοτομικές δράσεις στο πολυπολιτισμικό σχολείο.
15. Η χρήση των νέων τεχνολογιών.
16. Το θεατρικό παιχνίδι.
17. Συμβουλευτική και συνεργασία με την οικογένεια των μαθητών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Νικολάου, Γ. (2011). *Διαπολιτισμική Διδακτική. Το νέο περιβάλλον – Βασικές αρχές*, Αθήνα, Πεδίο.

Tiedt P.L., Tiedt I.M., (2006). *Πολυπολιτισμική διδασκαλία*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Για το θεωρητικό μέρος προβλέπονται διαλέξεις. Για το πρακτικό μέρος προβλέπονται μικροδιδασκαλίες, προβολές δειγματικών διδασκαλιών και εργαστηριακή εργασία, με προετοιμασία σχεδίων μαθημάτων και σχεδίων εργασίας (project).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εκπόνηση εργασίας, με πρακτικές εφαρμογές σχεδίων μαθημάτων και project.

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ **ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Η αφομοίωση από τους φοιτητές της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας και η εξοικείωσή τους με τα εννοιολογικά δεδομένα της νεοελληνικής φιλολογίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Στοιχεία της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία: ορισμός βάσης του χώρου και εξέταση ζητημάτων ορολογίας και μεθόδου. Παρουσίαση της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας: (α) Προσδιορισμός των αρχών και των χωροχρονικών πλαισίων της νεοελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής, και συνοπτική παρακολούθηση των κύριων σταθμών της, από τις πρώτες της αρχές έως τον 18^ο αιώνα. (β) Αναλυτική, οργανωμένη κατά γραμματολογικές ενότητες, εξέταση των κύριων κεφαλαίων της νεοελληνικής λογοτεχνίας του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα, από την Επτανησιακή Σχολή έως τη μεταπολεμική γενιά, με έμφαση στη σύνδεση της νεοελληνικής γραμματειακής παράδοσης με την αντίστοιχή της ευρωπαϊκή, καθώς και με τη γενική ιστορία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Beaton R., *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία. Ποίηση και πεζογραφία, 1821-1992*, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1996.

Δημαράς Κ. Θ., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Γνώση, Αθήνα 2000.

Μιράσγεζη Μ., *Νεοελληνική λογοτεχνία*, τ. Α΄-Β΄, 1978 και 1982.

Πολίτης Λ., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2009.

Vitti M., *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2009.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σειρά εισηγήσεων.

Μέθοδος αξιολόγησης: γραπτή εξέταση.

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ **ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ**

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα ερμηνείας και διδασκαλίας έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας και έννοιες βάσης της νεοελληνικής φιλολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να προτείνει μια δέσμη αρχών για τη συστηματική μελέτη και διδασκαλία έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται οι επιμέρους ορίζουσες της ερμηνευτικής εργασίας και προτείνεται μια, αξιοποιήσιμη στη διδακτική πράξη, μέθοδος ανάλυσης, βάσει της οποίας και μελετάται ένα, ειδικά επιλεγμένο, σώμα κειμένων, αντλημένων από το εξής σύνολο: η ποίηση του Διονύσιου Σολωμού και του Ανδρέα Κάλβου, η Νέα Αθηναϊκή Σχολή στην ποίηση και την πεζογραφία, Κ. Π. Καβάφης, Νίκος Καζαντζάκης, η ποίηση του Κ. Γ. Καρυωτάκη και η γενιά του 1920, η γενιά του 1930 στην ποίηση και την πεζογραφία (κ.ά.).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αποστολίδου Β. / Χοντολίδου Ε., *Λογοτεχνία και εκπαίδευση*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 1999.
Καλογήρου Τζ. / Λαλαγιάννη Β., *Η λογοτεχνία στο σχολείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 2005.
Νιφτανίδου Χ. Μ., *Η διδασκαλία της λογοτεχνίας. Ιστορική και συγχρονική προοπτική*, εκδ. Περί Τεχνών, Πάτρα 2008.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σειρά εισηγήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση· δυνατότητα εκπόνησης μη απαλλακτικής εργασίας.

Θ. ΝΙΦΤΑΝΙΔΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητών με ιστορικά και εννοιολογικά δεδομένα της σύγχρονης θεωρίας της λογοτεχνίας.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Έννοιες βάσης της επιστήμης της νεοελληνικής φιλολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγική εξέταση των κύριων κεφαλαίων της θεωρίας της λογοτεχνίας: ορισμός βάσης του χώρου και των κύριων εννοιών του, παρουσίαση των κύριων Σχολών και τάσεων της θεωρητικής σκέψης των δύο προηγούμενων αιώνων (ερμηνευτική, ρωσικός φορμαλισμός, Μιχαήλ Μπαχτίν, αγγλοσαξονική Νέα Κριτική, γαλλικός δομισμός κ. ά.), αναφορά στην πραγματεία του Αριστοτέλη *Περί Ποιητικής* και στον νεοελληνικό περί λογοτεχνίας στοχασμό. Προσέγγιση ορισμένων ειδικότερων ζητημάτων, όπως: (α) η διαπλοκή της σύγχρονης θεωρητικής σκέψης με επιστημονικούς τομείς όπως η γλωσσολογία, η φιλοσοφία, η ψυχανάλυση (κ. ά), και η σχέση της με τα πεδία της λογοτεχνικής κριτικής και της συγκριτικής γραμματολογίας· (β) η δυνατότητα της αξιοποίησης των εργαλείων της θεωρίας της λογοτεχνίας στη διδακτική πράξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Comragnon, *Ο δαίμων της θεωρίας. Λογοτεχνία και κοινή λογική*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2003.

Culler J., *Λογοτεχνική θεωρία. Μια συνοπτική εισαγωγή*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2000.

Ηγκλετον Τ., *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας*, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 2008.

Selden R. (επιμ.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών – Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 2004.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σειρά εισηγήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση· δυνατότητα εκπόνησης μη απαλλακτικής εργασίας.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ Η/Υ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 4^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: (α) εξοικείωση των φοιτητών με τον τρόπο λειτουργίας των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, οι οποίες είναι στενά δεμένες με τη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία, (β) ανάδειξη των αναγκών ή των αιτιών που οδήγησαν στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις (γ) εστίαση στις σύγχρονες τάσεις της τεχνολογίας στον χώρο των υπολογιστών και των δικτύων. Η γνώση των θεμάτων που πραγματεύεται το συγκεκριμένο μάθημα θα δώσει στον εν δυνάμει εκπαιδευτικό τη δυνατότητα να δημιουργήσει μια σφαιρική εικόνα για τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις με χώρο αναφοράς και την εκπαίδευση. Θα του δώσει, επίσης, τη δυνατότητα να εξοικειωθεί με την «τεχνολογική» ορολογία, να συζητά, να αναλύει και να αιτιολογεί συναφή θέματα, βελτιώνοντας έτσι το επίπεδο του τεχνολογικού του αλφαριθμητισμού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1. *Δομή και Λειτουργία του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή*

- ο Ο ψηφιακός ηλεκτρονικός υπολογιστής
- ο Δομή και λειτουργία του σύγχρονου υπολογιστή, κύρια και περιφερειακή μνήμη, λανθάνουσα μνήμη, αρχιτεκτονική υπολογιστών, κυκλώματα χρονισμού, μητρική πλακέτα και θυγατρικές πλακέτες
- ο Περιφερειακές μονάδες και βασικά χαρακτηριστικά τους
- ο Το πρόγραμμα, οι γλώσσες προγραμματισμού και ο προγραμματιστής
- ο Κατηγοριοποίηση ηλεκτρονικών υπολογιστών

Ενότητα 2. *Υπολογιστικά συστήματα και Τεχνολογίες έως το 1938*

- ο Οι πρώτες συσκευές υπολογισμών
- ο Η ανάπτυξη των πρώτων συστημάτων για υπολογισμούς
- ο Η λογική άλγεβρα του Μπουλ, οι πύλες και η ηλεκτρονική λυχνία
- ο Ο Άλαν Τιούριγκ, ο Κλωντ Σάννον και πληροφορία

Ενότητα 3. *Υπολογιστικά συστήματα και τεχνολογίες της περιόδου 1939-1973*

- ο Η ίδρυση των μεγάλων εταιρειών
- ο Η ανάπτυξη της θεωρητικής υποδομής κατασκευής υπολογιστών.
- ο Το τρανζίστορ και οι τεχνολογικές εξελίξεις
- ο Η ανάπτυξη του λογισμικού και ο προγραμματισμός
- ο Οι μικροεπεξεργαστές
- ο Σημαντικά συστήματα της περιόδου – Ο Φον Νόμαν
- ο Οι επιδράσεις στην εκπαίδευση και στην ψυχαγωγία
- ο Η τεχνητή νοημοσύνη και η ασαφής λογική
- ο Η ανάπτυξη των δικτύων

Ενότητα 4. *Υπολογιστικά συστήματα και τεχνολογίες της περιόδου 1974-1994*

- ο Η Microsoft και η Apple
- ο Οι εξελίξεις στα αποθηκευτικά μέσα και οι κάρτες ήχου
- ο Η εικονική πραγματικότητα
- ο Οι εξελίξεις στις γλώσσες προγραμματισμού και στα λειτουργικά συστήματα
- ο Οι εξελίξεις στους μικροεπεξεργαστές και στους επεξεργαστές
- ο Οι μικροϋπολογιστές και οι εξελίξεις στους ισχυρούς υπολογιστές
- ο Οι επιδράσεις στην εκπαίδευση, στην ψυχαγωγία και στη λογοτεχνία
- ο Οι εξελίξεις στα δίκτυα και η γέννηση του Διαδικτύου
- ο Εναλλακτικές προσεγγίσεις κατασκευής υπολογιστών

Ενότητα 5. *Υπολογιστικά συστήματα και τεχνολογίες της περιόδου 1995 έως σήμερα*

- ο Οι επεξεργαστές πολλαπλών πυρήνων και οι σημαντικότερες τεχνολογικές εξελίξεις

- Οι εξελίξεις στις γλώσσες προγραμματισμού, στα λειτουργικά συστήματα, στους μικροεπεξεργαστές, στους επεξεργαστές, στους μικροϋπολογιστές και στους ισχυρούς υπολογιστές
- Εναλλακτικές προσεγγίσεις στην κατασκευή υπολογιστών
- Οι επιδράσεις στην εκπαίδευση και στην ψυχαγωγία
- Ρομποτική και Τεχνητή Νοημοσύνη
- Οι εξελίξεις στα δίκτυα – οι χάκερς – το κακόβουλο λογισμικό

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία

Brookshear, G. (2005). *Η επιστήμη των υπολογιστών*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Forouzan, B. (2003). *Εισαγωγή στην Επιστήμη των Η/Υ*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2013). *Εισαγωγή στην Επιστήμη των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών*, Αθήνα: Ίων.

Τσακνάκης, Ι. και Φλώρος, Α. (2007). *Εισαγωγή στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διαδραστικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, επίδειξη υλικού υπολογιστών και περιφερειακών μονάδων, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Το μάθημα αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις με απάντηση περιορισμένης έκτασης.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Η/Υ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Μεταξύ των στόχων του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται: (α) η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης αντίληψης των φοιτητών για το τι είναι και πώς λειτουργούν γενικά τα δίκτυα, (β) η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του διαδικτύου, (γ) η επισήμανση των θετικών και των αρνητικών επιπτώσεων που επέφερε η εξάπλωση των υπολογιστών στην κοινωνική πραγματικότητα (δ) η πληροφόρηση για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν σήμερα οι χρήστες του διαδικτύου και (ε) η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων για τη διοίκηση μιας σχολικής μονάδας με τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1: *Δίκτυα Υπολογιστών*

- Δίκτυα, τύποι, τοπολογίες, μετωπικοί επεξεργαστές, δίκτυα και καταναμημένα συστήματα
- Αγωγοί σύνδεσης, τρόποι μετάδοσης του σήματος, συσκευές μετάδοσης, αρχιτεκτονική Ethernet, αρχιτεκτονική με κουπόνι δακτυλίου
- Το δικτυακό λειτουργικό σύστημα, τα πρωτόκολλα επικοινωνίας, οι δείκτες αποτελεσματικότητας

Ενότητα 2: *Το Διαδίκτυο*

- Δημιουργία, εξέλιξη, έκταση, διοίκηση και δομή
- Τρόποι σύνδεσης στο Διαδίκτυο, ασύρματη και ενσύρματη σύνδεση, τεχνολογία ADSL

- Ο Παγκόσμιος Ιστός, βασικά χαρακτηριστικά, ονοματολογία, πρωτόκολλα, μηχανές αναζήτησης
- Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, βασικά χαρακτηριστικά, δομή μηνύματος, ονοματολογία, πρωτόκολλα, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- Οι Γλώσσες Προγραμματισμού στο Internet. Επικοινωνία μέσω του Internet και ασφάλεια δεδομένων
- Η προστασία του χρήστη, το ηλεκτρονικό έγκλημα, οι ιοί, το ηλεκτρονικό εμπόριο, η τηλε-εργασία, η τηλε-εκπαίδευση, η τηλεδιάσκεψη

Ενότητα 3: *Επιδράσεις από τη διάδοση των Υπολογιστών*

- Τα ρομπότ, η ρομποτική, τα Lego Mindstorms και η εκπαιδευτική ρομποτική.
- Κοινωνικές και εργασιακές επιπτώσεις, οι επιδράσεις των υπολογιστών στη σύγχρονη κοινωνία
- Ψυχαγωγία και υπολογιστές, ηλεκτρονικά παιχνίδια, εικονική πραγματικότητα
- Το άγχος-φόβος για τους υπολογιστές, ο εθισμός και οι σωματικές παθήσεις από τη χρήση των υπολογιστών
- Κανόνες για την καλή υγεία του υπολογιστή

Ενότητα 4: *Microsoft Windows – Microsoft Office*

- Εισαγωγή στα Windows
- Εισαγωγή σε Microsoft Office, Internet Explorer, Outlook Express, Paint

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ciccarelli, P. και Faulkner, C. (2004). *Δίκτυα Υπολογιστών*, Αθήνα: Γκιούρδας.

Johnson S. (2013). *Οδηγός του Ελληνικού Office 2013* (μτφ. Αγ. Μήλιος), Αθήνα: Γκιούρδας.

Kurose, J.F. και Ross, K.W. (2003). *Δικτύωση Υπολογιστών*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Odom, W. (2006). *Δίκτυα Υπολογιστών – Το πρώτο βήμα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2010). *Οδηγός γρήγορης εκμάθησης Microsoft Windows και Microsoft Office*. Πανεπιστημιακές Σημειώσεις. Πάτρα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών.

Παναγιωτακόπουλος, Χ. (2013). *Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών: μια συνολική θεώρηση*. Αθήνα: Ίων.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διαδραστικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, επίδειξη υλικού υπολογιστών και περιφερειακών μονάδων, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικές εργαστηριακές ασκήσεις, κατά τις οποίες απαιτείται η φυσική παρουσία των φοιτητών στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας σε καθορισμένες ημερομηνίες και ώρες. *Η ολοκλήρωση των εργαστηριακών ασκήσεων είναι προαπαιτούμενη για την τελική εξέταση του μαθήματος.* Η τελική εξέταση γίνεται με γραπτές εξετάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις με απάντηση περιορισμένης έκτασης.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ**

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Μεταξύ των στόχων του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται: (α) η ανάδειξη των διαφόρων κατηγοριών του εκπαιδευτικού λογισμικού και τα ισχυρά-ασθενή σημεία κάθε κατηγορίας, (β) η κατανόηση για το πώς το εκπαιδευτικό λογισμικό συνδέεται με τις διάφορες θεωρίες μάθησης και (γ) η απόκτηση δεξιοτήτων

στον χώρο της παραγωγής, και κυρίως της (προβλεπτικής) αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού. Η απόκτηση δεξιοτήτων στην αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη, αφού ο σύγχρονος εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζει, και μάλιστα σε περιορισμένο χρονικό διάστημα, για την καταλληλότητα μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής η οποία μπορεί να περιέλθει στα χέρια του με οιονδήποτε τρόπο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Τα μαθήματα «Εισαγωγή στην Επιστήμη των Η/Υ» και «Εργαστήριο Η/Υ».

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1: Το Εκπαιδευτικό λογισμικό

- Το εκπαιδευτικό λογισμικό στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην εκπαίδευση και τα είδη του εκπαιδευτικού λογισμικού
- Τα πολυμέσα, το υπερκείμενο, τα υπερμέσα και τα εκπαιδευτικά συστήματα εικονικής πραγματικότητας
- *Διαδίκτυο και επικοινωνίες*
- *Εργαλεία ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού και εμπλεκόμενες τεχνολογίες*
- *Logo, Micro WorldsPro, Lego NXT*
- *Η παραγωγή του εκπαιδευτικού λογισμικού*
- *Η επιλογή του εκπαιδευτικού λογισμικού από τον χρήστη*
- *Οι θεωρίες μάθησης και η επίδρασή τους στην ανάπτυξη και χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού*

Ενότητα 2: Το θεωρητικό υπόβαθρο στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού

- *Το πρόβλημα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού λογισμικού*
- *Τύποι και κατηγορίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού λογισμικού*
- *Τα κυριότερα μέσα συλλογής δεδομένων για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού*
- *Μεθοδολογικό πλαίσιο της αξιολόγησης*
- *Η αξιολόγηση στα σημαντικά σημεία της ανάπτυξης του εκπαιδευτικού λογισμικού*

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ακουμιανάκης, Δ. (2006). *Διεπαφή χρήστη – υπολογιστή: μια σύγχρονη προσέγγιση*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Κόμης, Β. (2005). *Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Λαζαρίνης, Φ. (2008). *Τεχνολογίες πολυμέσων: θεωρία, υλικό, λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Μικρόπουλος, Τ. (2003). *Εκπαιδευτικό Λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Παναγιωτακόπουλος, Χ., Πιερρακέας, Χ. και Πιντέλας Π. (2003). *Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ράπτης, Α. και Ράπτη, Α. (2004). *Μάθηση και διδασκαλία στην κοινωνία της πληροφορίας: μια συνολική προσέγγιση*, τόμ. 1-2, Αθήνα.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εργαστηριακή παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού, διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες. Το μεγαλύτερο μέρος του μαθήματος διεξάγεται στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας. Κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων προβλέπεται η παρουσίαση διαφόρων τύπων και κατηγοριών εκπαιδευτικού λογισμικού, ανάλυση του περιεχομένου τους, συζήτηση για τα βασικά

χαρακτηριστικά τους, περιγραφή των στοιχείων που ενσωματώνουν, ανάλυση του τρόπου με τον οποίο έχουν κατασκευαστεί να λειτουργούν και αναζήτηση των μαθησιακά – τεχνολογικά ισχυρών και ασθενών σημείων τους.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Το μάθημα αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοικτές ερωτήσεις με απάντηση περιορισμένης έκτασης.

X. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ **ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Μεταξύ των στόχων του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται: (α) η μελέτη και η οριοθέτηση των δυνατοτήτων που έχει στην πράξη ο εκπαιδευτικός με τη χρήση του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και του εκπαιδευτικού λογισμικού, (β) η απόκτηση μιας ολοκληρωμένης αντίληψης για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει το λογισμικό ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και (γ) η απόκτηση δεξιοτήτων για το πώς μπορεί σήμερα ο εκπαιδευτικός να χρησιμοποιήσει τις τεχνολογίες, και ιδιαίτερα αυτές του διαδικτύου, προκειμένου να διευρύνει το μάθημά του και να του προσδώσει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που θα βοηθήσουν τον μαθητή να οικοδομήσει τη γνώση του.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Τα μαθήματα «Εισαγωγή στην Επιστήμη των Η/Υ» και «Εργαστήριο Η/Υ».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα συγκροτείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Ενότητα 1: *Ο Υπολογιστής στην Εκπαίδευση – Εισαγωγικά στοιχεία*

- Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαιδευτική διαδικασία – προϋποθέσεις εισαγωγής και ένταξης
- Ο ρόλος και η θέση του υπολογιστή στην εκπαίδευση, το παιδί και ο υπολογιστής, ο διδάσκων και ο υπολογιστής
- Σύνδεση των θεωριών μάθησης με το σύγχρονο εκπαιδευτικό λογισμικό
- Στοιχεία διδακτικής της πληροφορικής
- Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο

Ενότητα 2: *Γνωστικά - μαθησιακά εργαλεία*

- Τεχνολογικές προσεγγίσεις γνωστικών εργαλείων
- Εργαλεία δυναμικής μοντελοποίησης
- Εργαλεία κατασκευής της γνώσης
- Ερμηνευτικά εργαλεία
- Εργαλεία επικοινωνίας
- Εργαλεία σημασιολογικής οργάνωσης – χαρτογράφηση
- Οι εκπαιδευτικοί σχολιάζουν και υλοποιούν γνωστικά εργαλεία

Ενότητα 3: *Κατασκευάζοντας μαθησιακό υλικό*

- Σχεδίαση μαθησιακών δραστηριοτήτων
- Σχεδίαση μαθησιακού υλικού
- Τρόποι αναζήτησης και ανεύρεση μαθησιακών πηγών, σύνδεσή τους με το μαθησιακό υλικό
- Μεθοδολογία συγγραφής και παρουσίασης μέσα από ένα επιστημονικό πλαίσιο
- Πρακτική εργαστηριακή χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού σε σχέση με τη διδασκαλία και τη μάθηση

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία

- Βοσνιαδού, Σ. (2006). *Παιδιά, σχολεία και υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Βοσνιαδού, Σ. (2006). *Σχεδιάζοντας περιβάλλοντα μάθησης υποστηριζόμενα από τις σύγχρονες τεχνολογίες*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Μικρόπουλος, Τ. και Μπέλλου, Ι. (2010). *Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μικρόπουλος, Τ. (2006). *Ο Η/Υ ως γνωστικό εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Roblyer, M. D. (2008). *Εκπαιδευτική τεχνολογία και διδασκαλία*. Αθήνα: Ίων.

Επιλεγμένα άρθρα περιοδικών.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις με διαφάνειες PowerPoint, φωτογραφικές διαφάνειες, συζήτηση, εργασίες σε ομάδες. Το μάθημα είναι εργαστηριακό, διεξάγεται στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και η φυσική παρουσία των φοιτητών σ' αυτό είναι υποχρεωτική σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Λόγω του τρόπου διεξαγωγής του μαθήματος και του περιορισμένου χώρου του Εργαστηρίου τηρείται σειρά προτεραιότητας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται με απαλλακτική γραπτή εργασία, η οποία συγγράφεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου κάτω από τη συνεχή επίβλεψη του διδάσκοντος και την επίλυση αποριών.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα «Κοινωνική ψυχολογία: Το άτομο ως μέλος ομάδας» αναλύει σε θεωρητική και εμπειρική βάση τη σκέψη, τη συναισθηματική κατάσταση και τη συμπεριφορά του ατόμου σε συνάρτηση με τη φυσική ή νοητή παρουσία των άλλων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Θεματολογία από τα μαθήματα: Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία, Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι: Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη, Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ: Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και έρευνες που επικεντρώνονται στην κοινωνική δράση του ατόμου. Με βάση τη θεώρηση της κοινωνικής νόησης αναλύεται ο τρόπος συναγωγής συμπερασμάτων και καθορισμού της συμπεριφοράς του ατόμου. Αυτό αφορά τόσο στην τυπική συμπεριφορά όσο και στην μη λειτουργική και αποτελεσματική συμπεριφορά του ατόμου στις κοινωνικές ομάδες δράσης του εντός ενός ευρύτερου πολιτισμικού πλαισίου. Τα θέματα που θα αναλυθούν διεξοδικά αφορούν στο αντικείμενο και στις μεθόδους έρευνας της Κοινωνικής Ψυχολογίας όσο αφορά στην αντίληψη για τα πρόσωπα, στην απόδοση αιτιών συμπεριφοράς, στις στάσεις και την αλλαγή των στάσεων, στην έννοια του εαυτού, στην επικοινωνία κατά την κοινωνική αλληλεπίδραση, στη δομή της ομάδας, στην κοινωνική επιρροή, στη συνεργασία και στον ανταγωνισμό, στην επιθετικότητα, στη φιλοκοινωνική συμπεριφορά, στις δι-ομαδικές σχέσεις.

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία:

- Hewstone, M. και Stroebe, W. (2007). *Κοινωνική Ψυχολογία*. (επιμ. Γ. Γαλάνης). Αθήνα: Παπαζήσης.

Hogg, M. και Vaughan, G. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία* (επιμ. Αλ. Χαντζή). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Κοκκινάκη, Φ. (2004). *Κοινωνική Ψυχολογία. Εισαγωγή στη μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς*. Αθήνα: Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους μετά από επιλογή των φοιτητών στην αρχή του εξαμήνου:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η ύλη θα περιλαμβάνει όσα θέματα έχουν καλυφθεί στις εβδομαδιαίες συναντήσεις με τους φοιτητές έως το τέλος του εξαμήνου. Οι ερωτήσεις θα αφορούν την κατανόηση των εννοιών που έχουν εξεταστεί θεωρητικά και εμπειρικά καθώς και την ικανότητα εφαρμογής τους σε βιωματικές καταστάσεις ή
2. Συμμετοχή σε εκπόνηση ερευνητικής εργασίας και γραπτή εξέταση (όπως περιγράφηκε πιο πάνω) στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι: (α) να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τις διαφορετικές πολιτισμικές οπτικές ως προς τα ψυχολογικά φαινόμενα και συμπεριφορές, (β) να καταρτιστούν ώστε να κατανοούν το περιεχόμενο εμπειρικών διαπολιτισμικών συγκρίσεων και να εντοπίζουν τη χρηστική ή όχι αξία τους για την επαγγελματική ζωή του δασκάλου.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Θεματολογία από τα μαθήματα: Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία, Αναπτυξιακή Ψυχολογία I: Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη, Αναπτυξιακή Ψυχολογία II: Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Κοινωνική Ψυχολογία: Το άτομο ως μέλος ομάδας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η σημασία των διαπολιτισμικών προσεγγίσεων στην ψυχολογία έχει αυξηθεί σημαντικά. Σήμερα αναγνωρίζεται ότι έγκυρη ψυχολογία είναι αυτή η οποία αντλεί τα δεδομένα της από το μέγιστο δυνατό εύρος πηγών και στη συνέχεια προχωρεί σε μια αντίστοιχα ευρεία κοινοποίηση των συμπερασμάτων της, με σεβασμό στις πολιτισμικές κληρονομίες του παγκόσμιου ακροατηρίου. Εξετάζονται όλα τα κύρια θέματα του κλάδου της κοινωνικής ψυχολογίας υπό το διαπολιτισμικό πρίσμα: η μεθοδολογία της διαπολιτισμικής έρευνας, η έννοια του πολιτισμού, οι οικουμενικές διαστάσεις στην ανθρώπινη συμπεριφορά, ο εαυτός και η κοινωνική γνώση, η επικοινωνία και οι διαπροσωπικές σχέσεις, τα χαρακτηριστικά της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης, οι συνέπειες της διαπολιτισμικής επαφής. Παρουσιάζονται οι διαφορετικές προσεγγίσεις, απόψεις και οπτικές που αφορούν τις διαπολιτισμικές διαδρομές μεταξύ μετανάστευσης και παλιννόστησης. Τα δημογραφικά, ιστορικά και κοινωνιολογικά στοιχεία, η υποδοχή, αναγνώριση και υποστήριξη από το κράτος, η ταυτότητα του μετανάστη/παλιννοστούντα και η επαναδόμησή της, η ψυχική του υγεία και οι σχετικοί "μύθοι" καθώς και η

ψυχοκοινωνική προσαρμογή των παιδιών του στο σχολείο και η ψυχική ανθεκτικότητα που απαιτεί η διεργασία της ένταξής του, είναι μερικές από τις επιμέρους πτυχές που αναλύονται με λεπτομερή και εμπεριστατωμένο τρόπο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Παπαστυλιανού, Α. (2005). *Διαπολιτισμικές διαδρομές: παλιννόστηση και ψυχοκοινωνική προσαρμογή*. Αθήνα: Gutenberg.

Smith, P. B. και Bond, M. H. (2005). *Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία* (επιμ. Αντ. Παπαστυλιανού). Αθήνα: Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ανοιχτά βιβλία ή
2. συμμετοχή σε εκπόνηση ερευνητικής εργασίας και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού.
3. απαλλακτική εργασία με εβδομαδιαίες δραστηριότητες που βασίζονται στο κομμάτι της ύλης που πραγματεύεται η εβδομαδιαία συνάντηση με τους φοιτητές. Περιορισμένος αριθμός.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΙΣ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα «Αποτελεσματική επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις» στοχεύει να εξοικειώσει τους φοιτητές με την εφαρμογή ειδικών θεμάτων της Κοινωνικής Ψυχολογίας στις διαπροσωπικές σχέσεις ανάλογα με τα ηλικιακά στάδια της ζωής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Θεματολογία από τα μαθήματα: Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία, Αναπτυξιακή Ψυχολογία I: Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη, Αναπτυξιακή Ψυχολογία II: Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Κοινωνική Ψυχολογία: Το άτομο ως μέλος ομάδας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μέσω της μελέτης περιπτώσεων και παραδειγμάτων με οπτικοακουστικό υλικό, αναλύονται θεωρητικές προσεγγίσεις και δίνεται μια άλλη οπτική στο σχετίζεσθαι με τους άλλους ανθρώπους. Ειδικότερα, μελετώνται οι αλληλεπιδράσεις σε δίκτυα σχέσεων, η κοινωνική συμμετοχή, οι αρχές της συναλλαγής, η ισχύς/σύγκρουση/ασάφεια στις σχέσεις. Έμφαση δίνεται στη διερεύνηση των αλληλεπιδράσεων στους διαφορετικούς τύπους σχέσεων. Αναλύεται η γλώσσα ως κοινωνικό πλαίσιο της αλληλεπίδρασης αλλά και οι άγραφοι κανόνες και ρόλοι, ο έλεγχος στην αλληλεπίδραση μέσω λεκτικής και μη λεκτικής συμπεριφοράς. Ερωτήματα στα οποία επιχειρείται να δοθεί απάντηση μέσω των κοινωνικο-ψυχολογικών ερευνών της ευρωπαϊκής και της βορειοαμερικανικής έρευνας είναι: Πώς δημιουργούνται οι σχέσεις μεταξύ των προσώπων; Ποια είναι τα πρότυπα ενεργειών συμπεριφοράς και πεποιθήσεων; Αλλάζουν και πώς οι σχέσεις; Πώς προσδιορίζονται οι σχέσεις όπως η φιλία μέσω των ρόλων; Πώς ορίζονται οι κοινωνικοί ρόλοι και πώς μεταβάλλονται στα διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα και στάδια ζωής;

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Miell, D. και Dallos, R. (2011). *Διαπροσωπικές σχέσεις: μια συνεχής κοινωνική αλληλεπίδραση* (επιμ. Αικ. Γκαρή), Αθήνα: Gutenberg.

Wetherell, M. (2005). *Ταυτότητες, ομάδες και κοινωνικά ζητήματα* (μτφ. Ν. Μποζατζής), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή
2. Απαλλακτική εργασία που βασίζεται στην εφαρμογή των θεωρητικών προσεγγίσεων της αλληλεπίδρασης οι οποίες παρουσιάζονται στις εβδομαδιαίες συναντήσεις. Απαραίτητη η χρήση οπτικοακουστικού υλικού και παρουσίαση σε ακροατήριο. Περιορισμένος αριθμός.

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ: ΑΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα «Σκέψη και συναίσθημα: Άξονες της συμπεριφοράς» στοχεύει να εμβαθύνει στη σύγχρονη θεώρηση των συναισθημάτων που υποστηρίζει ότι βασίζονται σε βιολογικές διεργασίες επεξεργασμένες από τον πολιτισμό και αποτελούν το βασικό άξονα της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Θεματολογία από τα μαθήματα: Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία, Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι: Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη, Αναπτυξιακή Ψυχολογία ΙΙ: Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη, Γνωστική Ανάλυση της Μάθησης στην Εκπαίδευση, Κοινωνική Ψυχολογία: Το άτομο ως μέλος ομάδας.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα «Σκέψη και συναίσθημα: Άξονες της συμπεριφοράς» αναλύει τη σύγχρονη θεώρηση του συναισθήματος και επικεντρώνεται στις αναπάντεχες συνδέσεις των ανακαλύψεων της Βιολογίας, των νευροεπιστημών και της ψυχολογίας με τις καθημερινές συμπεριφορές και εμπειρίες που καθορίζουν τη ζωή και τις σχέσεις των ατόμων. Θα συζητηθεί η επίδραση των καθημερινών επαφών και συναντήσεων του ατόμου στη διαμόρφωση του εγκεφάλου αλλά και η επιλογή και διαχείριση –γνωστική και συναισθηματική– των καθημερινών αυτών επαφών και αλληλεπιδράσεων από τον εγκέφαλο που είναι ίδιος ως ένα βαθμό αλλά και πολύ διαφορετικός από άτομο σε άτομο. Η «κοινωνική πλευρά» του εγκεφάλου εντοπίζεται καθώς εναρμονίζει διαρκώς το άτομο με το περιβάλλον του αλλά και επηρεάζεται από την εσωτερική κατάσταση των ατόμων με τα οποία υπάρχει επαφή και αλληλεπίδραση. Όλα τα βιολογικά συστήματα ρυθμίζουν τη δραστηριότητά τους ανταποκρινόμενα στα σήματα που δέχονται. Θα εξεταστεί το ερώτημα ποια είναι αυτά τα σήματα, αν αποτελούν υποχρεωτική επιλογή από το άτομο ή όχι και αν υπάρχουν κάποιοι κανόνες επιλογής τους. Η γνωστική θεώρηση αποτελεί τη βάση της θεώρησης του αντικειμένου του μαθήματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Niedental, P., Krauth-Gruber, S. and Ric, F. (2011). *Ψυχολογία του συναισθήματος*. (επιμ. Κ. Καφέτσιος), Αθήνα: Μοτίβο.

Oatley, K. και Jenkins J. M. (2004). *Συγκίνηση: Ερμηνείες και κατανόηση*. (επιμ. Μπ. Ντάβου), Αθήνα: Παπαζήσης.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Παρακολούθηση και ερμηνεία οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με το αντικείμενο του μαθήματος, διάλογος, διάλεξη, ασκήσεις.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών:

1. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ανοιχτά βιβλία ή
2. συμμετοχή σε εκπόνηση ερευνητικής εργασίας και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία θα λειτουργεί προσθετικά στον βαθμό του γραπτού ή
3. Απαλλακτική εργασία με εβδομαδιαίες δραστηριότητες οι οποίες βασίζονται στο κομμάτι της ύλης που πραγματεύεται η εβδομαδιαία συνάντηση με τους φοιτητές. Περιορισμένος αριθμός.

I.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΘΕΩΡΙΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να εξετάσουν οι φοιτητές τις θεωρίες και τα πρακτικά στοιχεία που συνδιαπλέκονται στη διαδικασία κατασκευής και υλοποίησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων (μακρο-επίπεδο), στα κουρίκουλα και στην καθημερινή διδασκαλία (μεσο- και μικρο-επίπεδο).

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γενικές γνώσεις των φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών και ψυχολογικών διαστάσεων της εκπαίδευσης και γενικότερα της παιδαγωγικής επιστήμης.

Περιεχόμενο του μαθήματος. Το μάθημα περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με της διαδικασίας κατασκευής, υλοποίησης και αξιολόγησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων, όπως:

- έννοια και είδη του αναλυτικού προγράμματος
- προσανατολισμοί και θεωρίες αναλυτικού προγράμματος
- μοντέλα σχεδιασμού
- περιεχόμενα, λειτουργία και αξιολόγηση αναλυτικών προγραμμάτων
- τα προβλήματα της στοχοθεσίας, της επιλογής περιεχομένου, της επιλογής και εξειδίκευσης των διαδικασιών μάθησης, της επιλογής κατάλληλων ρυθμών μετάβασης, της επιλογής μεθόδων αξιολόγησης
- διδακτικά και γνωστικά μοντέλα και προσεγγίσεις.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Κουτσελίνη, Μ. (1997). «Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Η εγκυρότητά τους για Εκπαίδευση που Προσανατολίζεται στον 21^ο αιώνα». *Τα αναλυτικά Προγράμματα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου ΔΟΕ και ΠΟΕΔ, Ιωάννινα, 17-19 Απριλίου 1996.*

Νικολάου, Γ. (2011). *Διαπολιτισμική διδακτική*, εκδ. Πεδίο.

Τόμλινσον, Κ.Α. (Tomilson, CarolAnn) (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Εκδόσεις Γρηγόρης.

Φλουρής, Γ. (2005). *Αναλυτικά προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Φλουρής, Γ. (1995). «Αντιστοιχία Εκπαιδευτικών Σκοπών, Αναλυτικού Προγράμματος και Εκπαιδευτικών Μέσων: Μερικές Όψεις της Εκπαιδευτικής Αντιφατικότητας». Στο: Α. Καζαμίας και Μ. Κασσωτάκης (επιμ.), *Ελληνική Εκπαίδευση: Προοπτικές Ανασυγκρότησης και Εκσυγχρονισμού*. Αθήνα: Σείριος.

Χατζηγεωργίου, Γ. (2004). *Γνώθι το Curriculum* (2^η έκδ.). Αθήνα: Ατραπός.

Ξενόγλωσση

- Doll, R. (1996). *Curriculum improvement: Decision making and process*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Eisner, E. W. (1985). *Educational imagination: On the design and evaluation of school programs*. New York: Macmillan.
- Erickson, H.L. (1998). *Concept-Based Curriculum and Instruction: Teaching Beyond the Facts*. New York, NY: Corwin Press.
- Grundy, S. (1987) *Curriculum: Product or Praxis*, Lewes: Falmer.
- Ornstein, A. και Behar-Horenstein, L. (2002). *Contemporary issues in curriculum* (3rd ed.), Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Ornstein, A. και Hunkins, F. P. (2004). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues* (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Stenhouse, L. (1975). *An Introduction to Curriculum Research and Development*. London: Heineman.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World Press.
- Thornton, S. J. και Flinders, D. J. (eds.) (1997). *The Curriculum Studies Reader*, London: Routledge.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wragg, T. (1997). *The Cubic Curriculum*, London: Routledge.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: διαλέξεις, e-class, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία, εξετάσεις (γραπτές ή προφορικές) και φάκελοι εργασίας.

Για φοιτητές Erasmus το μάθημα προσφέρεται ως ανεξάρτητη επιβλεπόμενη εργασία.

I.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ/ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να αποκτήσουν οι φοιτητές εισαγωγικές γνώσεις στο πώς και σε ποια έκταση η γλώσσα, ο πολιτισμός / η κουλτούρα και η επικοινωνία σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία είναι έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους και πώς η κατανόηση αυτής της σχέσης μπορεί να επιδράσει στη διδασκαλία και στις κοινωνικές πρακτικές και διαδικασίες.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώσεις που αφορούν την γλώσσα, κοινωνιολογία, και ψυχολογία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εξετάζονται οι ορισμοί και οι θεωρίες γλώσσας, πολιτισμού/κουλτούρας και επικοινωνίας που διαπλέκονται μεταξύ τους και αλληλοεπηρεάζονται. Η γνώση των σχέσεων ανάμεσα τους και των συνθηκών που είναι απαραίτητες στην ανάπτυξη της επικοινωνίας και της συνεργασίας. Παρουσιάζονται:

- ορισμοί της γλώσσας, της κουλτούρας, της επικοινωνίας και η διερεύνηση της σχέσης αυτών των εννοιών
- η επίδραση της κουλτούρας στην επικοινωνία μέσα στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας
- η διαπροσωπική επικοινωνία ανάμεσα σε διαφορετικές κουλτούρες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσση

- Cuche, D. (2001). *Η έννοια της κουλτούρας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Egan-Robertson, A. και Bloome, D. (eds.) (2003). *Γλώσσα και πολιτισμός*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2001). *Γλώσσα και Κοινωνία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Παπδάκη-Μιχαηλίδη, Ε. (1998). *Η σιωπηλή γλώσσα των συναισθημάτων: η μη λεκτική επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Χριστίδης, Α.Φ. (1999) *Γλώσσα, πολιτική, πολιτισμός*. Αθήνα: Πόλις.
- Vygotsky, L. (1988), *Γλώσσα και σκέψη* (μτφ. Α. Ροδή), Αθήνα: Γνώση.

Ξενόγλωσση

- Council of Europe. (1996). «Language Learning and Teaching for European Citizenship», *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A common European Framework of reference*. Strasbourg.
- Dahl, S. (1998, 2000). *Communications and Culture Transformation Cultural Diversity, Globalization and Cultural Convergence*. London: ECE
<http://www.stephweb.com/capstone/capstone.shtml> (4/18/10).
- Hall, E.T. (1976). *The Silent Language*. New York: Anchor Books.
- Hall, E.T. (1990). *The Hidden Dimension*. New York: Anchor Books.
- Johnson, K. & Morrow, K. (eds.) (1981). *Communication in the classroom: Applications and Methods for a Communicative Approach*. Essex: Longman.
- Kress, G. (ed.) (1998). *Communication and Culture*. Victoria: Deakin University Press.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Διαλέξεις, e-class, εργαστήρια, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Εργασία, παρουσίαση με PowerPoint.
- Γλώσσα διδασκαλίας:** ελληνικά και αγγλικά (όταν εγγράφονται φοιτητές Erasmus).

Ι.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τύπος μαθήματος: σεμινάριο.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Η εξοικείωση και η εξειδίκευση των φοιτητών σε βασικές έννοιες που αφορούν στην ταυτότητα, την ετερότητα και τη δημοκρατία σε άμεση σύνδεση με τις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και την Κοινωνιολογία. Πιο συγκεκριμένα, στόχο αποτελεί η ευαισθητοποίηση των φοιτητών στις δομικές μεταλλαγές αλλά και στις υποκειμενικές δράσεις που οι πληθυσμιακές μετακινήσεις (μετανάστευση) ως πολιτισμικές διαφοροποιήσεις, επιφέρουν.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Γνώση των βασικών αρχών έρευνας και των κυριότερων θεωριών της Παιδαγωγικής και της Κοινωνιολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Οι ευρείες θεματικές ενότητες που προσεγγίζονται στο μάθημα είναι:

α. Αναφορά στις έννοιες Δημοκρατία, Ταυτότητα, Πολυπλιτισμικότητα, Εκπαιδευτική πρακτική στο επιστημονικό πεδίο της Παιδαγωγικής και της Κοινωνιολογίας.

β. Παρουσίαση και ανάλυση ειδικών θεμάτων με επίκεντρο την ανάλυση της εκπαιδευτικής σχέσης ως αποτέλεσμα δομικής παγίωσης και υποκειμενικής δράσης, από τη σχολική τάξη ως το πανεπιστήμιο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

- Αναστασιάδη Π., Θεοδωρίδη Α., & Καρακατσάνη, Π. (2007). Κοινωνία Ταυτότητας ή Ετερότητας; Η συνδρομή της αγωγής και της παιδείας. Πολιτότητα-Πολυπολιτισμός-Κοσμοπολιτισμός. Διεθνές Συνέδριο. Κύπρος, 2007.
- Arthur, J., Davies, I. and Hahn, C. (2008). *The SAGE Handbook of Education for Citizenship and Democracy*. London, UK: SAGE Publications. Ltd.
- Banks, J.A., McGee Banks, C.A., Cortes, C.E., et al (2005). *Democracy and Diversity Principles and concepts for education citizens in a global age*. Seattle, WA: Center for Multicultural Education, College of Education, University of Washington. <http://depts.washington.edu/centerme/DemDiv.pdf>
- Banks, J.A. (2008). "Diversity, Group Identity, and Citizenship Education in a Global Age". *Educational Researcher*, 37(3): 129-139. <http://edr.sagepub.com/content/37/3/129.full.pdf>
- Bron, J. & von Vliet, E. (2012). "Democracy, participation and identity". *Teaching Citizenship*. 34: 32-35. <http://downloads.slo.nl/Documenten/Democracy-participation-and-identity-a-curriculum-proposal-for-Dutch-education.pdf>
- Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, (2005). *Η Νέα Γενιά στην Ελλάδα σήμερα*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ και ALCO. www.neagenia.gr/appdata/documents/ερευνα/research_summary.doc
- Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ. (επιμ.) (1997). *Τι είναι η πατρίδα μας: Εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Levinson, B.A.U. (2005). "Citizenship, Identity, Democracy: Engaging the Political in the Anthropology of Education". *Anthropology & Education Quarterly*, 36(4): 329-340.
- McDonough, D & Feinberg, W. (2003). *Citizenship and Education in Liberal-Democratic Societies: Teaching for Cosmopolitan Values and Collective Identities*. London: Oxford University Press.
- Medel-Anonuevo, C. and Mitchell, G. (eds.) (2003). *Citizenship, Democracy and Lifelong Learning*. Hamburg, Germany: UNESCO Institute for Education. <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001294/129497e.pdf>
- Ruitenberg, C.W. (2015). The Practice of Equality – A Critical Understanding of Democratic Citizenship Education. *Democracy & Education*, 23(1): 1-9. <http://democracyeducationjournal.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1129&context=home>
- Spinthourakis, JA, Lalor, J. & Berg, W. (eds) (2012, e-book version 2013). *Cultural Diversity in the Classroom*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Spinthourakis, J.A. & Kamarianos, I. (2009). Special Issue: *From a National Identity to a European One*. *Social Science Tribune*. v 55. Athens: Papazisis. http://www.uth.gr/tovima/VIMA_55.pdf
- Starkey, H. (2002). *Democratic Citizenship, Languages, Diversity and Human Rights*. Strasbourg: Council of Europe. <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/StarkeyEN.pdf>
- Στρατουδάκη, Χ. (2005). Έθνος και Δημοκρατία: Όψεις της Εθνικής Ταυτότητας των εφήβων. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 116(A), 23-50.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Σεμιναριακή δομή
2. Ενεργός συμμετοχή των φοιτητών με εκπόνηση εργασιών σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο, με βάση την επεξεργασία κειμένων, τη διατύπωση ερωτημάτων και τη συζήτηση θεμάτων που προτείνονται οι κατά τη διάρκεια των διδακτικών συναντήσεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: αξιολόγηση εργασιών.

Γλώσσα διδασκαλίας: ελληνικά· αγγλικά, όταν εγγράφονται φοιτητές Erasmus.

I.-Α. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ/ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να αναπτύξουν οι φοιτητές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις-συμπεριφορές αναφορικά με την πολιτισμική ετερότητα και την επίδραση της στην εκπαίδευση αλλοδαπών και μεταναστών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: γνώσεις των φιλοσοφικών, κοινωνιολογικών και ψυχολογικών διαστάσεων της εκπαίδευσης και γενικότερα της παιδαγωγικής επιστήμης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μερικά από τα θέματα που περιλαμβάνονται στο μάθημα είναι:

- η ένταξη των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο
- η εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο
- οι σχέσεις σχολείου-οικογένειας των μεταναστών/αλλοδαπών
- η γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία στο σχολείο
- οι στάσεις εκπαιδευτικών απέναντι σε μαθητές με διαφοροποιημένες γλωσσικές και πολιτισμικές ομάδες
- οι εκπαιδευτικές και μεταναστευτικές πολιτικές και εκπαίδευση μεταναστών/αλλοδαπών.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Ασκούνη, Ν. (2001). «Εθνοκεντρισμός και πολυπολιτισμικότητα: η αναζήτηση ενός νέου προσανατολισμού της εκπαίδευσης». στο Θ. Δραγώνα (επιμ.), *Εκπαίδευση: πολιτισμικές διαφορές και κοινωνικές ανισότητες*, τόμ. Β΄, σ. 67-112. Πάτρα: ΑΕΠ.

Βρύζας, Κ. (1997). *Παγκόσμια επικοινωνία και πολιτιστικές ταυτότητες*. Αθήνα: Gutenberg.

Νικολάου, Γ. (2011). *Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο*, εκδ. Πεδίο.

Τρέσου-Μυλωνά, Ε. (1992). *Εκπαιδευτική πολιτική για πολιτισμικές μειονότητες: Η περίπτωση των Ρομά Δενδροποτάμου*, Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.

Τρουμπέτα, Σ. (2001). *Κατασκευάζοντας ταυτότητες για τους Μουσουλμάνους της Θράκης*. Αθήνα: Κριτική.

Ξενόγλωσση

Kymlicka, W. (1995). *Multicultural Citizenship*. Oxford, UK: The Clarendon Press.

Mazurek, K. Winzer, M. και C. Majorek (2000). *Education in a global society*. MS: Allyn and Bacon.

Silver, H., Strong, R., & M. Perini. (2000). *So each may learn: Integrating learning styles and multiple intelligences*. VA: ASCD.

Spinthourakis, JA και Karakatsani, D. (2012). The Multicultural Class and Educational Practices in the Greek School: The case of the 132nd Public Primary School of Grava. (37-52). In Spinthourakis, JA, Lator, J & Berg, W. *Cultural Diversity in the Classroom*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Spinthourakis, JA (2010). Preparing teachers for multiculturalism: Are we going beyond the surface? *Pedagogy in higher education*, 15(5), 27-44. <https://www1.esec.pt/pagina/opdes/wp-content/uploads/2009/07/n15v5.pdf>

Spinthourakis, JA, Aktan, E and Korhoren, R. (2010). Primary and early childhood teacher education and multicultural efficacy. In P. Cunningham (ed.), *Lifelong Learning and Active Citizenship*. London: CiCe, Institute for Educational Policy Research (IPSE), London Metropolitan University

Spinthourakis, JA, Stavlioti-Karatzia, E. και Roussakis, Y. (2009). Pre-service teacher intercultural sensitivity assessment as a basis to address multiculturalism. *Intercultural Education*. 20(3): 267-276.

Spinthourakis, JA (Summer 2009). Bringing together multicultural awareness and citizenship in post graduate teacher education. *Social Science Tribune (Special English Issue)*, 56:247-260.

Spinthourakis, JA (Summer 2009). Bringing together multicultural awareness and citizenship

in post graduate teacher education. *Social Science Tribune* (Special English Issue) 56:247-260.

Taylor, C. (1998). *Sources of the Self: The Making of the Modern Identity*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Taylor, L. & Whittaker, C. (2003). *Bridging multiple worlds: case studies of diverse educational communities*. MA: Allyn and Bacon.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία, παρουσίαση με PowerPoint, στοχαστικό ημερολόγιο και φάκελο εργασίας.

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά και αγγλικά (όταν εγγράφονται φοιτητές Erasmus).

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος:

α. εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες που αφορούν τις

Επιστήμες της Εκπαίδευσης γενικά και της Εκπαιδευτικής Πολιτικής, ειδικότερα,

β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών πάνω στην ύπαρξη πολιτικών που επηρεάζουν το εκπαιδευτικό γίνεσθαι

γ. επικέντρωση πάνω στις εφαρμογές των πολιτικών και των συνεπειών τους στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

α. Ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων των Επιστημών της Εκπαίδευσης

β. Αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων, όσο και των εφαρμογών τους στην πράξη.

γ. Θεμελίωση ικανότητας για περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων στον τομέα της Ελληνικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: α. Εκπαιδευτική Πολιτική. β. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στο μάθημα αυτό εξετάζονται κάθε φορά ιδιαίτερα θέματα που αφορούν την ελληνική εκπαιδευτική πολιτική σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Αναλύονται οι στόχοι και εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη τόσο σε επίπεδο νομοθεσίας όσο και σε επίπεδο πολιτικής. Στο μέτρο του δυνατού θα γίνεται προσπάθεια ενασχόλησης με τρέχοντα καίρια ζητήματα της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει εργαστηριακές ασκήσεις που αποτελούν το 1/3 του συνολικού αριθμού ωρών διδασκαλίας του.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Σταμέλος Γ. (2009). *Εκπαιδευτική Πολιτική*, εκδ. Διόνικος, Αθήνα.

Σταμέλος Γ., 1999, *Σύγχρονα θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής: το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Προσπάθεια ιχνηλασίας Β΄*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Σταμέλος Γ. (2002), *Προσπάθεια ιχνηλασίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος γ΄*, εκδ. Αρμός, Αθήνα.

Σημειώσεις στο e-class.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Τα μαθήματα είναι ένας συνδυασμός διαλέξεων, παρουσίασης εποπτικού υλικού, εργαστηριακών ασκήσεων και συζήτησης με τους φοιτητές.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

- α. Οι φοιτητές καλούνται να παρακολουθήσουν το μάθημα με συστηματικό τρόπο, να συμμετέχουν σε αυτό δημιουργικά και να είναι υπεύθυνοι και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.
- β. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με πέντε (5) ΔΜ. Αυτές κατανέμονται ως ακολούθως:

2 ΔΜ για την παρακολούθηση του μαθήματος

3 ΔΜ για τη βιβλιογραφική εντρύφηση και την προετοιμασία των εξετάσεων

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος:

- α. εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών με θέματα που άπτονται της ΕΕ και της πολιτικής της
- β. ευαισθητοποίηση των φοιτητών πάνω στην ύπαρξη ΕΕΠ και η ανάλυση των εφαρμογών της
- γ. επικέντρωση πάνω στις εφαρμογές ΕΕΠ στην ελληνική πραγματικότητα.
- δ. διασύνδεση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής εφαρμογής.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- α. ικανότητα για ανάκληση και επίδειξη βασικών εννοιολογικών γνώσεων που αφορούν την ΕΕΠ
- β. αρχική ικανότητα για κριτική προσέγγιση τόσο των θεωρητικών γνώσεων, όσο και των εφαρμογών τους στην πράξη
- γ. θεμελίωση ικανότητας για περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων στον τομέα της ΕΕΠ.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: α. Εκπαιδευτική Πολιτική. β. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο τη διερεύνηση και ανάλυση της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΕΕΠ) και των συνεπειών της στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα. Μετά από μια πρώτη ιστορική αποτύπωση, θα παρουσιαστεί μέσα από βασικά Κοινοτικά κείμενα η πορεία συγκρότησης της (ΕΕΠ) και ο τρόπος επηρεασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βασικά:

Σταμέλος Γ. και Βασιλόπουλος Α. 2013. *Πολιτικές διά βίου μάθησης στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης. Η ελληνική περίπτωση.* Αθήνα: Διόνικος.

Σταμέλος Γ. και Βασιλόπουλος Α., 2004, *Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική: συγκρότηση, θεματολογία, μεθοδολογία υλοποίησης, επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση,* εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Σημειώσεις στο e-class.

Συμπληρωματικά:

Μουαμελετζή, Ε. (1996), *Η επίδραση του Κοινοτικού Δικαίου στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα: ελεύθερη κυκλοφορία εκπαιδευτικών και σπουδαστών, αναγνώριση διπλωμάτων, ιδιωτικά πανεπιστήμια*, εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη.

Πρόκου Ε. (2009), *Εκπαίδευση ενηλίκων και διά βίου εκπαίδευση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα*, εκδ. Διόνικος, Αθήνα.

Τσαούσης Δ.Γ. (επιμ.), 1996, *Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις, παρουσίαση εποπτικού υλικού και συζήτησης με τους φοιτητές.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

α. Οι φοιτητές καλούνται να παρακολουθήσουν το μάθημα με συστηματικό τρόπο, να συμμετέχουν σε αυτό δημιουργικά και να είναι υπεύθυνοι και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.

β. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου.

Το μάθημα πιστώνεται με τρεις (5) ΔΜ. Αυτές κατανέμονται ως ακολούθως:

2 ΔΜ για την παρακολούθηση του μαθήματος

3 ΔΜ για τη βιβλιογραφική εντύφηση και την προετοιμασία των εξετάσεων.

Γ. ΣΤΑΜΕΛΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ: ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ, ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗ, ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει τα εφόδια εκείνα που θα τους καταστήσουν ικανούς να μπορούν να:

A. συγκεκριμενοποιούν τις ανάγκες τους και να μπορούν με δικά τους κριτήρια να επιλέγουν το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών που πραγματικά τους ενδιαφέρει.

B. απομονώνουν ένα θέμα έρευνας και να συγγράφουν μια ερευνητική πρόταση.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: μεθοδολογία έρευνας

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακού τύπου μάθημα

Περιεχόμενο του μαθήματος: Το μάθημα αυτό απευθύνεται σε φοιτητές που τελειώνουν τις προπτυχιακές σπουδές τους και ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Στόχος του μαθήματος είναι να μάθουν, αφενός, να αναζητούν το πρόγραμμα μεταπτυχιακό σπουδών που πραγματικά τους ενδιαφέρει, αφετέρου, να συγγράφουν την ερευνητική τους πρόταση. Το μάθημα αυτό πρέπει να γίνεται με μικρή ομάδα φοιτητών. Οι φοιτητές αυτοί πρέπει να ενδιαφέρονται πραγματικά για μεταπτυχιακές σπουδές και απαιτείται να έχουν μαζί τους στα μαθήματα τον προσωπικό τους υπολογιστή ή tablet.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βασικό:

Σταμέλος Γ. Αθ. Δακοπούλου. 2007. *Η διατριβή στις κοινωνικές επιστήμες: από το σχεδιασμό στην υλοποίηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Συμπληρωματικά:

Bell J. 1993. *Doing your research project. A guide for first-time researches in education and social sciences*. Buckingham, Philadelphia: Open University Press.

Eco, U. 1994. *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*. Αθήνα: Νήσος.

Howard K. J.A. Sharp J. A. 1994. *Η Επιστημονική μελέτη*. Αθήνα: Gutenberg,

Preece R. 1994. *Starting research. An introduction to academic research and dissertation writing*. London and New York: Continuum.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: σεμιναριακού τύπου μάθημα

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται, αφενός, με την παρουσία και συμμετοχή τους στο μάθημα, αφετέρου, με την κατάθεση στο τέλος του μαθήματος της ερευνητικής τους πρότασης.

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί να δώσει τη δυνατότητα στους φοιτητές να αποκτήσουν γνώσεις για τα θέματα που αναφέρονται στη *διεκπεραίωση της μάθησης* και στη διαδικασία *απόκτησης γνώσεων*. Επίσης, να εξοικειωθούν με σημαντικές εισαγωγικές έννοιες, όπως η *αντίληψη*, η *μνήμη*, η *γλώσσα* και η *σκέψη*.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: καμία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η μάθηση και απόκτηση των γνώσεων στην ελληνική εκπαίδευση. Γνωστική και συμπεριφοριστική προσέγγιση της μάθησης. Η γνωστική λειτουργία της αντίληψης των πληροφοριών. Μνημονική συγκράτηση των πληροφοριών (δομή, οργάνωση και λειτουργία της μνήμης). Εργαζόμενη μνήμη, βραχύχρονη μνήμη και μακρόχρονη μνήμη. Η μάθηση της γλώσσας. Η γνωστική λειτουργία της σκέψης. Σχέση γλώσσας και σκέψης. Συμπεράσματα και εφαρμογές της γνωστικής θεώρησης της μάθησης στα πλαίσια της σχολικής τάξης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Μεταγνωστικές Διεργασίες και Αυτορρύθμιση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Πόρποδας, Κ. (2011). *Μάθηση και Γνώση στην Εκπαίδευση*. Πάτρα: αυτοέκδοση.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από τη διδάσκουσα σε θεωρητικό επίπεδο με παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων για κάθε θέμα. Συζήτηση στην αίθουσα των υπό εξέταση ζητημάτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να κατακτήσουν οι φοιτητές τη μάθηση των βασικών λειτουργιών της ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής, με στόχο την αποτελεσματική διδασκαλία τους στα πλαίσια του δημοτικού σχολείου, με ιδιαίτερη έμφαση στις πρώτες τάξεις του. Η εμπάθυνση στις γνωστικές αυτές λειτουργίες είναι σημαντικό προαπαιτούμενο, ώστε ο σύγχρονος εκπαιδευτικός να έχει τη δυνατότητα αξιολόγησης και εκπαιδευτικής παρέμβασης όλων των μαθητών, ιδιαίτερα όμως εκείνων με ήπιες και σοβαρές δυσκολίες στην κατάκτηση των λειτουργιών αυτών, με τρόπο εξατομικευμένο ή στα πλαίσια της γενικής τάξης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: καμία.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Η σπουδαιότητα της ανάγνωσης και γραφής στην πρόοδο του ανθρώπου. Η έννοια του αλφαριθμητισμού. Η γνωστική ανάλυση της ανάγνωσης και γραφής. Η εξέλιξη της γραφής. Το ελληνικό ορθογραφικό σύστημα. Οι γνωστικοί και νευροψυχολογικοί παράγοντες που επηρεάζουν την κατάκτηση του αλφαριθμητισμού. Βραχύχρονη μνήμη και ανάγνωση. Η φωνολογική επίγνωση και ο ρόλος της στην κατάκτηση του αλφαριθμητισμού στην ελληνική γλώσσα. Οι μηχανισμοί της βασικής αναγνωστικής λειτουργίας στην ελληνική γλώσσα. Μοντέλα διδασκαλίας της ανάγνωσης και γραφής. Η διεκπεραίωση της γνωστικής λειτουργίας της ανάγνωσης κατά την ανάγνωση γραπτών κειμένων. Η γνωστική λειτουργία της κατανόησης των πληροφοριών κατά την ανάγνωση και η συγκράτησή τους. Εκπαιδευτικές προεκτάσεις και εφαρμογές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Πόρποδας, Κ. (2002). *Η ανάγνωση*. Πάτρα.

Smith F. (2006). *Κατανοώντας την ανάγνωση*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από τη διδάσκουσα σε θεωρητικό επίπεδο με παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων για κάθε θέμα. Συζήτηση στην αίθουσα των υπό εξέταση ζητημάτων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, προαιρετική εκπόνηση εργασίας (με θέματα από τις διαλέξεις του μαθήματος).

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΥΣΛΕΞΙΑ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού με θεωρητικό μέρος.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τα κυριότερα ζητήματα που διατρέχουν τη διαγνωστική αξιολόγηση και την εκπαιδευτική αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών και της αναπτυξιακής δυσλεξίας σήμερα. Επίσης, να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τεχνικές και στρατηγικές αντιμετώπισης των κυριότερων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες και αναπτυξιακή δυσλεξία στα πλαίσια της σχολικής τάξης (διαφοροποιημένη διδασκαλία/ομάδες συνεργασίας) και/ή σε εξατομικευμένο επίπεδο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: *Ψυχολογία της Ανάγνωσης και Γραφής*.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Εννοιολογικοί ορισμοί των Μαθησιακών Δυσκολιών και της Αναπτυξιακής Δυσλεξίας. Διαγνωστικά κριτήρια και ο ρόλος της Νοημοσύνης στη διαγνωστική διαδικασία. Κατάρτιση Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της φωνολογικής δεξιότητας/φωνολογικής επίγνωσης στον προφορικό λόγο. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της πρώτης ανάγνωσης και της ορθογραφημένης γραφής. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κατάκτηση της αναγνωστικής κατανόησης. Κατάρτιση εποπτικού υλικού για τις Μαθησιακές Δυσκολίες. Συμβουλευτική δασκάλου.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αϊδίνης, Α. (2012). *Γραμματισμός στην Πρώτη Σχολική Ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.

Φλωράτου, Μ. (1996). *Μαθησιακές Δυσκολίες και όχι τεμπελιά*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από τη Διδάσκουσα σε θεωρητικό επίπεδο με παρουσίαση ενδεικτικών εκπαιδευτικών εφαρμογών για κάθε θέμα.

Συζήτηση στην αίθουσα ατομικών περιπτώσεων μέσα από πρωτόκολλα μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες ή/και Δυσλεξία. Ατομικές ή ομαδικές εργασίες (υπό μορφή project), τακτική συνεργασία μεταξύ του φοιτητή ή ομάδας φοιτητών με τη διδάσκουσα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, υποχρεωτική εκπόνηση εργασίας (υπό μορφή project).

Σ. ΤΣΕΣΜΕΛΗ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού με ερευνητική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο, επιλογής.

Στόχοι του μαθήματος: Να εμβαθύνουν οι φοιτητές στη μελέτη των κυριότερων γνωστικών, μεταγλωσσικών και εκπαιδευτικών παραγόντων που επιδρούν στην κατάκτηση του αλφαριθμητισμού (ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής) από τους μαθητές τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης. Να εμβαθύνουν οι φοιτητές σε τεχνικές καταγραφής, αξιολόγησης και παρέμβασης για την αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών σε εξατομικευμένο επίπεδο και στη σχολική τάξη.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: *Ψυχολογία της Ανάγνωσης και Γραφής, Μαθησιακές Δυσκολίες και Δυσλεξία: Αξιολόγηση και Εκπαιδευτική παρέμβαση, Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία, Στατιστική.*

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι κύριοι γνωστικοί, μεταγλωσσικοί και εκπαιδευτικοί παράγοντες που επιδρούν στην κατάκτηση του αλφαριθμητισμού και των αποκλίσεων του. Τεχνικές καταγραφής, αξιολόγησης και παρέμβασης για την αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών σε εξατομικευμένο επίπεδο και στη σχολική τάξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Μουζάκη, Α. & Πρωτόπαπας, Α. (2010). *Ορθογραφία: Μάθηση και Διαταραχές*. Αθήνα: Gutenberg.

Θεοφιλίδης, Χ. (2005). *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας. Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισαγωγικές διαλέξεις, συμμετοχική και βιωματική μάθηση, παρουσιάσεις άρθρων/τελικών εργασιών στην τάξη, ατομικές ή ομαδικές εργασίες (υπό μορφή project), τακτική συνεργασία μεταξύ του φοιτητή ή ομάδας φοιτητών με τη Διδάσκουσα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρουσίαση ενός ερευνητικού άρθρου στη θεματική περιοχή των Μαθησιακών Δυσκολιών. Εκπόνηση ατομικής ή ομαδικής ερευνητικής εργασίας (μικρής κλίμακας) και παρουσίαση των τελικών αποτελεσμάτων της στην τάξη. Συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Α. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού με εργαστηριακή και πρακτική άσκηση.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Να αποκτήσουν οι φοιτητές γνώσεις και να αναπτύξουν δεξιότητες και στάσεις-συμπεριφορές, προκειμένου να διδάξουν αποτελεσματικά τη νεοελληνική γλώσσα σε μαθητές του δημοτικού σχολείου και να καλλιεργήσουν στους συγκεκριμένους μαθητές τις ποικίλες διαστάσεις του γραμματισμού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: θέματα γραμματικής και συντακτικού της νεοελληνικής γλώσσας, ψυχολογίας της ανάγνωσης και της γραφής, ψυχολογισσολογίας, θεωρίας αναλυτικών προγραμμάτων· θέματα της παιδαγωγικής επιστήμης και της γνωστικής και αναπτυξιακής ψυχολογίας.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- αρχές της σύγχρονης διδακτικής για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος
- μεθοδολογικές κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο και η εφαρμογή τους στα βιβλία για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας. Διδακτικές εφαρμογές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Αρχάκης, Α. (2005). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Baynham, M. (2002). *Πρακτικές γραμματισμού* (μτφ. Μ. Αραποπούλου, επιμ. Ε. Καραντζόλα), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γλωσσικός υπολογιστής, τόμ. 1 και 2. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (βλ. και Κέντρο ελληνικής γλώσσας: www.komvos.edu.gr).

Ιορδανίδου, Α. και Φτερνιάτη, Α. (2000). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*, Αθήνα: Πατάκης.

Κέντρο ελληνικής γλώσσας: www.komvos.edu.gr

Ματσαγγούρας, Η. (2004). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Σχολικός εγγραμματισμός*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Πολίτης, Π. (2001). «Γένη και είδη λόγου», στο: Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Λόγος και κείμενο. Δράση 1 του Ηλεκτρονικού Κόμβου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας* (ΥΠΕΠΘ), www.komvos.edu.gr. Θεσσαλονίκη.

Χαραλαμπόπουλος, Α. και Χατζησαββίδης, Σ. (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Χαραλαμπόπουλος, Α. και Κωστούλη, Τρ. (2000). *Διδασκαλία λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Γλωσσικές δραστηριότητες για το Δημοτικό Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Ξενόγλωσση

Brown, H. D. (2001). *Teaching by Principles. An Interactive Approach to Language Pedagogy*. London: Longman.

Cope, B. και Kalantzis, M. (1993). *The Powers of Literacy: A Genre Approach to Teaching Writing*. London: The Falmer Press.

Cope, B. και Kalantzis, M. (2000). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

Council of Europe. (1996). «Language Learning and Teaching for European Citizenship», *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A common European Framework of reference*, Strasbourg.

European Commission (1996). *Teaching and learning towards the learning society (White Paper)*. Luxembourg: European Commission Office of Official Publications.

Fairclough, N. (1992) (ed.). *Critical language awareness*. London: Longman.

Goatly, A. (2000). *Critical Reading and Writing: An Introductory Coursebook*. London & New York: Routledge.

Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.

Kalantzis, M. και Cope, B. (eds.) (2001). *Transformations in Language and Learning. Australia: Common Ground*.

Kalantzis, M., Cope, B. & the Learning by Design Project Group. (2005). *Learning by design*. Melbourne: Common Ground.

- McCarthy, M. και Carter, R. (1994). *Language as Discourse: Perspectives for Language Teaching*. London: Longman.
- New London Group (1996). A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures, *Harvard Educational Review* 66 (1), 60-92.
- Richards, J. & Renandya, W (ed.) (2002). *Methodology in Language Teaching. An Anthology of Current Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stern, H. H. (2001). *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford: O.U.P.
- Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:** Διαλέξεις, εργαστήρια, πρακτική άσκηση σε σχολεία, εργασίες ατομικές και δραστηριότητες ομάδων (workshops).
- Μέθοδοι αξιολόγησης:** Εργασία, εξετάσεις (γραπτές ή προφορικές) και φάκελοι εργασίας από τα εργαστήρια και την πρακτική άσκηση των φοιτητών στα σχολεία.

Α. ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο, υποχρεωτικό.

Στόχοι του μαθήματος: Η αναζήτηση εφαρμογών των βασικών αρχών της σύγχρονης διδακτικής και η ανάπτυξή τους στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία στο δημοτικό σχολείο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Διδακτικές όλων των μαθημάτων.

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι φοιτητές δύο ημέρες κάθε εβδομάδα (τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες την ημέρα) παρακολουθούν και διδάσκουν στη σχολική τάξη. Συνολικά, οι φοιτητές βρίσκονται στα σχολεία τουλάχιστον 120 διδακτικές ώρες (60 ώρες παρακολούθηση και 60 ώρες διδασκαλία).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

- Καραντζής, Ι. (2011). *Ο δάσκαλος στη σχολική τάξη: βασικές ψυχο-παιδαγωγικές και διδακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Ίων.
- Καραντζής, Ι. και Μάνεσης Ν. (2013). *Σχέδια μαθήματος για το Δημοτικό Σχολείο: από τη θεωρία στην πράξη*. Πάτρα: Gotsis.
- Κόκκοτας, Π. (1998). *Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών*. Αθήνα, αυτοέκδοση.
- Κολέζα, Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών*. Αθήνα: Τόπος.
- Ματσαγγούρας, Η. (2008). *Σχολική Τάξη*, τόμ. 1, αυτοέκδοση.
- Ματσαγγούρας, Η. (2005). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Τόμ. 2: στρατηγικές διδασκαλίας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Φτερνιάτη, Α. (2013). *Πανεπιστημιακές σημειώσεις για το μάθημα «Διδακτική της Νεοελληνικής Γλώσσας»*, Παν/μιο Πατρών (βλ. <https://eclass.upatras.gr/>)

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Επιμόρφωση και συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς-μέντορες των φοιτητών. Εμφύχωση και υποστήριξη των φοιτητών στα σχολεία στα οποία ασκούνται και ανατροφοδότηση της διαδικασίας μέσω εργαστηρίων, δραστηριοτήτων ομάδων και διαλέξεων.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρακολούθηση της διδασκαλίας των φοιτητών και αποτίμηση των φακέλων εργασίας τους (σχέδια μαθήματος/διδασκαλίας, αυτοαξιολογήσεις και ετεροαξιολογήσεις).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ) ΜΕΛΩΝ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Εύρεση συγκριτικών στοιχείων της μουσικής με τις άλλες τέχνες, κάθε εποχή. Εμβάθυνση στον επηρεασμό των μουσικών δρώμενων από τις εξελίξεις της τεχνολογίας, και αντιστρόφως. Διαμόρφωση των «μουσικών εποχών και τάσεων», σε σχέση με τις κοινωνικές αλλαγές.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστορία της μουσικής της αρχαίας Ελλάδας, του Βυζαντίου, του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης, της εποχής Baroque, της προκλασικής και της κλασικής εποχής. Είδη και στάδια εξέλιξης της μουσικής γραφής, ανάλογα με την εποχή. Μορφολογικά στοιχεία των έργων κάθε εποχής, έργο συνθετών κάθε εποχής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γρηγορίου Μ., *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, β΄ τόμος, εκδ. Νεφέλη.

Headington, *Ιστορία της Δυτικής Μουσικής*, τόμ. α΄, εκδ. Gutenberg.

Nef K., *Ιστορία της Μουσικής*, εκδ. Βότση.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, μελέτη περίπτωσης, συζήτηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Αναγνωριστικότητα εποχών, φόρμας μουσικών έργων και άλλων στοιχείων των έργων που τίθενται προς εξέταση με ακρόαση, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών, που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΙΙ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 6^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Εξετάζοντας μουσικές τάσεις και μουσικά κινήματα, εύρεση των αντιστοιχιών και αλληλο-επηρεασμών με τάσεις και κινήματα άλλων τομέων της τέχνης και της τεχνολογίας. Η εξέλιξη της μουσικής και η εμφάνιση νέων τάσεων, ως αποτέλεσμα του επηρεασμού της από κοινωνικά φαινόμενα και καταστάσεις.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Ιστορία της Μουσικής της εποχής του Ρομαντισμού, του Ιμπρεσιονισμού, του Εξπρεσιονισμού, Εθνικές Μουσικές Σχολές, Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική, Ελληνική Εθνική Μουσική Σχολή, Επτανησιακή Σχολή, Νεοκλασικισμός, Σειραϊσμός, Φουτουρισμός, Πειραματική μουσική, άλλα μουσικά κινήματα του 20^{ου} αιώνα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Γρηγορίου Μ., *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, β΄ τόμος, εκδ. Νεφέλη.

Headington, *Ιστορία της Δυτικής Μουσικής*, τόμ. α΄, εκδ. Gutenberg.

Nef K., *Ιστορία της Μουσικής*, εκδ. Βότση.

Σάλτσμαν Ε., *Η μουσική του 20^{ου} αι.*, εκδ. Νεφέλη.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, μελέτη περίπτωσης, συζήτηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Αναγνωρισιμότητα τάσεων και άλλων στοιχείων, που εμπεριέχονται στα έργα που τίθενται προς εξέταση με ακρόαση, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών, που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

E. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Δημιουργία αυτοσχέδιων οργάνων και τρόποι εισαγωγής ρυθμικής συνοδείας σε ρυθμικές και μελωδικές ασκήσεις.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μελέτη της μουσικής σημειογραφίας και της εξέλιξής της από τα πρώτα δείγματα έως την Αναγέννηση. Μελέτη της μετρικής, της μορφοποίησης και καθιέρωσης του γραπτού κώδικα της γλώσσας της μουσικής και των στοιχείων που αφορούν στην ερμηνεία των μουσικών κειμένων. Ρυθμική ανάγνωση. Δημιουργία αυτοσχέδιων οργάνων. Μελέτη των τρόπων εμπλουτισμού ρυθμικών και μελωδικών ασκήσεων με ρυθμική συνοδεία από απλά μουσικά όργανα ή αυτοσχέδια όργανα.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Βικάτου Ε., *Η θεωρία της Μουσικής*, εκδ. Παπαζήση.

Τσαφταρίδη Ν., *Αυτοσχέδια μουσικά όργανα - κατασκευές*, εκδ. Orpheus.

Εγχειρίδια «ρυθμικών και μελωδικών ασκήσεων».

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση – ομάδες εργασίας – ασκήσεις εμπέδωσης - σύντομη χρήση ενεργητικής εκπαιδευτικής τεχνικής.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

E. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Τρόποι διδασκαλίας της μουσικής, σε μαθητές του Δημοτικού σχολείου, ανάλογα την τάξη.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Απαιτούνται οι γνώσεις που εμπεριέχονται στην ύλη του μαθήματος «Μουσική θεωρία και πράξη».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Μελέτη των ακουστικών αποστάσεων, των μουσικών κλιμάκων, συμβόλων και συντομογραφιών. Μελέτη που αφορά στους κάθετους συνδυασμούς των φθόγγων. Ρυθμική και μελωδική ανάγνωση. Τρόποι χρήσης της μουσικής από παιδιά. Ανάπτυξη της δημιουργικότητας των παιδιών μέσω της μουσικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Ανδρούτσος Π., *Μέθοδος διδασκαλίας της μουσικής*, εκδ. Orpheus.

Βικάτου Ε., *Η θεωρία της Μουσικής*, εκδ. Παπαζήση.

Γρηγορίου Μ., *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, α΄ τόμος, εκδ. Νεφέλη.

Μακροπούλου – Βαρελάς, *Μουσική: το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*, εκδ. Fagotto.

Μακροπούλου – Βαρελάς, *Τραγουδώντας λέξεις*, εκδ. Fagotto.

Περακάκης Ε., *Σχεδιάζοντας το σχολικό μάθημα μουσικής*, εκδ. Fagotto.
Σταυρίδης Μ., *Η μουσική στην εκπαίδευση. Βιβλίο για τον δάσκαλο*, εκδ. Gutenberg.
Ward D., *Μουσικοθεραπεία*, εκδ. Orpheus.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση – ομάδες εργασίας – ασκήσεις εμπέδωσης – σύντομη χρήση ενεργητικής εκπαιδευτικής τεχνικής, καταγιτισμός ιδεών, παιχνίδι ρόλων, μελέτη περίπτωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ: ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Τύπος μαθήματος: πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 7^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Δημιουργία μελωδιών σε κείμενα. Δημιουργία κειμένων σε μελωδίες. Μετατροπή μονόφωνων τραγουδιών σε δίφωνα και τρίφωνα. Εναρμονίσεις μελωδιών.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: οι γνώσεις του μαθήματος «Μουσική θεωρία και πράξη».

Περιεχόμενο του μαθήματος: Πώς δημιουργείται και εκπαιδεύεται μια χορωδία (με έμφαση στο Δημοτικό σχολείο). Η Θεωρία στην πράξη με χορωδιακά τραγούδια (δίφωνα, τρίφωνα, τετράφωνα). Δημιουργία μελωδίας σε δοσμένο κείμενο και δημιουργία κειμένου σε δοσμένη μελωδία. Μετατροπή μονόφωνων τραγουδιών σε δίφωνα, τρίφωνα κτλ. Δημιουργία συνοδείας σε τραγούδια, με χρήση οργάνων και απλών κρουστών. Εναρμόνιση μελωδιών. Ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια. Εναρμόνιση της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Σακελλαρίδης Γ., *Τα παιδιά τραγουδούν*, εκδ. Gutenberg.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, ασκήσεις εμπέδωσης, μελέτη περίπτωσης.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίες εργασίες που θα παρουσιάζονται στο μάθημα και τελική παράδοση φακέλου που θα περιλαμβάνει όλες τις εργασίες από τις οποίες θα κρίνεται η αποκτηθείσα ικανότητα εφαρμογής των διδαχθέντων.

Ε. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικού και πρακτικού προσανατολισμού.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Δημιουργία ιστοριών πάνω σε μουσικά έργα. Επιλογή έργων για μουσική επένδυση σε ιστορίες. Δημιουργία ιστοριών με ήχους («ηχητική εικονογράφηση»). Η παλέτα των ηχοχρωμάτων των οργάνων σε αντιστοίχιση με την παλέτα των χρωμάτων. Στοιχεία που εμπεριέχονται σε μουσικά έργα σε αντιστοίχιση με στοιχεία σε άλλες μορφές τέχνης. Μουσικά έργα σε εικαστική αναπαράσταση. Διδασκαλία για ένα όργανο σε παιδιά.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Αναγνώριση οργάνων μέσω ηχητικών παραδειγμάτων. Στοιχεία κάθε οργάνου. Ανάλυση των στοιχείων των μουσικών έργων που δημιουργούν εικόνες ή καταστάσεις. Τμηματοποίηση μουσικών έργων σύμφωνα με τα μουσικά στοιχεία από τα οποία αποτελούνται και δημιουργία ιστοριών με ανάλογα στοιχεία. Αντιστοίχιση ιστοριών με μουσικά έργα. Η μουσική, ως μέσο δημιουργίας εικόνων, καταστάσεων, συναισθημάτων και μελέτη των μέσων που χρησιμοποιούνται για να επιτευχθεί ο στόχος. Δημιουργία ιστοριών με ήχους και κίνηση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Meyer – Denkman, *Πειραματισμοί στον ήχο*, εκδ. Orpheus.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Εισήγηση, συζήτηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, μελέτη περίπτωσης, ομάδες εργασίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Δημιουργική συμμετοχή στο μάθημα, εβδομαδιαίες εργασίες που θα παρουσιάζονται στο μάθημα και τελική παράδοση φακέλου που θα περιλαμβάνει όλες τις εργασίες από τις οποίες θα κρίνεται η αποκτηθείσα ικανότητα εφαρμογής των διδαχθέντων.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

***ΚΙΝΗΣΗ, ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟ* (εισαγωγικό κείμενο)**

Εκπαίδευση η οποία πάσχει για τη διακίνηση της δημιουργικότητας στο σχολείο και την ανάδειξη της τέχνης σε ισχυρό μέσο αγωγής και παιδείας, ικανής να οδηγήσει σε ποιοτικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο οι προθέσεις παιδαγωγών υλοποιούνται και μορφοποιούνται: είτε σε τρόπο κατάκτησης της γνώσης (Πράξη διδασκαλίας), είτε σε καλλιτεχνική δημιουργία μέσα στο σχολείο (Πράξη – Εμπειρία Τέχνης) δε γίνεται παρά να συμπεριλαμβάνει, στο πρόγραμμά της, τον χορό-κίνηση και το θέατρο.

Ο χορός και το θέατρο που γίνεται με επίγνωση της αποστολής αυτής, μπορούν να συνδράμουν στη μορφωτική προσπάθεια του σχολείου και να αποτελέσουν για τους μαθητές μέσο εκπαίδευσης, επικοινωνίας, χειραφέτησης και αγωγής πολιτισμικής, λειτουργώντας το καθένα από αυτά:

1. Ως ξεχωριστή δραστηριότητα για επαφή των παιδιών με τα παιδευτικά ευεργετήματα της τέχνης του χορού και του θεάτρου.
2. Ως μια συνιστώσα της λειτουργίας του πολύτεχνου στο σχολείο.
3. Ως μέθοδος διδασκαλίας στο πλαίσιο άλλων μαθημάτων για την απολαυστικότερη πρόσληψη, κατανόηση και αφομοίωση της γνώσης.
4. Ως μέθοδος για την υλοποίηση και ανάπτυξη προγράμματος με διαθεματική αντίληψη.
5. Ως ψυχαγωγία και ψυχική ανάταση.
6. Ως πράξη τέχνης για μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς.
7. Ως παράσταση χορού, θεάτρου, χοροθεάτρου.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΡΥΘΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο.

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της χρησιμότητας και της καταλληλότητας της δημιουργικής μεθόδου του ρυθμικού και θεατρικού παιχνιδιού ως εκπαιδευτικού εργαλείου στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
2. Κατανόηση των καθηκόντων, του εκπαιδευτικού για την τέχνη στο σχολείο, τα οποία είναι: να δημιουργεί τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν στην καλλιτεχνική πράξη να υπάρξει, σε παιδαγωγικό κλίμα, να διευκολύνει τους μαθητές να εξωτερικεύουν απορίες, να ξεπερνούν αμηχανίες, να αναπτύσσουν τις δυνατότητές τους και τη φαντασία τους μέσα από μια διαδικασία που σε κάθε περίπτωση είναι ουσιαστικά απολαυστική.
3. Θεμελίωση της ικανότητας συλλογής, οργάνωσης, ανάλυσης και σύνθεσης ιδεών για τη δημιουργία καλλιτεχνικού προϊόντος.
4. Σε πρακτικό επίπεδο άσκηση και προαγωγή των ικανοτήτων των εκφραστικών μέσων (σώμα - λόγος).

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- 1^η Ενότητα: Τέχνη – Ορισμοί. Γνωριμία των φοιτητών με τους βασικούς ορισμούς που αφορούν στην τέχνη από την ελληνική αρχαιότητα ως σήμερα, με σκοπό την κατανόηση της ουσίας της τέχνης.
- 2^η Ενότητα: Αισθητική παιδεία. Περί ρυθμού και θεάτρου.
- 3^η Ενότητα: Ρυθμικό παιχνίδι - Σύστημα ρυθμικής Emil Jaques Dalcroze και σύστημα μουσικοκινητικής αγωγής Carl Orff.
- 4^η . Ενότητα: Τάσεις και ρεύματα της θεατρικής αγωγής. Το ρυθμικό και θεατρικό παιχνίδι ως μέθοδος που διαπαιδαγωγεί και στηρίζει έναν διαλεκτικό τρόπο διδασκαλίας.
- 5^η Ενότητα: Ομάδα, σχέσεις και επικοινωνία στο θεατρικό παιχνίδι.
- 6^η Ενότητα: Δομική συγκρότηση θεατρικού παιχνιδιού - Δημιουργικό συμβάν. Παιδευτική αξία θεατρικού παιχνιδιού. Επίπεδα στα οποία επιδρά το θεατρικό παιχνίδι. Μέσα έκφρασης θεατρικού παιχνιδιού.
- 7^η Ενότητα: Τεχνική ανάπτυξης θεατρικού παιχνιδιού .
- 8^η Ενότητα: Θεατρικές τεχνικές που έχει υιοθετήσει το θεατρικό παιχνίδι.
- 9^η Ενότητα: Κινητικός αυτοσχεδιασμός και μέθοδος κινητικής αναπαράστασης ιστορίας ή θέματος του J.G. Thulin.
- 10^η Ενότητα: Μιμική και παντομίμα.
- 11^η Ενότητα: Κούκλα και κουκλοθέατρο.
- 12^η Ενότητα: Μάσκα, κίνηση, έκφραση.
- 13^η Ενότητα: Παραμύθι – Αφήγηση. Επινόηση κειμένου. Σκηνική απόδοση μη θεατρικού κειμένου.
- 14^η Ενότητα: Το θεατρικό παιχνίδι ως μοντέλο διδασκαλίας μαθημάτων ή μέρους της ύλης του ετήσιου σχολικού προγράμματος των αφηγηματικών και θετικών μαθημάτων: και ως μέθοδος για την υλοποίηση και ανάπτυξης προγράμματος με διαθεματική αντίληψη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Αρζιμάνογλου-Μαντζαράλη Λ., *Η ρυθμική Dalcroze μέσα από τα μάτια της Λίλης*, fagotto books.
- Γαλάνη Μ. (2010), *Δημιουργική μέθοδος θεατρικού παιχνιδιού*, εκδ. Έλλην, Αθήνα.
- Ζενέ Ζ., (2006) *ο Σχοινοβάτης*, μτφ Λιοντάκης Χ., εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα.
- Ιωάννου Γ. (επιμ.) *Παραμύθια του λαού μας*, Ερμής, Αθήνα.
- Καραμήτρου Κ. *Θέατρο θεωρία και πράξη – θεατρικό παιχνίδι*, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Levi - Strauss C., *Ο δρόμος της μάσκας*, μτφρ. Λεκανίδου-Βαδαλούκα Ρ.
- Ματέυ Π.: (1986) *Ρυθμική*, εκδ. Γ. Νάκας, Αθήνα.
- Mueller W. *Παντομίμα*, Κάλβος, Αθήνα.

Mueller W., *Θέατρο του σώματος & commentia dell'arte*, University studio press.
Πελασγός Σ., (2008) *Τα μυστικά του παραμυθά. Μαθητεία στην τέχνη της προφορικής λογοτεχνίας και αφήγησης*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
Pavis P., *Λεξικό του θεάτρου*, Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση για τη λειτουργία του θεατρικού παιχνιδιού ως μορφής τέχνης και ως εκπαιδευτικού μέσου και διδακτικού εργαλείου, μέσω εισηγήσεων, χρήση διαφανειών power point, video και διαλόγου για την ανταλλαγή απόψεων και τη δημιουργία μιας νέας κουλτούρας με την ευρύτερη κοινωνική της έννοια «αγωγή πολιτισμού» μέσα στο σχολείο. 2. Πρακτικό εργαστήριο στο οποίο επιτελείται δημιουργική μελέτη των εκφραστικών μέσων των φοιτητών (κίνησης και λόγου).

Μέθοδοι αξιολόγησης: Οι φοιτητές καλούνται: 1. Να έχουν ενεργό συμμετοχή στο μάθημα. Να είναι συνεπείς στις εβδομαδιαίες υποχρεώσεις τους τήρηση φακέλου εργασιών και ημερολόγιο μαθήματος. Να συμμετέχουν δημιουργικά στην προετοιμασία και παρουσίαση της άσκησης πεδίου: παρέμβαση στην κοινότητα με δράση σε ανοιχτό χώρο. 2. Να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου με προφορική ή γραπτή εξέταση,

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΧΟΡΟΣ – ΙΣΤΟΡΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο.

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της σπουδαιότητας του χορού (μέσα από την αναδρομή στην ιστορία του) τόσο για τη φυσική, σωματική και ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του ανθρώπου όσο και για την καλλιέργεια της αισθητικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης στη συλλογικότητα.

2. Ανάπτυξη κινητικών εκφραστικών δεξιοτήτων των φοιτητών όχι μέσω χορευτικών τεχνικών επίδοσης, αλλά μέσω δραστηριοτήτων, παιχνιδιών, κινήτρων που αφορούν στη δομή της κίνησης για ανάπτυξη στο γνωστικό, πραγματολογικό, συγκινησιακό, δημιουργικό επίπεδο του ανθρώπου.

3. Δημιουργία συνθηκών για αξιοποίηση ιδεών, ανακάλυψη λύσεων και εμβάθυνση σε τρόπους δημιουργίας για σύνθεση και χορογραφία.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1^η Ενότητα: Σώμα και σωματικότητα. Εννοιολόγηση του σώματος σαν ολότητα.

Εισαγωγή στην εννοιολογική χαρτογράφηση: Εννοιολογικοί χάρτες ως μεθοδολογία καταγραφής των νοητικών αναπαραστάσεων με σκοπό τη διαμόρφωση διδακτικής παρέμβασης.

2^η Ενότητα: Ορισμοί του χορού. Αυτοματική διατύπωση ορισμού μέσω διερευνητικής ακροστιχίδα της έννοιας χορός.

3^η Ενότητα: Ιστορία του χορού. Εκπρόσωποι του μοντέρνου χορού : Isadora Duncan, R. V. Laban, Mary Wigman, Martha Graham, Doris Humphrey, Kurt Jooss, Merci Cunningham, Jose Limon, Paxton, Maurice Bejart, Pina Baush, Sasha Waltz, Wim Vandekeybus, Κούλα Πράτσικα, Ραλλού Μάνου, Παπαϊωάννου Δημήτρης.

Από τη μέθοδο της δημιουργικής κινητικής έκφρασης του R.V. Laban και τον εκφραστικό χορό της Isadora Duncan στο χοροθέατρο της Pina Baush.

4^η Ενότητα: Μέθοδος δημιουργική. Στο πλαίσιο που εξετάζουμε τον Σύγχρονο χορό (πλαίσιο της γενικής παιδείας) το περιεχόμενό του δεν αφορά σε ασκήσεις τεχνικών επιδόσεων αλλά σε δραστηριότητες και παιχνίδια εξοικείωσης με τον σύγχρονο χορό, ευκαιρίες και επιλογές για σπουδή δομικά στην κίνηση (creative dance).

Συνδυασμοί κινήσεων. Τρόποι δημιουργίας κινητικής συνέχειας/ροής με βάση την:

1. Αντίληψη της κίνησης ως προς τον χώρο. Σωματικά σχήματα. Κατευθύνσεις. Παράλληλη αντίθετη και συμμετρική κίνηση. Επίπεδα. Τρόποι μετακίνησης.

2. Αντίληψη της κίνησης ως προς τον χρόνο. Αργά γρήγορα, Επιτάχυνση – επιβράδυνση, Ταυτόχρονη και διαδοχική κίνηση.

3. Αντίληψη της κίνησης ως προς ροή. Προσωπικό ύφος κίνησης: εξωστρεφείς και εσωστρεφείς κινήσεις.

4. Αντίληψη της κίνησης ως προς την ενέργεια και τη δυναμική Το σώμα μαλακό, αργό και αδύναμο, ή δυνατό, πιο γρήγορο και ενεργητικό.

5^η Ενότητα: Μέθοδος μίμησης προτύπου ενός συνδυασμού κινήσεων (dance combination) για τον έλεγχο του σώματος, την εφαρμογή και κατάκτηση κινήσεων: μετακινήσεις, διατάσεις, ισορροπία, στροφές, άλματα, κυλίσματα, πτώσεις, ανορθώσεις, μαζέματα, τεντώματα, συσπάσεις, χαλαρώσεις κτλ.

6^η Ενότητα: Τεχνική contact improvisation. Προετοιμασία για κίνηση. Ο φόβος του αγγίγματος και τα παιχνίδια «παγοθραύστες». Ασφάλεια. Εμπιστοσύνη. Τρόποι διερεύνησης του σημείου επαφής ανά δύο ή καθένας μόνος του : άγγιγμα, ώθηση (αντίσταση – υποχώρηση – αντίθετη ώθηση) κύλισμα, γλίστρημα και χάδι, περιστροφή (touching, pushing, rolling, sliding, pivoting, with partner and without). Η άσκηση αισθήσεων: όρασης, ακοής, αφής, μυρωδιάς, γεύσης. Τεχνικές ανύψωσης και διατήρησης βάρους. Μεταβατικό έργο, κυλίσματα, πτώσεις, ορμή.

7^η Ενότητα: Σώμα και αφήγηση. Αρχές παρουσίας, σύνθεσης και χορογραφίας.

8^η Ενότητα: Χοροθέατρο: Ρυθμός – λόγος – κίνηση. Από τη λέξη στην κίνηση, από το δραματικό κείμενο στη χοροθεατρική ροή και από το σωματικό κείμενο στη δραματολογία.

10^η Ενότητα: Happening/performance/επιτέλεση. Site specific. Μέθοδος έργου επιτέλεσης εν προόδω:

1. Καμβάς η προοπτική του θέματος (εμπνεύσεις).

2. Επιτόπια παρατήρηση – χαρτογράφηση του χώρου.

2. Συλλογή υλικού – εξερεύνηση παράμετρων.

3. Αναλυτικά η προοπτική του θέματος (από τις εμπνεύσεις στις πρακτικές ασκήσεις).

4. Οργάνωση – Ορντινο.

5. Δοκιμές.

6. Υλοποίηση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αυγητίδου Α., Βαμβακίδου *Performance V.1: Επιτελεστικές πρακτικές στην τέχνη και δράσεις in situ*, εκδ. Ίων, Αθήνα.

Γαλάνη Μ. (2010) *Ο Χορός στην Εκπαίδευση*, εκδ. Έλλην, Αθήνα.

Γκαρωντού Ρ., *Ο χορός στη ζωή*, εκδόσεις Ηριδανός, Αθήνα.

Googh M., *Γνωριμία με το χορό: οδηγός δημιουργικής διδασκαλίας για τον έντεχνο χορό*, εκδ. Dian.

Κουρούπη Ε., *Χορός, Σώμα Κίνηση Πτωχές της Χορευτικής Τέχνης*, εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα.

Ρηγοπούλου Π., *Το Σώμα: ικεσία και απειλή*, εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα.

Schechner R., *Θεωρία της Επιτέλεσης*. επιμ. Ζωγράφου Μ., Φιλίππου Φ., εκδ. Τελέθριο, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση μέσω εισηγήσεων, power point και μέσω διαλόγου για την ανταλλαγή απόψεων και τη δημιουργία μιας νέας κουλτούρας με την ευρύτερη κοινωνική έννοια «αγωγή πολιτισμού στο σχολείο», κουλτούρα ενδιαφέροντος και αλληλεγγύης.

2. Πρακτικό εργαστήριο στο σύγχρονο χορό, σπουδή στην έρευνα κινητικών δομών, ροών και δημιουργία χορογραφίας /performance.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Οι φοιτητές καλούνται: Να έχουν ενεργή συμμετοχή στο μάθημα.

Να είναι συνεπείς στις εβδομαδιαίες υποχρεώσεις τους: ομαδικές παρουσιάσεις της εν εξελίξει κινητικής συνέχειας/ροής, τήρηση φακέλου με ασκήσεις, παρουσιάσεις βιβλίου σχετικού με το σώμα, το χορό, το χοροθέατρο, την performance ή site specific, με κριτικές σε προτεινόμενα video dance τα οποία έχουν σε ομάδες παρακολουθήσει καθώς και τήρηση ημερολογίου του μαθήματος.

Να συμμετέχουν ενεργά στην προετοιμασία και παρουσίαση της άσκησης πεδίου: Site specific / παρέμβαση σε ανοιχτό χώρο στην πόλη ή στην πανεπιστημιούπολη.

2. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου με προφορική ή γραπτή εξέταση

M. ΓΑΛΑΝΗ

ΡΥΘΜΟΣ ΚΑΙ ΧΟΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 3^ο.

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της σπουδαιότητας του ρυθμού και του χορού τόσο για τη φυσική-σωματική όσο και την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.

2. Άσκηση στον ρυθμό και ανάπτυξη των κινητικών δεξιοτήτων μέσω της ανάλυσης της δομής της κίνησης και βελτίωση της φυσικής κατάστασης των φοιτητών.

3. Εμβάθυνση σε τρόπους έκφρασης μέσω του ρυθμού, της κίνησης και του χορού.

4. Κατανόηση των ειδικών μεθοδολογικών επιστημάνσεων για τη διδασκαλία του ρυθμού και του χορού στο σχολείο.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1^η Ενότητα: Εννοιολογική χαρτογράφηση του σώματος και του χορού.

2^η Ενότητα: Περί ρυθμού και χορού: ετοιμολογία, ιστορικά στοιχεία και χαρακτηριστικά που αφορούν, στον ρυθμό και στον χορό.

3^η Ενότητα: Σύντομη αναδρομή στην ιστορία του χορού. Κοινωνικά συστήματα και χορός.

4^η Εισαγωγή στη μουσικοκινητική αγωγή σύστημα Orff και στη ρυθμική αγωγή – σύστημα Dalcroze.

5^η Ενότητα: Χορός και παράδοση. Τοπικοί και πανελλήνιοι παραδοσιακοί χοροί, ρυθμοί και τραγούδια. Από τον αρχαιοελληνικό χορό «γερανό» στον σημερινό «τσακόνικο».

Διδασκαλία των ελληνικών χορών: καλαματιανός, συρτός στα τρία, κοφτός, τσάμικος, ικαριώτικος, ζωναράδικος, ποδαράκι, τσακόνικος, Μενούσης, χασαποσέρβικος, χασάπικος κ.τ.λ.

Δραστηριότητες για άντληση προσωπικής συγκίνησης από την παράδοση. Συσχετισμός στίχων δημοτικών με τους στίχους ομοειδών σύγχρονων τραγουδιών.

Δραστηριότητες μουσικοκινητικής αγωγής Orff και θεατρικού παιχνιδιού για την εξοικείωση με παραδοσιακούς ρυθμούς, τραγούδια και χορούς.

6^η Ενότητα: Λαϊκοί χοροί άλλων πολιτισμών. Ανάπτυξη σεβασμού προς την ιδιαιτερότητα κάθε λαού, έτσι όπως εκφράζεται μέσα από τις μουσικές και τους χορούς.

7^η Ενότητα: Ευρωπαϊκοί χοροί. Διδασκαλία των χορών tango και waltz.

8^η Ενότητα. Πρωτόγονη έκφραση - expression primitive της France Schott Billman. Χαρακτηριστικά της τεχνικής: συμπληρωματικότητα των αντιθέτων, συμβολισμός, ρυθμός, χρήση της φωνής πάνω στη ρυθμική βάση των κρουστών, σχέση με τη γη, το κράτημα του ρυθμού των τυμπάνων με τα πόδια. Σωματική τεχνική, οι ασκήσεις, κινήσεις-αρχέτυπα, τελετουργικές κινήσεις, η απλότητα των κινήσεων, επανάληψη, δύναμη και δυναμική, ταλάντωση, το κάλεσμα και η απάντηση. Τελικός χορός. Τυπικό πρόγραμμα.

9^η Ενότητα: Η μέθοδος της δημιουργικής κινητικής έκφρασης του R.V. Laban. Ανάλυση της δομής της κίνησης: βάρος, χώρος, χρόνος, ροή, σώμα, ενέργεια, δυναμική και σχέση. Δημιουργικός χορός και μεθοδολογικές επισήμανσης για τη διδασκαλία του στο δημοτικό σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αρζιμάνογλου-Μαντζαράλη Λ., *Η ρυθμική Dalcroze μέσα από τα μάτια της Λίλης*, fagotto books.

Γαλάνη Μ. (2010) *Ο Χορός στην Εκπαίδευση*, εκδ. Έλλην.

Γκαρωντύ Ρ., *Ο Χορός στη Ζωή*, εκδόσεις Ηριδανός, Αθήνα.

Googh M., *Γνωριμία με το χορό: οδηγός δημιουργικής διδασκαλίας για τον έντεχνο χορό*, εκδόσεις Dian.

Λυκέσας Γ., *Ελληνικοί Χοροί*, εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Ματέυ Π. (1986), *Ρυθμική*, εκδ. Γ. Νάκας, Αθήνα.

Ράφτης Α., *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Χορού*, Θέατρο Ελληνικών Χορών Δώρα Στράτου.

Ρουμπης Γ., *Ελληνικοί Χοροί*, εκδόσεις Κ. Σμπίλιας, Αθήνα.

Παπαδοπούλου Β., *Έντεχνος Χορός*, εκδόσεις Salto, Θεσσαλονίκη.

Schott Billman F., *Πρωτόγονος χορός*, Καστανιώτης, Αθήνα.

Τσαφταρίδης Ν., *Μουσική Κίνηση Λόγος*, εκδόσεις Νήσος, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση μέσω εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών και power point για την τεκμηρίωση της παιδαγωγικής αξίας του ρυθμού και του χορού καθώς και κατανόηση του τρόπου διδασκαλίας του δημιουργικού, παραδοσιακού, πρωτόγονου χορού, ρυθμικής και χοροθεάτρου στο δημοτικό σχολείο.

2. Πρακτικό εργαστήριο στις τεχνικές του δημιουργικού, πρωτόγονου, ευρωπαϊκού, παραδοσιακού χορού και στη ρυθμική αγωγή.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

Οι φοιτητές καλούνται:

1. Να έχουν ενεργό συμμετοχή στο μάθημα.

Να είναι συνεπείς στις εβδομαδιαίες υποχρεώσεις τους: ομαδικές παρουσιάσεις χορών που ήδη διδάχθηκαν, τήρηση φακέλου εργασιών, τη συλλογή άρθρων που αφορούν τον χορό, κριτική βιβλίου με θέμα που αφορά τον χορό καθώς και τήρηση ημερολογίου του μαθήματος.

Να συμμετέχουν ενεργά στην προετοιμασία και υλοποίηση παραδοσιακού γλεντιού στο χώρο του Πανεπιστημίου. Να προετοιμάσουν και να παρουσιάσουν ομαδική χορογραφία δημιουργικού χορού.

2. Να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου με προφορική ή γραπτή εξέταση.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο.

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση των τεχνικών του θεάτρου στην εκπαίδευση. Συστηματική μελέτη του Θεάτρου/Δράματος και της διδασκαλίας του στο σχολείο.

α. ως μορφής τέχνης

β. ως εκπαιδευτικού μέσου και διδακτικό εργαλείο

γ. ως μέσου κοινωνικής παρέμβασης

2. Τεκμηρίωση και κατανόηση της κυρίαρχης σημασίας του θεάτρου στην εκπαίδευση με άξονα τους μύθους και το αρχαίο ελληνικό δράμα, για τη διάπλαση αληθινών χαρακτήρων και για τη διαλεκτική προσέγγιση των πραγμάτων.

3. Άσκηση και βελτίωση των εκφραστικών μέσων: σώματος, φωνής μέσω ασκήσεων αναπνοής, ορθοφωνίας, ρυθμού και κίνησης.

4. Θεμελίωση της ικανότητας υλοποίησης Θεατροπαιδαγωγικών Προγραμμάτων.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1^η Ενότητα: Σύντομη ιστορική αναδρομή του θεάτρου, όπως αυτό διαμόρφωσε τα είδη του στις διάφορες φάσεις της ανθρώπινης ιστορίας.

2^η Ενότητα: Λειτουργία και καταγωγή: Διθύραμβος. Αρίων, Θέσπις: το Αρχαίο ελληνικό δράμα. 1. Τραγωδία: Λυρικό και επικό στοιχείο. Δομή της Τραγωδίας. Στοιχεία του μύθου που προσδίδουν δραματικότητα. Χορός. Κοστούμια. Μάσκες. Μηχανές. Οι μεγάλοι τραγικοί ποιητές: Αισχύλος, Σοφοκλής Ευριπίδης. 2. Κωμωδία: Αρχαία Αττική Κωμωδία. Μέση Αττική Κωμωδία, Νέα Κωμωδία. Ο Αριστοφάνης

3^η Ενότητα: Το αρχιτεκτόνημα του αρχαίου ελληνικού θεάτρου, ο τεχνητός χώρος όπου γίνονται οι δραματικές παραστάσεις. Το θέατρο της Επιδαύρου. Τα έξι αρχαία θέατρα της Αιτωλοακαρνανίας: Στράτου, Οινιάδων, Καλυδώνας, Πλευρώνας, Μακύνειας, Αμφιλοχικού Άργους.

4^η Ενότητα: Τα θέατρα του Ρωμαϊκού κόσμου. Το Ρωμαϊκό Ωδείο της Πάτρας.

5^η Ενότητα: Η σπουδαιότητα της προσέγγισής του μύθου της αρχαίας τραγωδία και της κωμωδίας στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και η δυνατότητα που προσφέρει στο παιδί να εξοικειωθεί με το μη βολικό, το γενναίο, την ευταξία, την εμμέλεια, να γίνει για στο παιδί ευπρόσιτη η ακροποίηση του βίου του πολύπαθου, της ακραίας τραγικής και κωμικής πλευράς του ανθρώπου.

Οι προσανατολισμοί στην σπουδή παράστασης αρχαίου ελληνικού δράματος στο σχολείο είναι μια βαθύτατη αριστουργηματική παιδευτική και πολιτική πράξη.

Περίληψη υποθέσεων αρχαίων ελληνικών τραγωδιών, κωμωδιών και σατυρικού δράματος. Διάκριση ανάμεσα στην περιγραφή και την αφήγηση.

6^η Ενότητα: Σε ολόκληρο το αρχαιοελληνικό δράμα, επισημαίνεται η αξία του Προσώπου ως ύπαρξη η οποία φέρει την πολυπρόσωπη δυναμική της κοινωνίας. Το παράδειγμα της τραγωδίας «Αντιγόνη» του Σοφοκλή, βάση για εφαρμογή και σπουδή στις τεχνικές του θεάτρου στην εκπαίδευση. Η υπόθεση του έργου. Η προϊστορία του μύθου: ο οίκος των Λαβδακιδών. Ταφικά έθιμα στον αρχαίο κόσμο. Η θέση της γυναίκας στην αρχαία Ελλάδα.

7^η Ενότητα: Συνθήκη της Αντιγόνης και του κάθε ρόλου της τραγωδίας. Η διερεύνηση των δραματικών χαρακτήρων έργου μέσα από τις τεχνικές του θεάτρου στην εκπαίδευση: Θέατρο εικόνων/ Image theatre ακίνητη εικόνα, εκφραστικοί πίνακες / Still image, θέατρο αγοράς/ Forum theatre του Augusto Boal, Υλικά ανολοκλήρωτα/ Unfinished materials. Αντικείμενα του ρόλου/ Objects of character. Ανακριτική καρέκλα/ Hot Seating. Ρόλος πάνω στον τοίχο/ Role on the wall. Αναδρομή/ Flashback Προβολή στο μέλλον/ Flash forward. Προσωπική υπόθεση (σκιαγραφώ το προφίλ μου και συνδιαλέγομαι με τον κοντινό μου σε χαρακτήρα ρόλο). Παιχνίδια ρόλων (Ο δάσκαλος σε ρόλο, καταγισμός ιδεών ή ιδεοθύελλα κτλ.).

8^η Ενότητα: Ασκήσεις αναπνοής και ορθοφωνίας.

9^η Ενότητα: Ρυθμική, μελωδική και κινητική αντιμετώπιση του χορού και των χορικών. Αναφορά και ανάλυση τρόπων και τεχνικών, αισθητική και δραματουργική ερμηνεία.

11^η Ενότητα: Σύνθεση – αρχές σκηνοθεσίας. Αποσαφήνιση όρων και του περιεχομένου της ερμηνείας. Subtext, το «αντίκρισμα»: πίσω από τη λέξη είναι μια άλλη λέξη. «Ακροποίηση»: πρέπει – θέλω. Διαφορά δραστηριότητας (απλή) – δράσης (σύνθετη). Δεν παίζω τα συναισθήματα αλλά υπηρετώ το στόχο. Το κατά Stanislavski. Το κατά Μπρεχτ η αποστασιοποίηση – μη ταύτιση Το κατά Grotovski, η σωματικότητα και η φαντασία στο θέατρο.

12^η Ενότητα: Τρόποι επινόησης κειμένου με αφορμή το μύθο της Αντιγόνης: την προϊστορία, μεταϊστορία του, επιμέρους θέματα που θίγονται, την ανάγκη προσαρμογής σε διαφορετικές πληθυσμιακές (ηλικία, κουλτούρα, επίπεδο γλώσσας κλπ) ομάδες. Κανόνες μυθοπλασίας. Δομή του θεατρικού κειμένου. Το κείμενο και ο μύθος. Δημιουργία ιστορίας. Μεταγραφή λογοτεχνικού κειμένου σε δραματικό και σκηνική απόδοση μη θεατρικού κειμένου.

13^η Ενότητα: Θεμελίωση της ικανότητας υλοποίησης θεατροπαιδαγωγικών προγραμμάτων μέσω της αξιοποίησης του αρχαίου ελληνικού δράματος και των τεχνικών θεάτρου στην εκπαίδευση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Αριστοτέλης, *Ποιητική* (μετάφραση Σ. Μενάρδος), Αθήνα, Εστία.

Barthes R., *Η απόλαυση του κειμένου*, εκδ. Ράππα, Αθήνα.

Barthes R., *Φωτεινός θάλαμος*, Κέδρος, Αθήνα.

Barthes R., *Η επικράτεια των σημείων* μτφ. Παπαϊακώβου Κ. εκδ. Κέδρος, Αθήνα.

Γαλάνη Μ. (2010), *Δημιουργική μέθοδος θεατρικού παιχνιδιού*, Έλλην, Αθήνα.

Kott Jan (1988) *Ένα Θέατρο Ουσίας*, Αθήνα.

Lawler L., *Ο χορός στην αρχαία Ελλάδα*, Εκπολιτιστικό σωματείο ελληνικών χορών, Αθήνα.

Μουδατσάκης Τ. (1991). *Η θεωρία του δράματος*, Καρδαμίτσα, Αθήνα.

Ροντάρι Τ. *Γραμματική της Φαντασίας*, εκδόσεις Τεκμήριο, Αθήνα.

Σοφοκλή Αντιγόνη μτφ. Παναγιωτόπουλος Ν., εκδ. Νέα Σκηνή

Ταρκόφσκι Α. *Σμιλεύοντας το χρόνο*, Νεφέλη, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση για την παιδαγωγική αξία και την εξανθρωπιστική δυνατότητα του θεάτρου και του εκπαιδευτικού δράματος στο Δημοτικό σχολείο, την εμπάθυνση στο αρχαίο ελληνικό δράμα και κατανόηση του τρόπου διδασκαλίας του στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Πρακτικό εργαστήριο στις τεχνικές του θεάτρου/δράματος στην εκπαίδευση και άσκηση των εκφραστικών μέσων των φοιτητών με άξονα την αρχαία ελληνική Τραγωδία, κείμενο επινόησης ή άλλο ποιητικό κείμενο.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Οι φοιτητές καλούνται:

Να έχουν ενεργό συμμετοχή στο μάθημα.

Να είναι συνεπείς στις εβδομαδιαίες υποχρεώσεις τους, τήρηση φακέλου εργασιών και ημερολόγιο μαθήματος. Να συμμετέχουν δημιουργικά στην προετοιμασία και παρουσίαση άσκησης πεδίου: με δράση σε: ανοιχτό χώρο στην πόλη, σχολείο, αρχαίο θέατρο, ή το ρωμαϊκό ωδείο.

2. Να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου με προφορική ή γραπτή εξέταση.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ: ΑΣΚΗΣΗ, ΚΙΝΗΣΗ, ΕΚΦΡΑΣΗ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο.

Στόχοι του μαθήματος:

1. Κατανόηση της παιδευτικής αξίας του κινητικού – εκφραστικού παιχνιδιού και της σπουδαιότητάς του ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέσα από τη συνοπτική παρουσίαση των θεωριών για το παιχνίδι και την αναδρομή στην ιστορία της φυσικής αγωγής, με έμφαση στο παιχνίδι της κίνησης
2. Κατανόηση της σπουδαιότητας της ψυχοκινητικής και ρυθμικής αγωγής, της ευεργετικής επίδρασής της στις κινητικές δεξιότητες και κατ' επέκταση στη συναισθηματική, νοητική και κοινωνική, υπόσταση και ζωή του παιδιού.
3. Ανάπτυξη ρυθμικών, κινητικών εκφραστικών δεξιοτήτων και προαγωγή των ικανοτήτων διαμόρφωσης προγραμμάτων ψυχοκινητικής, ρυθμικής αγωγής και παιχνιδιών άσκησης, κίνησης, έκφρασης, όπου αυτό πρέπει να γίνει από τον/την εκπαιδευτικό τάξης, για την ανάγκες της λειτουργίας της τάξης ή ελλείψει εκπαιδευτικού ειδικότητας/φυσικής αγωγής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1^η Ενότητα: Συνοπτική παρουσίαση των θεωριών για το παιχνίδι

2^η Ενότητα: Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της φυσικής αγωγής, με έμφαση στο παιχνίδι της κίνησης, των αρχαίων ανατολικών πολιτισμών, κεντρικής Αμερικής, Αιγυπτιακού πολιτισμού, Μινωικού και Μυκηναϊκού πολιτισμού, Ομηρικής εποχής, Αθήνας, Σπάρτης, Ολυμπιακών Αγώνων.

4^η Ενότητα. Η κίνηση ως πρωταρχικό μέσο ανάπτυξης και αγωγής. Δομική περιγραφή της κίνησης. Αποτελέσματα κινησιακής ανεπάρκειας.

5^η Ενότητα. Διδακτέα ύλη – διδακτικά εργαλεία. Δεν πρόκειται για στενά καθορισμένη διδακτέα ύλη, αλλά για δραστηριότητες άσκησης, κίνησης έκφρασης τις οποίες ο εκπαιδευτικός επιλέγει ανάλογα με τον διδακτικό σκοπό και παιδαγωγικό του στόχο.

Το κινητικό υλικό αντλείται ως διδακτικό εργαλείο από διαφορετικές προσεγγίσεις της κίνησης οι οποίες βρίσκονται σε συσχετισμό: ψυχοκινητική αγωγή, ρυθμική αγωγή, παιχνίδια κίνησης (αθλοπαιδιών, στίβου), yoga και partner yoga για παιδιά, παιχνίδια κινητικού αυτοσχεδιασμού κλπ

6^η Ενότητα: Μεθοδολογικές επισημάνσεις για τη δημιουργία προγραμμάτων άσκησης, κίνησης, έκφρασης. Αρχές, μέθοδοι διδασκαλίας και τρόποι εκμάθησης: αρχές της ισορροπίας της επιφόρτισης – αποκατάστασης, της εξατομίκευσης, του προσιτού, της επίλυσης προβλημάτων. Μέθοδοι: μίμησης προτύπου και δημιουργική μέθοδος. Τρόποι εκμάθησης: ολιστικός, σειραϊκός και συνδυαστικός. Στρατηγικές

κατά τη διδασκαλία. Η διαμόρφωση χώρου διδασκαλίας. Η δομή τυπικού πλάνου μαθήματος. Αξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση.

7^η Ενότητα: Διαμόρφωση προγραμμάτων και σχεδίων εργασίας άσκησης, κίνησης, έκφρασης για κάθε έναν από τους τρεις κύκλους (επίπεδα) του δημοτικού σχολείου: 1^{ος} κύκλος Α' και Β' τάξη, 2^{ος} κύκλος Γ' και Δ', 3^{ος} κύκλος Ε' και Στ'.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

Γαλάνη Μ., *Παιχνίδι: Άσκηση, Κίνηση, Έκφραση: κινητικό υλικό το οποίο έχει αντληθεί από την ψυχοκινητική και ρυθμική αγωγή, παιχνίδια αθλοπαιδιών και στίβου, τη yoga και partner yoga, τον κινητικό αυτοσχεδιασμό έκφρασης* (Σημειώσεις), e-class Πανεπιστημίου Πάτρας.

Θεοδωράκος Κ. *Γυμναστική μια πολύπλευρη προσέγγιση*, εκδ. Τελέθριον Αθήνα.

Καραμήτρου Κ., *Η καλλιέργεια της Κιναισθητικής Νοημοσύνης μέσα από το θεατρικό Παιχνίδι* εκδ. Παπαζήση, Αθήνα .

Κωνσταντινός Π., *Μεθοδολογία Διδακτική της Φυσικής Αγωγής*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Thiesen P., *420 Παιδικά Παιχνίδια για την απόκτηση σωματικών, πνευματικών κοινωνικών και δημιουργικών δεξιοτήτων*. μτφ Ψαλλίδα Π., εκδ. Ίων, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση, μέσω εισηγήσεων και χρήσης power point.
2. Πρακτική άσκηση στο πανεπιστημιακό γυμναστήριο.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Οι φοιτητές καλούνται: Να έχουν ενεργή συμμετοχή στο μάθημα. Να προετοιμάσουν και να παρουσιάσουν σχέδια εργασίας για έναν από τους τρεις κύκλους (επίπεδα) του δημοτικού σχολείου 1^ο Α και Β τάξη, 2^ο Γ και Δ τάξη, 3^ο Ε και Στ τάξη.
2. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου με προφορική ή γραπτή εξέταση.

Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Δ'.

Εξάμηνο: 8^ο.

Στόχοι του μαθήματος:

Συστηματική γνώση του ανθρώπινου οργανισμού και ανάπτυξη δεξιοτήτων, διαμόρφωσης προγραμμάτων και σχεδίων εργασίας για τη γνωριμία των παιδιών με το ανθρώπινο σώμα, τις λειτουργίες του, τις δυνατότητές του, την κινησιολογία, την εκφραστική ικανότητά του, τη σχέση του με το χώρο και το χρόνο, μέσα από τις διαφορές τέχνες.

Στοιχειώδεις γνώσεις για πρώτες βοήθειες στο σχολείο.

Προσπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1^η Ενότητα: Σώμα και σωματικότητα. Εννοιολογικοί χάρτες: μεθοδολογία καταγραφής των νοητικών αναπαραστάσεων για το σώμα. Συμπλήρωση ερωτηματολογίου για τη σχέση με το σώμα: ως ανάδυση προβληματισμού για το σώμα, την εικόνα του, την αναπαραστάσή του, το ρόλο του σαν *εαυτός* και σαν *άλλος* την παρουσία του στην πολιτισμική διαχρονία.

2^η Ενότητα: Το σώμα στην τέχνη.

1. στην εικαστική τέχνη (ζωγραφική, γλυπτική, φωτογραφία)
 2. στις ερμηνευτικές τέχνες (θέατρο, επιτέλεση, χορό)
 3. στον κινηματογράφο
 4. στην ποίηση
 - 3^η Ενότητα: Το σώμα ως φορέας κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας. Το σώμα στην Βαλκανική παράδοση και σε σύγχρονες ερμηνευτικές τέχνες των Βαλκανίων.
 - 4^η Ενότητα Η φυσιολογική βάση του ανθρώπινου οργανισμού, το κύτταρο: Νευρικό και μυϊκό κύτταρο.
 - 5^η Ενότητα: Οστά και σύνδεσμοι.
 - 6^η Ενότητα: Μύες και τένοντες.
 - 7^η Ενότητα: Ανατομική περιγραφή των κινήσεων. Η συμμετοχή της λειτουργίας των οστών, των μυών και του νευρικού συστήματος στην παραγωγή της ανθρώπινης κίνησης.
- Άσκηση «Ανθρώπινο σώμα – Barbie’s & painting woodman body»
 Βιωματική κινησιολογία μέσω χαλάρωσης, συνασκήσεων, partner yoga, contact improvisation και thai massage.
- 8^η Ενότητα: Σωστή καθιστή και σωστή όρθια θέση του σώματος. Η φυσιολογία και μηχανική του τρεξίματος. Η φυσιολογία και μηχανική της βάρδισης «the game of walking».
 - 9^η Ενότητα: Σχέδια εργασίας, τρόποι δημιουργικής προσέγγισης της ενότητας «Γνωρίζω το σώμα μου».
 - 10^η Ενότητα: Βασικές γνώσεις για τις πρώτες βοήθειες στο σχολείο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία:

- Γαλάνη Μ. *Γνώση των λειτουργιών του σώματος μέσα από τη βιωματική κινησιολογία και τις τέχνες* (Σημειώσεις), e-class Πανεπιστημίου Πατρών.
- Κεχαγιάς Δ., *Πρώτες Βοήθειες και πρόληψη των ατυχημάτων στην εκπαίδευση*, Τέλεθρον, Αθήνα.
- Κουριγιάμα Σ. *Η εκφραστικότητα του σώματος. Εκδοχές ανατομίας και ο κόσμος των ιδεών στην ελληνική και κινεζική ιατρική*, Εστία: Αθήνα.
- Ρηγοπούλου Π., *Το σώμα: ικεσία και απειλή*, εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

1. Θεωρητική προσέγγιση, μέσω εισηγήσεων και τη χρήση διαφανειών power point και video
2. Βιωματικές ασκήσεις σε ζευγάρια των σωματικών τεχνικών partner yoga, contact improvisation και thai massage με σκοπό την κατανόηση της φυσιολογίας και μηχανικής της κίνησης.

Μέθοδοι αξιολόγησης:

1. Οι φοιτητές καλούνται:
 Να έχουν ενεργό συμμετοχή στο μάθημα.
 Να προετοιμάσουν και να παρουσιάσουν ατομική εργασία/σχέδιο στο θέμα: γνωρίζω το σώμα, μέσα από ένα έργο ή μια μορφή τέχνης της επιλογής τους.
2. Οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου με προφορική ή γραπτή εξέταση.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ
 ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

Υποτίθεται ότι η εικαστική αγωγή σαν υπόσχεση ή σαν προσδοκία, όταν καλλιεργεί την αναγνώριση-κατανόηση-διατύπωση της διαφορετικότητας, συμβάλλει σημαντικά στην πορεία αυτοπραγμάτωσης του ανθρώπου.

Ιδιαίτερα ο νέος άνθρωπος όταν επιχειρεί να εικονοποιήσει τις εμπειρίες και τα βιώματά του επινοεί τρόπους σχήματα, σύμβολα και μορφές για να δημιουργήσει ένα πεδίο –εντόνωσ υποκειμενικό- εικαστικού λόγου. Διαχρονικά, όσο πιο ανοικτή είναι η διαλεκτική των συσχετισμών των αισθητικών κατηγοριών (και των αιτιών που τις γεννούν) τόσο συχνότερα εμφανίζεται το αίτημα της ευρηματικότητας του ανθρώπου ως η εγκυρότερη διεκπεραίωση του βιώματός του. Ταυτόχρονα, πάνω σ' αυτήν την προβληματική τίθεται το ερώτημα: Όλα αυτά ισχυροποιούνται μόνο με τακτικές; Είναι όλα θέμα τρόπου; Όμως το πνεύμα είναι εν κινήσει, δεν υπόσχεται, δεν προσδοκά, δεν διεκπεραιώνει: κινείται! Από το άλλο μέρος, σαν αντίστιξη, υπάρχουν οι αισθητικές εμπειρίες και κατηγοριοποιήσεις τους, που εκφράζουν το συλλογικό ανθρώπινο γίνεσθαι στην ιστορία και αποτελούν αποκρυσταλλώσεις και εξισώσεις μυρίων όσων προσωπικών επιλογών και αξιολογικών εκτιμήσεων πάνω στην δημιουργία και την πρόσληψη της Τέχνης. Σ' αυτήν την αντίστιξη πρέπει να ισορροπήσει ο διδάσκων. Από την θέση μου διακριτικά ενθαρρύνω κάθε προσπάθεια ευρηματικότητας του σπουδαστή προτείνοντας ένα –όσο το δυνατόν ουδέτερο– τοπίο αυτενέργειας (μέσω ευέλικτων κατασκευών, επαρκών πληροφοριών και φάσεων γύρω από το ίδιο αντικείμενο, διαδραστικών εναλλακτικών λύσεων και στοιχείων συγκριτικής μεθοδολογίας κτλ.) αποβλέποντας στην εκ μέρους του αναγνώριση του κυρίαρχου στοιχείου, που τον κατοικεί και τον χαρακτηρίζει. Για τον φοιτητή και γενικότερα για τον νέο άνθρωπο, η επιβράβευση όλου αυτού του αγώνα για τη διάσωση και για τη γεύση έστω του ελάχιστου αυθεντικού στοιχείου της φύσεως του χαρακτήρα του, θα είναι κάτι που αφορά, ουσιαστικά, την ίδια του την ύπαρξη.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 2^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για το σχέδιο: μελάνι, κάρβουνο, μολύβι, bic, σαγκίνα, μαρκαδόρος, παστέλ.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: α) Διερεύνηση των σχεδιαστικών μέσων κατά τη διαδικασία της αναπαράστασης της οπτικής εμπειρίας (γραμμή, σημείο, φόρμα, φωτοσκίαση, σύνθεση γεωμετρικών και μη σχημάτων, προοπτική κτλ.).

β) Κατανόηση της φύσεως διαφορετικών υλικών για το σχέδιο: μελάνι, κάρβουνο, μολύβι, bic, σαγκίνα, μαρκαδόρος, παστέλ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Αγραφιώτης Θ. (2008), *Το νεοελληνικό θέατρο σκιών ως μέσο αγωγής των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης*, Κυριακίδης: Αθήνα.

Γρυπάρης Φ. (1986), *Αισθητική αγωγή, εφαρμογές των εικαστικών τεχνών στο νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό*, Αθήνα.

Κάνιστρα Μ. (1987), *Η σύγχρονη εικαστική αγωγή στο σχολείο*, Αθήνα.

Μακρής Κ. *Ο Ζωγράφος Θεόφιλος στο Πήλιο*.

Μυταράς Δ. (2001), *Το μοντέλο της οικολογίας*, Καστανιώτης: Αθήνα.

Παγκόσμια Εγκυκλοπαίδεια της Τέχνης, Φυτράκης: Αθήνα.

Πλίνιος ο Πρεσβύτερος (1998) *Περί της Αρχαίας Ελληνικής ζωγραφικής*, Άγρα: Αθήνα.

Τσάμπαν Λ., *Διδακτική της Τέχνης*.

«Φουρφουλάς» (2009): συλλεκτικό φύλλο της εφημερίδας του πανελληνίου σωματείου θεάτρου σκιών, τεύχος 11, Αθήνα.

Χάουζερ Α. *Κοινωνική ιστορία της Τέχνης*, Κάλβος: Αθήνα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΜΕΙΚΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Β΄.

Εξάμηνο: 4^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Γνωριμία με μεικτές τεχνικές

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Πειραματισμοί για την γνώση των μικτών τεχνικών και αναφορές στις εφαρμοσμένες τέχνες: Τύπωμα με λινόλεουμ πάνω σε κολάζ (αναφορά στην τεχνική της Αφίσας). Μελάνι με λαδοπαστέλ (αναφορά στην τεχνική του Μπατίκ). Ακρυλικό με λαδοπαστέλ (αναφορά στην τεχνική της ελαιογραφίας). Αυγοτέμπερα με ξηρό παστέλ (αναφορά στην αγιογραφία). Σμαλτογραφία σε γυαλί (αναφορά στην τέχνη του Βιτρό, αισθητικά δάνεια από το θέατρο σκιών), ψηφιδογραφία με πέτρες σε έγχρωμο γύψο (αναφορά στην τέχνη του ψηφιδωτού).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Α΄.

Εξάμηνο: 1^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για τη Γλυπτική.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1) Βασικά στοιχεία πλαστικής. α) Τρισδιάστατα προπλάσματα: σκάλισμα σε γυψοπουρόλιθο (σύγκριση αποτελέσματος με φελιζόλ) και χύτευση αποτυπωμάτων. Αναπαράσταση αντικειμένων της φύσης (φρούτα, δέντρα, ζώα, πουλιά με χαρτοπολτό ή κερί). Άμεση γραμμική έκφραση με σύρμα ή σχοινί (κατασκευή μάσκας και θεατρικού κοστουμιού).

β) Δισδιάστατα-επίπεδα γλυπτά. Σκάλισμα φιγούρας θεάτρου σκιών και διακοσμητικών μοτίβων. Κατασκευή χαμηλού ανάγλυφου με φύλλο χαλκού ή αλουμινίου και επιχρωμάτωση με σμάλτο. Ανάπτυξη συνθέσεων σε επιφάνειες πηλού και αναπαραγωγή αντιγράφων μέσω εκμαγείου.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΓΛΥΠΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕ ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για τη Γλυπτική
Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: 1) Γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία (πέτρες, κοχύλια, κόκαλα, χαρτί, ύφασμα, φωτογραφίες, πλαστικά κτλ.). 2) Χρήση ανακυκλώσιμων και μη αντικειμένων για τον σχεδιασμό: α) Περιβάλλοντος: μικρογραφίες πόλεων ή χωριών, μακέτες σπιτιών, επίπλων, μηχανών κτλ. (καθώς και θεατρικών σκηνικών). β) Φυσικής δομής της ανθρώπινης μορφής: ομοιώματα ανθρώπινου κεφαλιού και σκελετού (κατασκευή καρναβαλικής φιγούρας).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Δ΄.

Εξάμηνο: 8^ο.

Στόχοι του μαθήματος: Κατανόηση της φύσης διαφορετικών υλικών για τη Γλυπτική.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Επιτόπια εφαρμογή της εικαστικής εμπειρίας των προηγούμενων εξαμήνων (στοιχεία πλαστικής ή γλυπτικές κατασκευές με ετερόκλητα στοιχεία) στα πλαίσια διοργάνωσης μιας θεατρικής παράστασης σ' ένα δημοτικό σχολείο. Η διεξαγωγή του μαθήματος θα γίνεται με ομάδες φοιτητών, ούτως ώστε κατά τη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς, σε συνεργασία με την 5η και 6η τάξη, να υλοποιήσουμε μια θεατρική παράσταση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

N. ΠΡΕΣΣΑΣ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΑ·Γ·ΚΩΝ ΜΟΤΙΒΩΝ

Τύπος μαθήματος: θεωρητικό με βιωματική προσέγγιση.

Έτος σπουδών: Γ΄.

Εξάμηνο: 5^ο.

Στόχοι του μαθήματος: η αφύπνιση της λαϊκής αισθητικής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις: -

Περιεχόμενο του μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι η αφύπνιση της λαϊκής αισθητικής κατά τη διαδικασία αποτύπωσης και επεξεργασίας λαϊκών μοτίβων που συναντάμε σε ύφασμα, πηλό, ξύλο, πέτρα ή σίδηρο. Η όλη προσέγγιση θα γίνει με γύψο ή χαρτοπολτό, με collage, με ζωγραφική σε γυαλί (ψευδονitraux) ή με τύπωμα σε linoleum. Συγχρόνως θα δίνουμε τα κυριότερα στοιχεία για τη θέση, τη φύση, την μορφολογία, την ιστορία και την αισθητική αντίληψη της κάθε περιοχής απ' όπου προέρχονται τα λαϊκά αυτά μοτίβα στα οποία κάθε φορά θα ανατρέχουμε. Φιλοδοξία του μαθήματος –αναλόγως της απήχησης που θα τύχει– είναι να ξεδιπλωθεί σε μια ανάλογη επεξεργασία και αναζήτηση μοτίβων των ευρύτερων συνόρων της Μεσογειακής κουλτούρας και αισθητικής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία: βλ. το προηγούμενο μάθημα.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Πρακτική άσκηση σε ατομικό και ομαδικό πλαίσιο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και προφορικές εξετάσεις.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Πατρών προσφέρει τη διδασκαλία των εξής μαθημάτων:

A. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΓΛΙΚΑ I

Επαναληπτικά μαθήματα γλώσσας και γραμματικής με στόχο την ανάπτυξη της επικοινωνίας και παραγωγής συνεχούς λόγου. Ανάλυση αγγλικού κειμένου με στόχο την κατανόηση και ανάπτυξη των χαρακτηριστικών του γραπτού λόγου σε κείμενα επιστημονικού και λογοτεχνικού περιεχομένου.

A. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΓΛΙΚΑ II

Εμπέδωση και επέκταση γλωσσικών δεξιοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση και τελειοποίηση της χρήσης και παραγωγής γραπτού λόγου. Εισαγωγή στην ορολογία.

A. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΓΛΙΚΑ III

ΑΓΓΛΙΚΑ IV

Εισαγωγή στην ανάλυση κειμένων σχετικών με τα διδασκόμενα μαθήματα των Επιστημών της Αγωγής με στόχους: α) τη χρήση της αγγλικής βιβλιογραφίας, β) την τελειοποίηση των ικανοτήτων στη χρήση της γλώσσας του επιστημονικού κειμένου.

ΑΝΑΘΕΣΗ

ΓΑΛΛΙΚΑ

Φ. ΣΑΒΒΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

Λ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΤΑΛΙΚΑ

Π. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΡΩΣΙΚΑ

- Κάλυψη βασικών γραμματικών και συντακτικών δομών.
- Ανάπτυξη γλωσσικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων με παράλληλη άσκηση των γραμματικοσυντακτικών κανόνων.

- Κύρια στοιχεία ορολογίας.

Σχετικά με την οργάνωση και τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στα γραφεία του Διδασκαλείου (κτήριο Κεντρικής Βιβλιοθήκης).

Κατατακτήριες εξετάσεις

Σύμφωνα με την υπ' αρ. Φ1/192329/Β3/13-12-2013 (ΦΕΚ: Β'3185/16-12-2013) Υπουργική Απόφαση,

- η επιλογή των υποψηφίων για κατάταξη πτυχιούχων το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 θα γίνει αποκλειστικά με κατατακτήριες εξετάσεις, με θέματα ανάπτυξης σε τρία μαθήματα

- η προθεσμία υποβολής της αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών ορίζεται από 1 έως 15 Νοεμβρίου 2015.

➤ Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν είναι:

α) Αίτηση του ενδιαφερόμενου.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή Πιστοποιητικό Περάτωσης Σπουδών.

Προκειμένου για πτυχιούχους εξωτερικού συνυποβάλλεται και Βεβαίωση Ισοτιμίας του τίτλου σπουδών τους από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Οι εξετάσεις διεξάγονται κάθε χρόνο από 01 έως 20 Δεκεμβρίου εκάστου έτους και οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι φοιτητές ενημερώνονται σχετικά από τη Γραμματεία μέσω ανάρτησης ανακοινώσεων στον ιστότοπο του Τμήματος.

Βάσει απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, οι απόφοιτοι Πανεπιστημιακών και Τεχνολογικών Τμημάτων, μετά από επιτυχή συμμετοχή σε κατατακτήριες εξετάσεις, προκειμένου να καταστούν πτυχιούχοι εξετάζονται συνολικά σε εξήντα δύο (62) μαθήματα (36 υποχρεωτικά και 26 επιλογής). Φοιτούν τουλάχιστον επί 6 ακαδημαϊκά εξάμηνα. Τυχόν αναγνωρίσεις μαθημάτων από τα Τμήματα προέλευσης πρέπει να κατοχυρώνονται κατά το ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής τους στο Τμήμα.

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. λειτουργεί ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία. Ήταν αποτέλεσμα επίμονων προσπαθειών της Διοίκησης του Τμήματος και της φιλότιμης φροντίδας των μελών Δ.Ε.Π. Άρχισε τη λειτουργία επί προεδρίας του Καθηγητή Αλ. Κοσμόπουλου (Σεπτέμβριος 1996). Είναι ειδική ερευνητική βιβλιοθήκη με αντικείμενο τα θέματα: Φιλοσοφία, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Εκπαίδευση, Γλώσσα, Ιστορία και Λογοτεχνία.

Είναι εγκατεστημένη στον 1^ο όροφο του κτιρίου μας (χώρος MA102). Καταλαμβάνει έκταση 72 τ.μ. και διαθέτει αίθουσα αναγνωστηρίου. Το υλικό, τις υπηρεσίες και τους χώρους της Βιβλιοθήκης μπορούν να χρησιμοποιήσουν όλοι οι χρήστες-μέλη της σύμφωνα με τους όρους του εσωτερικού κανονισμού της.

Το υλικό της Βιβλιοθήκης είναι ταξινομημένο σύμφωνα με το διεθνές δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης DEWEY και το υλικό καταλογογραφείται στο πρόγραμμα αυτοματοποίησης βιβλιοθηκών ADVANCE που παραχώρησε στη Βιβλιοθήκη μας η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών (BKΠ). Μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή στον Αυτοματοποιημένο Κατάλογο Ανοιχτής Προσπέλασης (OPAC) μπορούν να αναζητηθούν, ταυτόχρονα, βιβλία και περιοδικά σε όλες τις Βιβλιοθήκες της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει σήμερα πάνω από 10.500 τίτλους βιβλίων και πάνω από 100 τίτλους περιοδικών. Καταβάλλεται προσπάθεια από την Εφορεία της Βιβλιοθήκης για τον εμπλουτισμό της με επιστημονικές επετηρίδες, δωρεές από εκδόσεις που γίνονται από κληροδοτήματα και από εκδόσεις Κρατικών Ερευνητικών Κέντρων.

Η Βιβλιοθήκη παραμένει ανοιχτή για το κοινό από τις 8:30 π.μ. μέχρι τις 14:00 μ.μ., εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

Εφορεία Βιβλιοθήκης

Γιώργος Σταμέλος, Ιουλία-Αθηνά Σπινθουράκη, Ιωάννης Δημάκος, Θεοχαρούλα Νιφτανίδου

Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης

Καλλιόπη Τσενέ (Ε.Τ.Ε.Π.)

Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης

1. Σκοπός

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. λειτουργεί στον πρώτο όροφο του κτιρίου του Τμήματος σε συνεργασία με την Κεντρική Βιβλιοθήκη – Υπηρεσία Πληροφόρησης (BKΠ) του Πανεπιστημίου Πατρών. Αποτελεί διακριτή υπηρεσία του Π.Τ.Δ.Ε. που εξαρτάται απευθείας από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. αποτελεί κέντρο συλλογής και διακίνησης πληροφοριών και έχει ως σκοπό την υποστήριξη της τρέχουσας έρευνας και διδασκαλίας που επιτελείται στο Π.Τ.Δ.Ε., μέσω της διάθεσης τεκμηριωμένης πληροφορίας, με παράλληλη ενημέρωση και καθοδήγηση των χρηστών για την άριστη χρήση της.

2. Διοίκηση

Η Βιβλιοθήκη εποπτεύεται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης (Ε.Β.) η οποία συγκροτείται από τη Γ.Σ. του Τμήματος για διάρκεια θητείας δύο (2) χρόνων. Η Ε.Β.

αποτελείται από τρία (3) μέλη ΔΕΠ, τον/την υπεύθυνο/η βιβλιοθήκης, έναν (1) φοιτητή και έναν (1) εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η Ε.Β. λογοδοτεί απευθείας στη Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Ε.Β. συνέρχεται μια (1) φορά τον μήνα για θέματα της Βιβλιοθήκης.

Για την απαρτία της Ε.Β. απαιτούνται τέσσερα (4) μέλη. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Η πλειοψηφία απαιτεί τέσσερις (4) ψήφους. Οι αποφάσεις της Ε.Β. είναι δεσμευτικές για τα μέλη της Ε.Β. Για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό, οι αποφάσεις της Ε.Β. τίθενται στην κρίση της Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Βιβλιοθήκη διατηρεί στην κατοχή της τα εξής βιβλία, τα οποία ενημερώνει ανελλιπώς:

Α. Πρωτόκολλο εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων

Β. Μη αναλώσιμου υλικού

Γ. Πρακτικών συνελεύσεων της ΕΒ

Δ. Εισαγωγής (Κτηματολογίου) της Βιβλιοθήκης

Ε. Πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής νέων βιβλίων

3. Οικονομικά

Η Βιβλιοθήκη έχει δημόσιες και ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης ή χορηγίας. Για τις ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις απαιτείται η έγκριση από τη Γ.Σ. του Τμήματος.

Η Γ.Σ. του Τμήματος δεσμεύεται να ενισχύει τη Βιβλιοθήκη από τις πιστώσεις του Τμήματος κάθε χρόνο για την αγορά βιβλίων, περιοδικών και των απαραίτητων για τη λειτουργία της αναλωσίμων, μέχρι του 10% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του Τμήματος.

Η Ε.Β. διαχειρίζεται τα οικονομικά της Βιβλιοθήκης και κάθε χρόνο λογοδοτεί στη Γ.Σ. του Τμήματος. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει ανεξάρτητο κωδικό στην οικονομική υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

4. Εγγραφή στη Βιβλιοθήκη

Για τη χρήση της Βιβλιοθήκης απαιτείται εγγραφή όλων των χρηστών και απόκτηση της ειδικής Κάρτας Χρήστη της Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

5. Χρήστες

Δικαίωμα χρήσης της Βιβλιοθήκης του Π.Τ.Δ.Ε. Έχουν:

1. Τα μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του Παν/μίου Πατρών
2. Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών
3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών
4. Όλοι όσοι συμμετέχουν σε προγράμματα του Π.Τ.Δ.Ε.
5. Όλοι οι εργαζόμενοι του Πανεπιστημίου Πατρών
6. Εξωτερικοί χρήστες, όσοι δηλαδή δεν ανήκουν στις προηγούμενες κατηγορίες. Οι εξωτερικοί χρήστες πληρώνουν εφάπαξ εγγραφή, η οποία καθορίζεται κάθε φορά από την ΕΒ. Επίσης, για τη χρήση του φωτοτυπικού μηχανήματος χρησιμοποιούν ειδική κάρτα.

Οι χρήστες υποχρεούνται να δηλώνουν αλλαγές στη διεύθυνση κατοικίας, τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον υπεύθυνο υπάλληλο της Βιβλιοθήκης. Η μη τακτοποίηση εκκρεμοτήτων στη Βιβλιοθήκη δημιουργεί κώλυμα στην απονομή του πτυχίου των φοιτητών ή σε αίτηση διαγραφής από το Τμήμα.

6. Χρήση της Βιβλιοθήκης – Αναγνώστηριο

Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν τις συστάσεις του προσωπικού της Βιβλιοθήκης, να σέβονται τον χώρο καθώς και τους συναδέλφους τους.

Οι χρήστες οφείλουν να είναι προσεκτικοί στη χρήση του υλικού και του εξοπλισμού. Οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικού αποκαθίσταται ή αποζημιώνεται από τον χρήστη που την προκάλεσε.

Οι χρήστες αφήνουν τα βιβλία που χρησιμοποιούν εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης σε ειδικό χώρο που έχει καθοριστεί από τον/την βιβλιοθηκονόμο. Τα βιβλία επανατοποθετούνται στη θέση τους από τους/τις εργαζόμενους/ες της Βιβλιοθήκης.

Οι εισερχόμενοι στη Βιβλιοθήκη πρέπει να αφήνουν τσάντες, παλτά, κτλ στον ειδικό χώρο και είναι υπεύθυνοι για τα πράγματά τους.

Στους χώρους της Βιβλιοθήκης δεν επιτρέπεται η εισαγωγή και κατανάλωση τροφίμων ή ροφημάτων καθώς και το κάπνισμα. Δεν επιτρέπονται τα κινητά τηλέφωνα.

Οι χρήστες έχουν άμεση πρόσβαση στα βιβλία και τα περιοδικά της Βιβλιοθήκης. Η πρόσβαση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης θα γίνεται μέσω Η/Υ.

Κατά την έξοδό τους από τον χώρο της Βιβλιοθήκης, οι χρήστες μπορεί να κληθούν να επιδείξουν στον υπεύθυνο υπάλληλο τα πράγματα που φέρουν μαζί τους εξερχόμενοι από τη Βιβλιοθήκη.

7. Φωτοαντίγραφα

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει φωτοτυπικό μηχάνημα για αναπαραγωγή υλικού της Βιβλιοθήκης και μόνο. Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή ολόκληρου βιβλίου, διδακτορικής διατριβής, μεταπτυχιακής ή πτυχιακής εργασίας, handbook κτλ. Για την αναπαραγωγή του επιτρεπόμενου υλικού υπάρχει ειδική κάρτα η οποία παρέχει στους χρήστες πρόσβαση στο φωτοτυπικό με χαμηλό κόστος ανά φωτοτυπία.

Τα έσοδα από τα φωτοτυπικά μηχανήματα προορίζονται για τη συντήρηση και/ή ενίσχυση των μηχανημάτων της βιβλιοθήκης.

8. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει Η/Υ για την αποκλειστική χρήση προγράμματος επεξεργασίας κειμένου και βιβλιογραφικής αναζήτησης πηγών. Απαγορεύεται η χρήση Η/Υ για υπηρεσίες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συζητήσεων κτλ. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώνουν τα στοιχεία τους στο αντίστοιχο φυλλάδιο κινήσεως.

9. Δανεισμός

Η Βιβλιοθήκη του Π.Τ.Δ.Ε. θα λειτουργήσει και ως δανειστική βιβλιοθήκη. Η έναρξη λειτουργίας του δανεισμού για τους φοιτητές θα καθοριστεί από την Ε.Β. Για τα μέλη ΔΕΠ και τους εργαζομένους στο Π.Τ.Δ.Ε., η βιβλιοθήκη είναι δανειστική. Μπορούν να δανείζονται έως πέντε (5) βιβλία για δεκαπέντε (15) μέρες, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλες 15 μέρες.

Πληροφοριακά βιβλία, όπως λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, εγχειρίδια, καθώς επίσης και διδακτορικές διατριβές, μεταπτυχιακές και πτυχιακές εργασίες, δε δανείζονται.

Όλα τα υπόλοιπα δανείζονται, εφόσον δεν έχουν συμπεριληφθεί σε κλειστή συλλογή. Οι φοιτητές μπορούν να δανειστούν έως δύο (2) βιβλία.

Ο δανεισμός για τους φοιτητές γίνεται για δεκαπέντε (15) μέρες, με δυνατότητα ανανέωσης μια ακόμα εβδομάδας, εφόσον το βιβλίο δεν έχει ζητηθεί από άλλο χρήστη. Στους εξωτερικούς χρήστες τα βιβλία δανείζονται για μια (1) βδομάδα,

χωρίς δυνατότητα ανανέωσης. Για την κράτηση βιβλίων τηρείται σειρά προτεραιότητας.

Σε περίπτωση καθυστέρησης της επιστροφής ενός βιβλίου, ο δανειζόμενος, οποιοσδήποτε και αν είναι αυτός, επιβαρύνεται με πρόστιμο 1 ευρώ ανά εργάσιμη μέρα.

(Όλοι οι παραπάνω κανόνες έχουν αντικατασταθεί με τους αντίστοιχους κανόνες δανεισμού της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών.)

Κλειδιά της Βιβλιοθήκης έχουν: ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο βιβλιοθηκονόμος και ο υπεύθυνος της Ε.Β.

10. Κλειστές συλλογές

Για τις ανάγκες συγκεκριμένων μαθημάτων ενός εξαμήνου, οι διδάσκοντες μπορούν να συγκροτούν κλειστές συλλογές. Οι κλειστές συλλογές δεν δανειζονται για το συγκεκριμένο εξάμηνο, παρά μόνο για τις ώρες που δεν λειτουργεί η βιβλιοθήκη (για μια νύχτα, ένα Σαββατοκύριακο, μια αργία). Για συγκεκριμένους λόγους (π.χ. παρουσίαση εργασίας) ο διδάσκων μπορεί να δώσει εγγράφως προτεραιότητα σε κάποιον φοιτητή.

11. Ώρες λειτουργίας

Οι ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης καθορίζονται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης με βάση τις εκάστοτε δυνατότητες που υπάρχουν σε προσωπικό. Οι ώρες λειτουργίας αναγράφονται στην είσοδο της βιβλιοθήκης. Η βιβλιοθήκη δε λειτουργεί επίσημες αργίες και Σαββατοκύριακα. Για τους θερινούς μήνες, η λειτουργία της καθορίζεται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης.

12. Γενικοί όροι

Όλοι οι χρήστες με την εγγραφή τους παραλαμβάνουν τον κανονισμό της Βιβλιοθήκης και υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση παραλαβής. Με την εγγραφή οι χρήστες αποδέχονται αυτόματα τον κανονισμό της Βιβλιοθήκης.

Ο κανονισμός υπάρχει επίσης αναρτημένος σε εμφανή θέση στον χώρο της Βιβλιοθήκης.

Οποιαδήποτε άλλα ζητήματα τίθενται υπόψη της Ε.Β. του Π.Τ.Δ.Ε.

Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών

Η Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης (Β.Υ.Π.) του Πανεπιστημίου Πατρών από τον Αύγουστο του 2003 στεγάζεται στο νέο κτίριο που βρίσκεται στο τέρμα της οδού Αριστοτέλους της Πανεπιστημιούπολης, στα ανατολικά του κτιρίου του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών. Το νέο κτίριο της ΒΥΠ καλύπτει περισσότερα από 8.000 τετραγωνικά μέτρα κατανεμημένα σε 4 ορόφους. Η εσωτερική διαρρύθμιση του κτιρίου και η κατανομή των διαφόρων υπηρεσιών σε αυτό ακολουθεί σύγχρονα εργονομικά πρότυπα, ικανοποιώντας το σύνολο σχεδόν των αναγκών των επισκεπτών και χρηστών της ΒΥΠ. Το κτίριο διαθέτει πλήρη δικτυακή υποδομή και σύγχρονο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και μπορεί να φιλοξενήσει στα διάφορα αναγνωστήρια για μελέτη περίπου 400 άτομα.

Οι συλλογές της ΒΥΠ περιλαμβάνουν:

την κύρια συλλογή βιβλίων και οπτικοακουστικού υλικού με περίπου 90.000 τόμους, οι οποίοι είναι αναζητήσιμοι μέσω του [Online καταλόγου της ΒΥΠ](#). ☒

τις συλλογές δωρεών, με κυριότερη αυτή του Β.Β. Αντωνόπουλου

και τις συλλογές των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης όπου παρέχεται πρόσβαση:

σε περισσότερα από 12.000 ηλεκτρονικά περιοδικά

σε πάνω από 12.000 ηλεκτρονικά βιβλία

Σε ένα μεγάλο αριθμό βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων.

Η αναζήτηση και χρήση των πηγών αυτών μπορεί να γίνει είτε μέσω της υπηρεσίας της ΒΚΠ [Ιγναίη](#) είτε μέσω της σελίδας αναζήτησης του [Συνδέσμου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - HEAL-Link](#).

Επίσης, στις ηλεκτρονικές πηγές της ΒΚΠ περιλαμβάνονται και οι παρακάτω ψηφιακές συλλογές ανοικτής πρόσβασης.

το Ιδρυματικό Αποθετήριο [Νημερτής](#) όπου φιλοξενείται η πνευματική παραγωγή του Πανεπιστημίου Πατρών (διδασκαρικές διατριβές, μεταπτυχιακές και διπλωματικές εργασίας κλπ)

η πλατφόρμα ηλεκτρονικών εκδόσεων [Πασιθέη](#) η οποία διατίθεται ελεύθερα στην κοινότητα για την έκδοση επιστημονικών περιοδικών πρόσβασης

η συλλογή [Δεξαμενή](#) όπου φιλοξενείται το ψηφιακό αρχείο έγκυρων ελληνικών επιστημονικών περιοδικών (Δευκαλίων, Αξιολογικά)

οι ψηφιακές συλλογές [Κοσμόπολις](#) και [Πλειάς](#) όπου ευρετηριάζεται το περιεχόμενο 24 ελληνικών λογοτεχνικών περιοδικών του 19ου και αρχών του 20ου αιώνα

η ψηφιακή συλλογή [Δανιηλίδς](#), η οποία υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών, και φιλοξενεί σπάνιες τοπικές αλλά και πανελλαδικής κυκλοφορίας περιοδικές εκδόσεις του 19ου και αρχών του 20ου αιώνα

Η ΒΥΠ είναι βιβλιοθήκη ανοικτής πρόσβασης και δικαίωμα δανεισμού βιβλίων και χρήσης των υπηρεσιών της, έχουν όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Πατρών καθώς και όλοι οι ενδιαφερόμενοι, αρκεί να είναι κάτοχοι της [κάρτας χρήστη της ΒΥΠ](#), η οποία εκδίδεται από το Τμήμα Δανεισμού.

Η ΒΥΠ παρέχει επίσης στους χρήστες τη δυνατότητα να παραγγείλουν άρθρα ή βιβλία από άλλες βιβλιοθήκες της χώρας ή του εξωτερικού μέσω της [Υπηρεσία Διαδανεισμού](#).

Η Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης λειτουργεί καθημερινά τις παρακάτω ώρες: Δευτέρα - Παρασκευή: 08.00-21.00, εκτός από την περίοδο του καλοκαιριού, καθώς και τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, οπότε το ωράριο διαμορφώνεται ανάλογα.

Ωράριο Λειτουργίας Βιβλιοθήκης

Ιανουάριος - Ιούλιος

Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00 - 21:00

Αύγουστος

Δευτέρα - Παρασκευή 08:00 - 14:00

Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος

Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00 - 21:00

- Η ΒΥΠ δεν λειτουργεί κατά τις επίσημες αργίες.
- Κατά τις παραμονές των αργιών το ωράριο λειτουργίας είναι μειωμένο.
- Κάθε αλλαγή ωραρίου λειτουργίας αναγράφεται σε σχετική έντυπη ανακοίνωση στον χώρο και στον ιστότοπο της ΒΚΠ.

Περισσότερες πληροφορίες μπορεί κάποιος να ανακτήσει στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΒΥΠ <http://www.lis.upatras.gr>.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Το μουσείο Παιδείας αποτελεί μονάδα του Εργαστηρίου του Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Το Εργαστήριο του Ιστορικού Αρχείου ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 1996. Ιδρυτής και υπεύθυνος του εργαστηρίου και του μουσείου είναι ο καθηγητής κ. Μπουζάκης Σήφης. Η λειτουργία του μουσείου ξεκίνησε από το 2007 και στοχεύει:

- Στη συγκέντρωση, διάσωση, ταξινόμηση και προβολή ιστορικών εκπαιδευτικών τεκμηρίων, στην ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και της ευρύτερης κοινότητας σε ανάλογα θέματα.
- Στη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς στον τομέα της παιδείας και εκπαίδευσης.
- Στην μελέτη και έρευνα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο της ιστορίας της παιδείας και της εκπαίδευσης στην Ελλάδα και τον διεθνή χώρο.
- Στην κατάρτιση των αποφοίτων ΑΕΙ και ΤΕΙ σε ζητήματα μουσειοπαιδαγωγικής.
- Στην καταγραφή και συντήρηση αρχαιακού υλικού που υπάρχει στα σχολεία της Περιφέρειας.

Στον χώρο του μουσείου εκτίθενται ιστορικά εκπαιδευτικά τεκμήρια που συγκεντρώθηκαν τόσο από σχολεία της περιοχής όσο και από άλλες περιοχές της Ελλάδας. Στο υλικό αυτό συγκαταλέγονται μεταξύ άλλων, φωτογραφίες από τη σχολική ζωή, σχολικά βιβλία, μαθητολόγια, χάρτες, αντικείμενα του σχολικού περιβάλλοντος, θρανία, εποπτικά μέσα διδασκαλίας, σχολικοί τίτλοι, τετράδια, σημαίες κ.α. Ακόμη φυλάσσονται έντυπα που αφορούν εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις από τον 19^ο αιώνα μέχρι σήμερα.

Το μουσείο στεγάζεται στο κτίριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Πατρών, στον δεύτερο όροφο της Νότιας Πτέρυγας. Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 2610 969609.

Υγειονομική περίθαλψη

Η υγειονομική (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή) περίθαλψη παρέχεται σε όλους τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 32/3.9.63 (Φ.Ε.Κ. 117, τ. Α΄).

Το βιβλιάριο Υγειονομικής Περίθαλψης φοιτητή χορηγείται κατά την εγγραφή του στο Τμήμα και εφόσον ο φοιτητής δεν έχει επιλέξει άλλον ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση απώλειας του βιβλιαρίου, είναι δυνατή η αντικατάστασή του σε δύο μήνες.

Λοιπές Πληροφορίες

Κεντρικές Υπηρεσίες

Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας

Διευθύντρια:	2610-997950
• Τμήμα Σπουδών	2610-969043
• Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας	2610 -996649
• Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων	2610-969045/969047
Fax:	2610-996665

Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας

Διευθυντής:	2610-997970
• Τμήμα Σίτισης	2610-997969
• Τμήμα Πρόνοιας και Εκδηλώσεων (Στέγαση Φοιτητών, Πολιτιστικά)	2610-997968
• Τμήμα Υγειονομικής Περίθαλψης (Κέντρο Στήριξης Φοιτητών)	2610-996151
Fax:	2610-996187

Κεντρική Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης

<http://www.lis.upatras.gr>

Διευθύντρια:	2610-969610
Fax:	2610-969673
• Τμήμα Διοίκησης και Γραμματείας	2610-969613-15
• Τμήμα Προσκτήσεων, Τεκμηρίωσης & Βιβλιογραφικής Ενημέρωσης	2610-969616/17/18/19/75
• Τμήμα Μηχανοργάνωσης-Έρευνας και Ανάπτυξης	2610 969631/32
• Τμήμα Διαδανεισμού	2610-969622/73/74
• Τμήμα Αναγνωστηρίου & Δανεισμού	2610-969620/21
• Τμήμα Πληροφόρησης & Εκπαίδευσης / Υποστήριξης χρηστών	2610-969623-30
Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	2610-997724
Fax:	2610-969683

Γραφείο Διασύνδεσης και Επαγγελματικής Πληροφόρησης

2610-997519
2610-996678
2610-996679

Fax:	2610-996679
Φοιτητική Εστία (Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας)	
<i>Διευθυντής:</i>	2610-992362
Τηλεφωνικό Κέντρο	2610-992359/2360
Διαχείριση	2610-992360 (εσωτ. 207 και 208)
Εστία Φοιτητών (Προάστιο)	
Γραφείο	2610-434820
Ισόγειο	2610-453203
Άλλες Υπηρεσίες	
Γενικό Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών	2610-999111
Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο	2610-997593
Ταχυδρομείο	2610-997593
Αγροτική Τράπεζα	2610-997844
Fax:	2610-994838
Βιβλιοπωλείο «Παπασωτηρίου»	2610-995455
Εστιατόριο «Πάρκο της Ειρήνης»	2610-997839
Σταθμός Μέριμνας Ζώων	2610-996200

Παράρτημα
Κατάσταση Μελών ΔΕΠ
Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Πατρών

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΑΔΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-mail
1	Αραπάκη Πολυξένη	Επίκουρη Καθηγήτρια	2610-969715	parap@upatras.gr
2	Ασημάκη Άννυ	Επίκουρη Καθηγήτρια	2610-997380	asimaki@upatras.gr
3	Βασιλόπουλος Στέφανος	Επίκουρος Καθηγητής	2610-969742	stephanosv@upatras.gr
4	Βεργίδης Δημήτριος	Καθηγητής	2610-997732	vergidis@upatras.gr
5	Δημάκος Ιωάννης	Επίκουρος Καθηγητής	2610-969740	idimakos@upatras.gr
6	Δημητρακόπουλος Ιωάννης	Επίκουρος Καθηγητής	2610-996164	jdimitrako@upatras.gr
7	Διακογιώργη Κλεοπάτρα	Επίκουρη Καθηγήτρια	2610-996335	kdiakogiorgi@upatras.gr
8	Ιορδανίδου Άννα	Καθηγήτρια	2610-997878	a.iordanidou@upatras.gr
9	Ιωαννίδης Γεώργιος	Αναπληρωτής Καθηγητής	2610-969720	gsioanni@upatras.gr
10	Καμαριανός Ιωάννης	Επίκουρος Καθηγητής	2610-997683	kamarian@upatras.gr
11	Καρατζιά-Σταυλιώτη Ελένη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	2610-969730	elkara@upatras.gr
12	Κατσιλλής Ιωάννης	Καθηγητής	2610-969731	jkats@upatras.gr
13	Κολέζα Ευγενία	Καθηγήτρια	2610-969738	ekoleza@upatras.gr
14	Λαμπρόπουλος Χαρίλαος	Επίκουρος Καθηγητής	2610-969732	hlabro@upatras.gr
15	Μαρκόπουλος Χρήστος	Επίκουρος Καθηγητής	2610-969711	cmarkopl@upatras.gr
16	Νικολάου Γεώργιος	Αναπληρωτής Καθηγητής	2610-969716	gnikolaou@upatras.gr
17	Νιφτανίδου Θεοχαρούλα	Επίκουρη Καθηγήτρια	2610-969741	niftanid@upatras.gr
18	Παναγιωτακόπουλος Χρήστος	Αναπληρωτής Καθηγητής	2610-997907	cpanag@upatras.gr
19	Παναγιωτοπούλου Πετρούλα	Επίκουρη Καθηγήτρια	2610-969739	ppanag@upatras.gr
20	Σπινθουράκη Αθηνά-Ιουλία	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	2610-969726	jspin@upatras.gr spinkats@gmail.com
21	Σταμέλος Γεώργιος	Καθηγητής	2610-969729	stamelos@upatras.gr
22	Τσεσμελή Στυλιανή	Λέκτορας	2610-969736	stsesmeli@upatras.gr
23	Φτερνιάτη Άννα	Επίκουρη Καθηγήτρια	2610-969723	afterniati@upatras.gr

Ομότιμοι Καθηγητές:

Παναγιώτα Τζελέπη-Παπούλια
 Θεόδωρος Μυλωνάς
 Ιωάννης Δελλής (τηλ.: 2610-996164)
 Κωνσταντίνος Πόρποδας
 Ιωσήφ Μπουζάκης

Καθηγητές που συνταξιοδοτήθηκαν

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής Γεώργιος Μοσχόπουλος συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/2000.
 Η Καθηγήτρια Παναγιώτα Παπούλια-Τζελέπη συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/04.
 Ο Καθηγητής Θεόδωρος Μυλωνάς συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/04.
 Ο Καθηγητής Δημήτριος Αλεξόπουλος συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/06.
 Ο Καθηγητής Ιωάννης Δελλής συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/12.
 Ο Επίκουρος Καθηγητής Αθανάσιος Φωτόπουλος συνταξιοδοτήθηκε στις 4/7/12.
 Ο Επίκουρος Καθηγητής Ιωάννης Καραντζής συνταξιοδοτήθηκε στις 10/7/12.
 Ο Καθηγητής Παντελής Γεωργογιάννης συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/13.
 Ο Καθηγητής Ιωσήφ Μπουζάκης συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/14.
 Ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Πόρποδας συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/14.
 Ο Καθηγητής Σπυρίδων Κρίβας συνταξιοδοτήθηκε το 2014.
 Η Καθηγήτρια Βενέττα Λαμπροπούλου συνταξιοδοτήθηκε στις 31/8/2015.

Εκλιπόντες

Ο Επίκουρος καθηγητής Σπυρίδων Παντελής απεβίωσε το 1990.
 Ο Ομότιμος Καθηγητής Αλέξανδρος Κοσμόπουλος απεβίωσε το 2012.
 Η Ομότιμη Καθηγήτρια Μαρία Μιράσγεζη απεβίωσε το 2014.

Κατάσταση Μελών ΕΕΔΙΠ**Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης****Πανεπιστημίου Πατρών**

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΤΟΜΕΑΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-mail
1	Αδαμοπούλου Ανθή	Κοινωνιολογίας- Μεθοδολογία της Έρευνας και Εφαρμο- σμένη Στατιστική στην Εκπαιδευτική Πολιτική και στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	2610-969727	anadam@upatras.gr
2	Βικάτου Ευγενία	Γενικών Επιστημών- Μουσική Αγωγή	2610-969727	E.Vikatou@upatras.gr
3	Γαλάνη Μαρία	Γενικών Επιστημών- Φυσική Αγωγή	2610-997735	M.Galani@upatras.gr
4	Πρέσσας Νικόλαος	Γενικών Επιστημών Αισθητική Αγωγή	2610-997735	npressas@upatras.gr

Κατάσταση Μελών ΕΤΕΠ
Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Πατρών

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-mail
	Ζαφειράτος Παναγιώτης	2610-969736	P.H.Zafeiratos@upatras.gr
	Παναγιωτοπούλου Βασιλική	2610-997771	panavasi@upatras.gr
	Τσενέ Καλλιόπη (Βιβλιοθήκη)	2610-996152	tsene@upatras.gr

Κατάσταση Προσωπικού Γραμματείας
Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Πατρών

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-mail
1	Παπασπύρου Γεωργία	Αναπλ. Προϊσταμένη Γραμματείας	2610-969704	gpapaspi@upatras.gr
2	Θωμοπούλου Μαρία	Προσωπικό Γραμματείας	2610-969703	mthomopoulou@upatras.gr
3	Κουτσάγγελος Νικόλαος	Προσωπικό Γραμματείας	2610-969700	nikoanti@upatras.gr
4	Λαζανά Ευαγγελία	Προσωπικό Γραμματείας	2610-969701	lazanaev@upatras.gr
5	Πολυχρονοπούλου Νίκη	Προσωπικό Γραμματείας	2610-969702	npolychr@upatras.gr